

ЯК ПЕРАМАГЧЫ ТРЫВОГУ?

8

ПРА ШТО РАСКАЖА ГІСТАРЫЧНЫ СЛОЎНІК

10

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

8
КРАСАВІКА
2020 г.
СЕРАДА
№ 68 (29182)

ЗВЯЗДА

Учора Прэзідэнт правёў дзве нарады, якія датычыліся найважнейшых сфер жыцця як краіны ў цэлым, так і кожнага яе жыхара паасобку, — аховы здароўя і эканомікі.

ГЭТА ТРЭБА ЖЫВЫМ

Шмат помнікаў ахвярам вайны стаіць у нашых лясах. Іх даглядаюць мясцовыя жыхары, леснікі, сельвыканкамы

«МЫ ПАВІННЫ ЗМАГАЦА ЗА КОЖНАГА ЧАЛАВЕКА»

Прэзідэнту далажылі аб гатоўнасці сістэмы аховы здароўя да пагрозы распаўсюджвання інфекцыі, выкліканай каранавірусам

Учора ў рабочай рэзідэнцыі Прэзідэнта размова ішла аб пандэміі новай каранавіруснай інфекцыі і наступствах, якія яна можа выклікаць. Прэзідэнт папярэдзіў: праказаць, што адбудзецца са светам пасля хваробы, не ў стане ніхто.

«Мы не ведаем задумы лідараў буйных дзяржаў, якія скарыстаюцца гэтай сітуацыяй. З гісторыі мы ведаем, што кожны карыстаецца сітуацыяй так, як лічыць патрэбным і выгадным для сябе», — у доказ лідар Беларусі прывёў Другую сусветную вайну, на якой некаторыя нажыліся. Аляксандр Лукашэнка паўтарыў сваё меркаванне, якое выказаў раней: вірусы прыходзяць і сыходзяць, і беларускія медыкі дасведчаньні ў барацьбе з імі. «Мы не мусім мірыцца з тым, што гінуць людзі, мы павінны змагацца за кожнага чалавека. За кожнага, асабліва калі гутарка ідзе пра старых. Калі мы жадаем, каб пэўным нашым дзеінам абаранялі і змагаліся за нашы жыцці, мы павінны змагацца за жыцці кожнага старога», — запатрабаваў Прэзідэнт.

Па яго словах, колькасць выпадкаў захворвання ў Беларусі расце, але не лавінападобна. Па стане на сёмага красавіка шпіталізаваны з каранавірусам 794 чалавекі, 31 — на ШВЛ.

«Пакуль сістэма аховы здароўя з гэтым спраўляецца. У апаратах ШВЛ у нас сёння 31 чалавек, а гэта ў лёгкай форме хворыя людзі. Таму дай бог, каб было так, як сёння. Тады мы і людзей выратуем, і пройдзем годна гэты перыяд», — звярнуўся да ўдзельнікаў нарады лідар краіны.

Медыцынскім работнікам Аляксандр Лукашэнка параіў не звяртаць увагі на тое, што пшчы, бо паніка і хваляванне за працытанае толькі павялічваюць праблемы.

«Наша тактыка першапачаткова была — не фронтам ісці і наступаць. І гэта не таму, што так мне захачэлася. Скажу шчыра, міністр аховы здароўя часамі мне казаў: давайце фронтам. А фронтам не атрымаецца. Таму што мы ў іншай сітуацыі, і рэсурсы ў нас іншыя», — Прэзідэнт параўнаў Беларусь з Кітаем і Расіяй.

Аляксандр Лукашэнка зноў катэгарычна выказаўся супраць увядзення каранціну і каманданціў гадзіны, а таксама нагадаў аб неабходнасці свежага паветра, якое заўсёды рэкамендавалася для лячэння рэспіраторных інфекцый.

Задача — лячыць

У Беларусі працягваецца ачаговае барацьба з каранавірусам. Гэта дае вынік і ў плане здароўя, і ў плане эканомікі, упэўняе Прэзідэнт. Але кожны мусіць займацца сваёй справай, падкрэсліў ён.

«Вы павінны лячыць людзей. Усё. І калі трэба супакоіць грамадства — расказваць людзям, як вы гэта робіце. Ваша задача — лячыць людзей. Не вашы функцыі адкрываць кагосьці, закрываць, арыштоўваць і гэтак далей. У нас ёсць каму гэтым займацца. Я хварэю гэтай праблемай — не вірусам, а праблемай. У любы час мы прыёмем рашэнне», — звярнуўся да медыкаў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар Сергееўка штодня па даручэнні кіраўніка дзяржавы дакладвае яму аб дынаміцы захворвання на каранавірус. Прааналізаваны ў інфармацыю, Аляксандр Лукашэнка загадаў не трымаць у бальніцах людзей з адмоўным вынікам тэсту, арганізоўваць для такіх пацыентаў самаізаляцыю ў дамашніх умовах.

«Можам узмацніць жорсткасць (падобаванню да самаізаляцыі. — «Зв.») так, што ў вачах паціямне. Цябе адпусцілі дамоў з бальніцы, усё ж жадаюць хутчэй адтуль выйсці — добра. Але тыдзень, тры, пяць ты мусіш сядзець дома. Трэба — давайце ўзмацнім», — выказаў гатоўнасць кіраўнік краіны, высока ацаніўшы адказнасць, якую беларусы і так дэманструюць.

На думку Прэзідэнта, дзяржава нічога не забараняе, бо чалавек мае права распаўсюджаць сваім жыццём сам, але кожнаму дапаможа абараніцца.

Аб'яднацца і вытрымаць

Прэзідэнт падзякаваў валанцёрскім арганізацыям за дапамогу, адзначыўшы, што і самі старыя людзі не стваряюць праблем для медыкаў.

«Я зразумеў наш недахоп у тым, што мы не падключылі вертыкаль уплыву для дапамогі вам. Гэта ж не справа, што дзесяці ў аптэцы няма масак, у прыватных аптэках, дзесяці ва ўрачоў чагосьці не хапае: рэспіратараў, пальчаткаў, акулераў ці бахіл. Нядаўна былі такія выпадкі. Мы кожны дзень гэту сітуацыю маніторым», — сказаў Прэзідэнт.

СТАР. 2

Сціплыя абеліскі

Такім помнікам, што стаяць часта нават у глыбіні лясоў, дакладна, мусіць, ніхто не ведае лік. Сярод іх сустракаюцца цікавыя аўтарскія работы, шмат тыповых савецкіх манументаў другой паловы ХХ стагоддзя, але найбольш простыя, прымітыўныя, якія нярэдка ўстанавілі самі жыхары. Ды за кожным з іх — сваё гісторыя, трагедыя, свае ахвяры. Тыя з помнікаў, якія даводзілася бачыць аўтару гэтых радкоў у розныя гады, выклікаюць пэўны гонар за суаўчыннікаў, бо людзі не пакідаюць разбурацца

знакі памяці, не забываюць прыходзіць да іх, даглядаюць, падтрымліваюць.

Вось, напрыклад, сціплены невялічкі помнік за вёскай Субаты Маларыцкага раёна. Яго многія і многія гады даглядала жыхарка гэтай вёскі Надзея Вакульская. Пра яе аўтару гэтых радкоў расказала Вольга Букач:

— Надзея, пакуль жыла, хадзіла туды. Ногі ўжо балелі, але усё роўна хадзіла. Там амаль палова яе сям'і пахаваная.

Ад Надзеі Іосіфаўны і ведалі землякі гісторыю той фашысцкай «прафілактыкі». Вёска Субаты знаходзіцца ў лесе, такіх жыхароў заўсёды падазравалі ў сувязі з партызанамі. А правярыць вырашылі асаблівым чынам. Прыехаў карны атрад. Выводзілі з кожнай хаты сям'ю і звяралі наўяныя яе членаў са спісам. Калі дома не аказалася кагосьці з мужчын, аўтаматычна лічылася, што ён ваюе ў рэгулярнай арміі альбо ў партызанскім атрадзе. Такую сям'ю выводзілі ў лес амаль за кіламетр ад вёскі і забівалі, у тым ліку старых і малых... Помнік на тым месцы паставілі вельмі даўно. Пазней прымацавалі мемарыяльную таблічку.

На вялікай брацкай магіле растуць шматгадовыя кветкі. Іх пасадзіла яшчэ Надзея Вакульская. Але яе няма ўжо тры

гады, і помнік даглядае Чарнянскі сельскі Савет. Агароджа блішчыць свежай фарбай, вакол чысценька.

Адсюль да кобрынскай вёскі Ор на прастрці ўсяго кіламетраў дзясць. Ва ўрачышчы Ор у глыбіні лесу таксама ўстаноўлены помнік на брацкай магіле. Мяркуючы па таблічцы, тут пахаваныя афіцэры, салдаты, партызаны, якія загінулі ў 44-м пры вызваленні. Але ж мясцовыя жыхары расказвалі, што пахаванні пачаліся яшчэ летам 41-га, калі ў вёску толькі зайшлі немцы. Акупанты знайшлі некалькі чырвонаармейцаў, якія не паспелі за часцю, і расстралілі. Потым тут хавалі партызан, якія гнулі ў перастрэлках у 1942—1943 гадах. А ў сакавіку 44-га былі асабліва жорсткія бакі. Страты неслі асобна бакі. Немцы таксама хавалі сваіх, а ў іх яшчэ ваявалі мадэраў, румыны, харваты. Потым, пасля растання снегу, мясцовыя жыхары знаходзілі трупы людзей і асабліва не разбіралі, свой ці чужы, — закопвалі на месцы. Ведалі: Богам залічыцца.

І ўжо пасля вайны правялі перапахаванне. Дзе помнікі — адкопвалі, звозілі ўсіх у адно месца, хавалі. Яшчэ пазней паставілі абеліск. Яго даглядала не адно пакаленне школьнікаў. Цяпер помнік і прылеглаю тэрыторыю падтрымліваюць у парадку сельскі Савет і лясніцтва.

СТАР. 5

«АПАРТАМЕНТЫ» З ВІДЗНАНАЗІРАННЕМ

Жыхар вёскі Хаценчыцы Вілейскага раёна Віктар КАЗЛОЎСКІ вядомы як знаўца прыроды і паспяхова фатограф фаўны і флоры, адзін з заснавальнікаў беларускага клуба фатографу дзікай прыроды і цяперашні старшыня гэтай установы. Чытаны часопіса «Родная прырода» ведаюць Віктара як аўтара цікавых «партрэтаў» птушак і жывёл, якія часта друкуюцца на старонках выдання. А яшчэ Віктар Іосіфаўч здымае відэафільмы пра нашы заказнікі і нават пра нацыянальны парк. Ён любіць падглядаць у братоў нашых меншых незвычайных сюжэты. На падворку Віктара Казлоўскага цяпер знаходзіцца некалькі самаробных дуплянак для птушак, асабліва для качак, якія гняздуць і выводзяць сваё паломства менавіта ў дуплах; крохалі і гоголяў. У птушыных хатках Віктар будзе маскіраваць відэакамеру, каб быць у курсе ўсіх птушыных сакрэтаў. Днямі разам з фотаклубаўцамі ён развесіць дупляны на дрэвах побач з вадаёмамі, каб пачаць здымаць новы цыкл пра невядомыя старонкі жывой прыроды.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ЗША заявілі аб сваім праве на рэсурсы Месяца

Адпаведны ўказ падпісаў амерыканскі прэзідэнт Дональд Трамп. Пра гэта паведаміла прэс-служба Белга дома. У дакуменце сказана, што амерыканцы павінны мець права весці камерцыйныя даследаванні, здабычу і выкарыстанне рэсурсаў у касмічнай прасторы ў адпаведнасці з заканадаўствам. Аднак ва ўказе адзначаецца, што космас юрыдычна і фізічна з'яўляецца ўнікальнай прасторай для дзейнасці чалавека і ЗША не разглядаюць яго ў якасці ўсеагульнага здобытку. Такім чынам, палітыка краіны будзе накіравана на стымуляванне міжнароднай падтрымкі па здабычы і выкарыстанні рэсурсаў у космасе. У прыватнасці, ЗША не прызнаюць Пагадненне аб дзейнасці дзяржаў на Месецы і іншых нябесных целах, удакладняецца ў дакуменце.

Брытанскі суд прыняў бок аўтаўладальнікаў па справе аб «дызельгейце»

Высокі суд Лондана вынес рашэнне на карысць каля 90 тысяч брытанскіх аўтаўладальнікаў па калектывным іску да нямецкага аўтакара Volkswagen аб максімальных забеспячэннем. Пра гэта паведаміла газета The Guardian. Па яе звестках, суд прызнаў, што спецыяльнае прагра-

нае забеспячэнне, якое дазваляла на правэрках зніжаць паказчыкі шкодных выкідаў аўтамабільнаў канцэрна, можна лічыць «падманнай прыладай». «Яна зводзіць на нішто мэтазгоднасць тэста, бо робіць немагчымым яго прымяненне да рэальных дарожных умоў, як гэта прадугледжана», — прыводзіць The Guardian меркаванне суддзі.

У Індыі выставілі на продаж найвышэйшую статую ў свеце

Індыяны паліцыя адкрыла расследаванне ў дачыненні да людзей, якія размясцілі на сайце прыватных аб'яў паведамленне аб продажы «Статуі адзінства» — самай высокай статуі ў свеце, збудаванай у індыйскім штате Гуджарат. Па паведамленні Indian Express, аўтары выставілі цэннік 3 мільярды індыйскіх рупій (каля \$39,5 мільярд), аднак пазней адміністрацыя сайта выдаліла скандальную аб'яву. Indian Express адзначае, што расследаванне адкрыта па фактах «публікацыі і распаўсюджвання чутак, а таксама фальсіфікацыі». Аўтараў аб'явы шукаюць. Як вядома, «Статуя адзінства» была адкрыта 31 кастрычніка 2018 года. З тых часоў яна стала адной з турыстычных славаццяў індыйскага штата Гуджарат. Яе вышыня разам з пастаментам складае 240 метраў.

КОРАТКА

- «Белнафтахім» чакае ў найбліжэйшы час танкер з 85 тысячамі тон нафты з Азербайджана.
- Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі архібіскуп Тадэвуш Кандрусевіч заклікае каталікоў адсвяткаваць Вялікдзень дома.
- Электрамобілі да 2030 года могуць замяніць каля 20 % звычайнага транспарту ў свеце.
- Беларускія навукоўцы распрацавалі разумную паперу, якая падаўжае тэрмін захоўвання харчовай прадукцыі.
- МАРП увёў рэгуляванне цэн на маскі і антысептыкі.
- Падчас Тэдня лесу ў Беларусі залажылі 75 памятных алей.
- Нацыянальная бібліятэка Беларусі прапануе чытачам віртуальныя сэрвісы.

ЛЕСВІЦА-ПАЛКА І ЛІЧЫЛЬНІК ПАЖАРАЎ

Карэспандэнты «Звязды» наведалі сталічны «Музей агню»

На базе Мінскага гарадскога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях дзейнічае незвычайны Цэнтр навучанна асновам жыццядзейнасці. Носіць ён назву «Музей агню». Цэнтр не толькі знаёміць з гісторыяй пажарнай службы сталіцы, але і вучыць дзяцей таму, як дзейнічаць у розных надзвычайных сітуацыях. А заадно там наглядна дэманструецца, да чаго прыводзіць бесклапотнасць.

Калісьці, яшчэ ў 1970-я гады, тут была арганізавана выстаўка дзіцячай творчасці і пажарнага аварыйна-выратавальнага абсталявання, — згадвае начальнік сектара прапаганды бяспекі жыццядзейнасці цэнтара прапаганды і сацыяльна-культурнай дзейнасці Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС Ірына УЛАСЕВІЧ. — Але да 160-годдзя пажарнай службы,

якое адзначалася ў 2013 годзе, наш «Музей агню» перажыў рэканструкцыю і папоўніўся вельмі цікавымі экспанатамі. Музей карыстаецца вялікай папулярнасцю ў сталічных школьнікаў. За год іх праходзіць праз дзве залы некалькі тысяч.

— Толькі ўявіце сабе лічбу: у 1986 годзе ў пажарах на тэры-

торыі тагачаснай БССР загінуў 101 малі! Гэта чатыры незвычайныя класы. А летась гэтая колькасць зменшылася роўна ў 101 раз. Пэўна, ёсць у гэтым і наш унёсак. Мы не стараемся штосьці хаваць, а наадварот, паказваем вельмі рэалістычныя рэчы, якія адвучваюць забяўляюцца з агнём.

СТАР. 3

«МЫ ПАВІННЫ ЗМАГАЦЦА ЗА КОЖНАГА ЧАЛАВЕКА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У бальніцу накіраваны і ваенныя медыкі, не з-за таго, што грамадзянскія спецыялісты не спраўляюцца, а каб яны, па-першае, навучыліся працаваць у такіх выпадках, па-другое, ваенныя — крыніца інфармацыі для кіраўніка краіны.

«Я папярэдзіў прэм'ер-міністра ў ўрад: калі толькі да канца тыдня адказныя людзі мне дапожаць, што чагосьці не хапае дзесьці — у магазінах, аптэках, бальніцах, асабліва для аховы ўрачоў, — урада не будзе. Будучы працаваць іншыя», — папярэдзіў лідар дзяржавы.

Камітэту дзяржаўнага кантролю пастаўлена задача прадухіліць нахыванне на праблемах. «Не трэба мне казаць, што цэны падняліся на імбір, лімоны, часнок і цыбулю. Разыхайце, цыбулі ў нас не хапае! Сэрвірайцеся», — абурываўся Аляксандр Лукашэнка.

Смартнасць знізілася

Прэзідэнт яшчэ раз нагадаў, што **ніякую інфармацыю дзяржаўныя органы не хаваюць, і папярэдзіў пра недапушчальнасць гэтага.**

«Калі вы адзін раз схлусіце, вам ніхто верыць не будзе, таму вы збіраіцеся, акуртатна, як кітайцы гэта паказалі, — колькі каранавірусных, колькі наступіла першага ўзроўню, колькі выпісалася, колькі ляжыць у бальніцах... Калі ёсць памерляваць, дайце гэтую інфармацыю, толькі акуртатна. Таму што спачатку родныя нябожчыка распіраць у інтэрнэце, а потым, калі мы пачынаем пералічваць захворванні гэтага чалавека, яны пачынаюць крываўдзіцца. А чаму вы крываўдзіцеся? Чаму бяжыце ў інтэрнет, скідаеце гэту інфармацыю?» — здзіўляўся Аляксандр Лукашэнка.

Група навуковых супрацоўнікаў пад кіраўніцтвам доктара медыцынскіх навук прафесара Віцебскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта Валерыя СЯМЯНОВА (на фота) распрацавала тэст-сістэмы для выяўлення каранавіруса.

дайце гэтую інфармацыю, толькі акуртатна. Таму што спачатку родныя нябожчыка распіраць у інтэрнэце, а потым, калі мы пачынаем пералічваць захворванні гэтага чалавека, яны пачынаюць крываўдзіцца. А чаму вы крываўдзіцеся? Чаму бяжыце ў інтэрнет, скідаеце гэту інфармацыю?» — здзіўляўся Аляксандр Лукашэнка.

«Калі вы адзін раз схлусіце, вам ніхто верыць не будзе, таму вы збіраіцеся, акуртатна, як кітайцы гэта паказалі, — колькі каранавірусных, колькі наступіла першага ўзроўню, колькі выпісалася, колькі ляжыць у бальніцах... Калі ёсць памерляваць, дайце гэтую інфармацыю, толькі акуртатна. Таму што спачатку родныя нябожчыка распіраць у інтэрнэце, а потым, калі мы пачынаем пералічваць захворванні гэтага чалавека, яны пачынаюць крываўдзіцца. А чаму вы крываўдзіцеся? Чаму бяжыце ў інтэрнет, скідаеце гэту інфармацыю?» — здзіўляўся Аляксандр Лукашэнка.

«Калі вы адзін раз схлусіце, вам ніхто верыць не будзе, таму вы збіраіцеся, акуртатна, як кітайцы гэта паказалі, — колькі каранавірусных, колькі наступіла першага ўзроўню, колькі выпісалася, колькі ляжыць у бальніцах... Калі ёсць памерляваць, дайце гэтую інфармацыю, толькі акуртатна. Таму што спачатку родныя нябожчыка распіраць у інтэрнэце, а потым, калі мы пачынаем пералічваць захворванні гэтага чалавека, яны пачынаюць крываўдзіцца. А чаму вы крываўдзіцеся? Чаму бяжыце ў інтэрнет, скідаеце гэту інфармацыю?» — здзіўляўся Аляксандр Лукашэнка.

перыяду за студзень — сакавік двух гадоў па хваробах органаў дыхання смертнасць з гэтай прычыны знізілася на 20 працэнтаў, а колькасць захворванняў на пнеўманію — на дзевяць працэнтаў.

«Шаноўныя таварышы, не забывайце, што акрамя каранавіруса, пнеўманій у нас ёсць іншыя хваробы. І вы бачыце, што там гінучы людзі ў пяць, шэсць разоў больш, чым ад пнеўманіі. Гэта не значыць, што трэба паслабіць работу па гэтай галоўнай, сусветнай праблеме. Не. Мы вызначыліся, мы як ніколі аб'ядналіся ў гэтай барацьбе, і мы павінны выстаць. Але **не забывайцеся, што і анкалагічных хворых мы павінны лячыць, і на сардэчна-сасудзістыя хваробы, і іншыя**», — папрасіў Прэзідэнт. Ён спраўдзіла заўважыў, што і ацэньваць сістэму аховы здароўя будуць з гэтай пазіцыі.

Яшчэ адна настойлівая просьба ад Прэзідэнта — **аднесіцца больш сур'ёзна да здароўя ўрачоў.**

Прэзідэнт сказаў, што калі будзе неабходна, ён сам асабіста пойдзе кляпаціцца пра хворых.

«Мы павінны з вамі перамагчы прыгожа. Мы павінны выратаваць людзей годна. Кожны чалавек, які трапіў з вірусам гэтым, не павінен думаць, што ён смаротнік. Не. Усіх выратуем, каго толкі магчыма», — паабяцаў лідар краіны.

Марыя ДАДАЛКА, Барбара МАРОЗБА.

На перадавой

Інфекцыйныя бальніцы і стацыянары, дзе лечаць пацыенты з каранавірусам, абаронены лепш за астатнія, у якіх былі факты інфіцыравання медработнікаў. Пра гэта паведаміў журналістам **міністр аховы здароўя Уладзімір КАРАНІК.**

«Таму ўзмацняем забеспячэнне сродкамі аховы ўсіх стацыянараў, больш жорстка назіраем за выкананнем масачнага рэжыму. Наша лёгкая прамысловасць дадаткова плануе выпускаць да мільёна масак у суткі ў пачатку наступнага тыдня», — дадаў міністр.

У кожнай бальніцы на змену павінна быць у наяўнасці 50—100 касцюмаў бялагічнай аховы, з першым пацыентам забеспячэнне пачынаецца ўжо па іншых нормах. Штодня ў Беларусі выпускаецца дваццаць тысяч камбінезонаў бялагічнай аховы, і аб'ём нарэшчаецца, падкрэсліў Уладзімір Каранік.

Для аказання дапамогі пацыентам з каранавірусам выдзелена больш за сем тысяч ложкаў (амаль дзевяць працэнтаў ложкавага фонду краіны). Загружана з іх — менш за трыццаць працэнтаў.

«Прыкмет перагрузкі сістэмы аховы здароўя няма», — запэўніў кіраўнік ведамства.

Ён праінфармаваў, што ўжо за сакавік медыцынскай работнікі, якія працуюць з пацыентамі з каранавіруснай інфекцыяй, атрымліваюць мэтавыя даплаты. Ва ўрадзе абмяркоўваецца пытанне павелічэння гэтых даплат.

Намеснік міністра аховы здароўя — галоўны дзяржаўны санітарны ўрач Наталля ЖУКАВА дадала, што для працэдування распаўсюджвання каранавіруснай інфекцыі працягваюцца пошукі і лакалізацыя кантактаў, у тым ліку ўначы. Узамоцненая група, якая займаецца дэзынфекцыяй — як жылля і бальніц, так і грамадскага транспарту.

«ЗАДАЧА ТАКІХ КРАНІН, ЯК НАША, — БЫЦЬ ГАТОВЫМІ ДА ЛЮБОГА РАЗВІЦЦЯ ПАДЗЕЙ»

Прэзідэнт правёў нараду, прысвечаную рабоце нафтаперапрацоўчага комплексу краіны

З пачатку 2020-га нафтавыя пытанні былі самай актуальнай як для кіраўніцтва, так і для жыхароў Беларусі. На працягу многіх гадоў напярэдні калядныя святы з расійскім бокам (асноўным пастаўшчыком) удалася дамаўляцца па аб'ёмах і цане. Сёлета схема дала збой, а праз некаторы час медыйны парадак захапіла ва ўсіх сэнсах «вірусная» інфармацыя. Але нават на гэтым фоне паведамленне пра тое, што ўмовы, якія падыходзяць Беларусі, узгодненыя, прагучала моцна. А ўчора «нафтавае» пытанне абмяркоўвалі на самым вышэйшым узроўні ў Палацы Незалежнасці.

Пытанне нумар адзін

«Няма неабходнасці характарызаваць сітуацыю, якая складваецца ў свеце, і ў тым ліку ў нашай краіне — мы не адасоблены ад гэтых падзей. Натуральна, маючы асабліва адкрытую эканоміку, мы шмат у чым залежым ад тых працэсаў, якія адбываюцца ў свеце», — сказаў Прэзідэнт, заўважыўшы, што падзеі часам развіваюцца неадназначна, але бурна.

Таму кіраўнічыя рашэнні патрабуюць аператыўнага мер, «як кажуць у народзе — з колаў». Часу на пераліскі, развагі і ўгадванні практычна няма.

Прэзідэнт адзначыў, што ім запланаваны шэраг мерапрыемстваў па пытаннях, якія патрабуюць найбольшай ступені рэагавання і ўплываюць на нашу эканоміку.

«Падкрэсліваю, гэта галоўнае — эканоміка, а значыць, жыццё людзей. І не толькі сёння, але і ў перспектыве —

Валацільнасць шалёная, то нафта да абеду падае ў цане, затым стабілізуецца, вяртаецца да таго ж узроўню, потым зноў падае, і невядома, што яшчэ будзе, — пракаментываў Аляксандр Лукашэнка. — **Таму задача такіх краніна, як наша, — быць гатовымі да любога развіцця падзей. А лепш, як я ўжо казаў, у найменшай ступені залежаць ад нафтавых гульняў найбуйнейшых дзяржаў.**

Па словах Прэзідэнта, тыя нават не ўтойваюць, якія мэты пераследуюць.

«Яны ўжо непасрэдна, ці не апраўдваючыся адно перад адным, пачынаюць казаць і гуляць на павышэнне цаны на нафту. Відэавочна, картэльная змова», — не сумняваецца кіраўнік Беларусі.

Але паўплываць на гэта не можа ніхто. «Мы за гэтым назіраем і, давайце шчыра казаць, **нам неабходна ў гэтай сітуацыі сарыентавацца. І прыстасаваць сваю эканоміку і грамадства, каб не панесці страт**», — падкрэсліў лідар дзяржавы.

На думку Прэзідэнта, чым больш апор мы створым для нашай эканомікі, тым больш устойлівае будзе грамадства і незалежная — наша палітыка.

Пакуль, на яго погляд, зроблена ў гэтым кірунку недастаткова.

«Праблемы, якія павінны вырашацца паміж суб'ектамі гаспадарання ў рамках нармальнага дагаворнага адносін (максімум з удзелам нашага канцэрна «Белнафтахім»), мы ўсё яшчэ вымушаны разглядаць на вышэйшым узроўні. Гэта значыць, што пры ўзнікненні цяжкасцяў у поўнай меры не здзейснічы эканаміка-вытворчы, дыпламатычны і юрыдычны патэнцыял краіны, — указаў Аляксандр Лукашэнка. — **Калі пытанне важнае і экстрэннае, то і напружвацца павінны не адзін-два чалавекі, а ўся вертыкаль. Невырашальныя праблемы тут няма і ў прынцыпе быць не можа.**

Нафту на стол не падасі

У фокусе сустрэчы былі і пытанні на перспектыву: якія дасягнуты дамоўленасці па пастаўках нафты на бягучы месяц, што праглядаецца да канца года і наколькі жорстка гэта паны? Аляксандр Лукашэнка даў даручэнне — у самы бліжэйшы час сысці ад пастаянных спрачак, высятленны і стану вечнай невызначанасці. На непрадбачаныя выпадкі неабходна, па яго парадзе, стварыць запас сыравіны (як нафты, так і паліва). Гэта дазволіць не парушаць работу галі і не перарываць тэхналагічныя працэсы.

«Асабліва звяртаю на гэта ўвагу. Вы бачыце ўжо, што не толькі асобныя чыноўнікі міжнародных арганізацый загаварылі аб голадзе ў недалёкай перспектыве, а ўжо і ўчарашнія самыя развітыя і перадавыя краіны, і іх кіраўнікі. **Таму сельская гаспадарка і перш за ўсё сённяшняе пасяўнае кампанія — найважнейшы элемент, на які мы павінны звярнуць увагу**», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Нафта нафтай, але яе на стол не падасі. «**Пытанне харчавання, як я ўжо сказаў, стаіць востра, там я патрабую ў самыя кароткія тэрміны**

З гэтай прычыны, па словах кіраўніка краіны, урад, старшыні аблвыканкамаў павінны даць адказы на шэраг пытанняў — якія магутнасці для захоўвання нафты і запасаў нафтапрадуктаў ёсць сёння, як можна іх нарасціць, як забяспечана патрэба ў аўтамабільным паліве для вясновых палывых работ, дзе ёсць вузкія месцы.

«Асабліва звяртаю на гэта ўвагу. Вы бачыце ўжо, што не толькі асобныя чыноўнікі міжнародных арганізацый загаварылі аб голадзе ў недалёкай перспектыве, а ўжо і ўчарашнія самыя развітыя і перадавыя краіны, і іх кіраўнікі. **Таму сельская гаспадарка і перш за ўсё сённяшняе пасяўнае кампанія — найважнейшы элемент, на які мы павінны звярнуць увагу**», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Нафта нафтай, але яе на стол не падасі. «**Пытанне харчавання, як я ўжо сказаў, стаіць востра, там я патрабую ў самыя кароткія тэрміны**

«Не дай бог хтосьці скажа, што ён можа прыняць паўмільёна на тон нафтапрадуктаў і не прыме на захаванне, крываўдзіце самі на сабе. А яшчэ горш, калі мне Анфімаў (старшыня КДК). — «Зв.» даложыць, што заліў у бочку, а яна ў трох месцах працякае», — папярэдзіў лідар краіны.

Марыя ДАДАЛКА.

Каментарый у тэму

Андрэй РЫБАКОЎ, старшыня канцэрна «Белнафтахім»: «Як я і заўважыў раней, у нас вядзецца работа — як па альтэрнатыўных пастаўках нафты, так і па пастаўках нафты ў красавіку трубаправодным транспартам з Расійскай Федэрацыі. На гэты момант ідзе кантрактаванне па ўсім кірунках. Фактычна заводы пачынаюць сваё вытворчае перапрацоўваць магутнасці, і як унутраны рынак, так і экспарт у красавіку будзе забяспечаны ў поўным аб'ёме».

• дзеціям і іншым утрыманцам з-загінулых (братам, сёстрам, пясчанькам, падчаркам), якія маюць інваліднасць з дзяцінства;

• былым вязням фашысцкіх канцлагераў, турмаў, гэта і іншых месцаў прымушовага ўтрымання, створаных фашыстамі і іх саюзнікамі ў гады Другой сусветнай вайны, якім устаноўлена павышэнне пенсіі на ўказанай падставе ў адпаведнасці з заканадаўствам;

• інвалідам з дзяцінства з прычыны ранення, кантузіі, калецтва, звязаных з баявымі дзеяннямі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны або з наступствамі ваенных дзеянняў.

Пры гэтым у Мінпрацы адзначылі, што пры наяўнасці праблем атрыманне аднаразовай матэрыяльнай дапамогі па некалькіх падставах дапамога аказваецца па падставе, якая прадугледжвае найбольшую выплату.

Святлана БУСЬКО.

На 1 красавіка 2020 года ў Беларусі працягваліся:

• 4785 ветэраны вайны;

• 14 532 асобаў, якія пацярпелі ад наступстваў вайны.

На слыху

НАЙБОЛЬШАЯ КОЛЬКАСЦЬ ХВОРЫХ НА COVID-19 — У МІНСКУ

У Беларусі праведзена каля 43 тысяч тэстаў на COVID-19. Зараз з пацверджаным дыягназам шпіталізавана 794 чалавекі, 54 паправіліся, 13 памерлі. Міністэрства аховы здароўя абнавіла статыстыку па інфіцыраваных і ўдакладніла інфармацыю аб колькасці захварэлых у рэгіёнах.

Найгоршая сітуацыя застаецца ў Мінску. У стацыі зараз шпіталізавана 497 чалавек, 25 паправіліся, пяцёрка памерлі. На другім месцы па колькасці інфіцыраваных Віцебская вобласць. Тут у стацыянарах знаходзіцца 143 чалавекі, 27 былі выписаны, пяцёрка памерлі. У Мінскай вобласці шпіталізаваны на цяперашні момант 91 пацыент, адзін паправіўся, трое памерлі.

У астатніх рэгіёнах сітуацыя пакуль больш спакойная. У Гомельскай вобласці ў стацыянарах з пацверджаным дыягназам COVID-19 знаходзіцца 32 чалавекі, адзін выписаны, у Магілёўскай — 18 чалавек шпіталізавана. На Гродзеншчыне 10 пацыентаў знаходзіцца ў медыцынах, на Брэстчыне — трое.

У большасці пацыентаў, што знаходзяцца на стацыянарным лячэнні, захворванне працякае ў лёгкай ці сярэдняй форме. 31 пацыент мае патрэбу ў штучнай вентыляцыі лёгкіх. За апошнія суткі з медыцынаў выписана 426 чалавек, якія знаходзіліся на розных формах кантролю і лячэння.

Нагадаем, што дзень таму ў стацыянарах па ўсёй краіне знаходзілася 634 інфіцыраваных. За суткі іх колькасць павялічылася на 160 чалавек. Новых выпадкаў смерці ад каранавіруснай інфекцыі за мінулыя суткі не зарэгістравана.

Алена КРАВЕЦ.

Сацыяльны вектар

Ветэраны атрымліваюць дапамогу

Пачынаючы з 1 красавіка, амаль 16 тысяч ветэранаў і інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны, а таксама тых, хто пацярпеў ад наступстваў вайны, ужо атрымалі аднаразова матэрыяльную дапамогу да 75-годдзя Перамогі.

Як паведаміла прэс-служба Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, аднаразова матэрыяльная дапамога складае: 2500 рублёў — Героям Савецкага Саюза;

1700 рублёў: • інвалідам і ўдзельнікам Вялікай Айчыннай вайны, асобам, якія бралі ўдзел у баявых дзеяннях па абароне Айчыны да 3 верасня 1945 года;

• асобам, якія бралі ўдзел у складзе спецыяльных фарміраванняў у разміраванні тэрыторый і аб'ектаў пасля вызвалення ад нямецкай акупацыі ў 1943—1945 гадах;

900 рублёў — ветэранам вайны з ліку асоб: • ўзнагароджаных ордэнамі або медалімі СССР за самаадданую працу і бездакорную воінскую службу ў тыле ў гады Вялікай Айчыннай вайны;

• якія працавалі на аб'ектах супрацьпаветранай абароны, мясцовай супрацьпаветранай абароны, на будаўніцтве абарончых збудаванняў, марскіх баз, аэрадромаў і іншых ваенных аб'ектаў у межах тылавых граніц дзеючых фронтоў, на прыфрантавых участках чыгунак і аўтамабільных дарог;

• членам сям'яў ваеннаслужачых, партызан і падпольшчыкаў, якія загінулі (памерлі), зніклі без вестак у гады Вялікай Айчыннай вайны, а менавіта: • сужэнцам, якія не ўступілі ў новы шлюб;

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ОАО «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ» проводит открытый аукцион по продаже недвижимого имущества, находящегося в собственности

ОАО «БЭЛЗ»

Аукцион проводится в соответствии с действующим законодательством и Положением ОАО «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ»

«О порядке организации и проведения аукционов по продаже капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей»

Изолированное помещение с инвентарным номером 100/D-96196, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Московская, 204/1-1. Площадь — 4060,5 кв. м. Наименование: изолированное помещение. Назначение: помещение неустановленного назначения.

Обременения: аренда, ипотека, безвозмездное пользование. Продавец обязуется по требованию покупателя снять обременение ипотекой до момента государственной регистрации перехода прав собственности по договору купли-продажи с покупателем либо в иной срок, согласованный с покупателем. Изолированное помещение входит в состав капитального строения с инв. № 100/C-46506, наименование — лабораторный корпус, площадью 6737,5 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 1401000000102906, площадью 0,1054 га, предоставленного продавцу на праве аренды (доля 7/8). Срок действия: по 09.03.2065. На земельном участке установлены следующие ограничения: водоохранная зона реки Мухавец, площадь 1,0154 га.

Начальная цена (в т.ч. НДС 20%), BYN 2 632 534,92 Задаток, BYN 263 253,49 Шаг аукциона 5%

Изолированное помещение с инвентарным номером 100/D-96197, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Московская, 204/1-2. Площадь — 693,7 кв. м. Наименование: изолированное помещение. Назначение: Помещение неустановленного назначения.

Обременения: запрет на отчуждение, арест, ипотека. Продавец обязуется снять запрет на отчуждение и арест до момента государственной регистрации договора купли-продажи с покупателем, а также по требованию покупателя снять обременение ипотекой до момента государственной регистрации перехода прав собственности по договору купли-продажи с покупателем либо в иной срок, согласованный с покупателем. Изолированное помещение входит в состав капитального строения с инв. № 100/C-46506, наименование — лабораторный корпус, площадью 6737,5 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 1401000000102906, площадью 0,1054 га, предоставленного продавцу на праве аренды (доля 7/8). Срок действия: по 09.03.2065. На земельном участке установлены следующие ограничения: водоохранная зона реки Мухавец, площадь 1,0154 га.

Начальная цена (в т.ч. НДС 20%), BYN 505 386,36 Задаток, BYN 50 538,64 Шаг аукциона 5%

Изолированное помещение с инвентарным номером 100/D-97463, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Московская, 204-2. Площадь — 5724,2 кв. м. Наименование: изолированное нежилое помещение. Назначение: Административное.

Обременения: аренда, ипотека, безвозмездное пользование, запрет на отчуждение, арест. Продавец обязуется снять запрет на отчуждение и арест до момента государственной регистрации договора купли-продажи с покупателем, а также по требованию покупателя снять обременение ипотекой до момента государственной регистрации перехода прав собственности по договору купли-продажи с покупателем либо в иной срок, согласованный с покупателем.

Изолированное помещение входит в состав капитального строения с инв. № 500/C-34897, наименование — административное здание инженерного корпуса, площадью 6998,2 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 1401000000102906, площадью 0,1054 га, предоставленного продавцу на праве аренды (доля 7/8). Срок действия: по 09.03.2065. На земельном участке установлены следующие ограничения: водоохранная зона реки Мухавец, площадь 1,0154 га.

Начальная цена (в т.ч. НДС 20%), BYN 3 600 563,52 Задаток, BYN 360 056,35 Шаг аукциона 5%

Сведения об организаторе торгов, его местонахождение и контактные телефоны: ОАО «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ», 220029, г. Минск, ул. Куйбишева, 35, пом. 1; тел.: 8 017 284 94 32, факс: 8 017 286 76 80

Сведения о продавце, его местонахождение и контактные телефоны: ОАО «Брестский электромеханический завод», 224020, г. Брест, ул. Московская, 204; тел.: +375 162 35 64 04, факс: +375 162 35 64 29

Сведения о представителе Продавца для осмотра/ознакомления с предметом аукциона: Грунтова Александра Петровна, тел.: +375 44 580 63 02

Срок подписания договора купли-продажи: Договор купли-продажи должен быть заключен в течение 10 (десяти) календарных дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона: Победитель аукциона в течение 3 (трех) календарных дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона обязан возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение на основании счета, выставленного организатором аукциона, а также выплатить возмездные услуги, оплату за предоставление предмета аукциона на основании счета, выставленного организатором аукциона

Условия оплаты: Оплата задатка производится резидентами в белорусских рублях на следующие банковские реквизиты: р/с BY78 АКБВ 3012 0000 3263 3510 0000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код АКБВВУ2X, г. Минск, ул. Куйбишева, 18. Получатель: ОАО «АСБ Беларусбанк», код АКБВВУ2X, г. Минск, ул. Куйбишева, 18. Получатель: «Открытое акционерное общество «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ», УНН 101059240, ОКПО 37392666. Оплата задатка производится не резидентами в белорусских рублях или в долларах США по курсу НБ РБ на дату оплаты на следующие банковские реквизиты: в белорусских рублях: р/с BY78 АКБВ 3012 0000 3263 3510 0000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код АКБВВУ2X, г. Минск, ул. Куйбишева, 18. Получатель: «Открытое акционерное общество «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ», УНН 101059240, ОКПО 37392666. Если между продавцом и покупателем в течение срока, установленного для заключения договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и порядку оплаты предмета аукциона, оплата стоимости имущества должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона

Место, дата и время приема заявлений на участие в аукционе: Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются до 08 мая 2020 года (в

ЛЕСВІЦА-ПАЛКА І ЛІЧЬЛІНІК ПАЖАРАЎ

Пад кантролем ЧЫМ ПАГРАЖАЮЦЬ ПАЖАРЫ Ў ЗОНЕ АДЧУЖЭННЯ ЧАЭС?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Дзве з паловай гадзіны, на якія разлічана экскурсія, пралятаюць вельмі хутка. І мая задача — каб малыя сышлі адсюль крыху іншымі... Паказальная рэакцыя і дарослых. Настаўнікі кажучы: яны нават і не ўяўлялі, што на пажары ўсе можа быць настолькі жудасна. І ўсе нашы экскурсіі — гэта не лекцыі. Простая начытка дзецям нецікава. У нас пануюць дыялог і інтэрактыў, каб малыя не толькі даведаліся пра нешта новае, але і адчулі на сабе.

Наперадзе — брандмайстар

Экспазіцыя першай залы прысвечана гісторыі пажарнай службы да Кастрычніцкай рэвалюцыі. Нягледзячы на войны, дзве нямецкія і польскія акупацыі, некалькі каштоўных рарытэтаў удалося захаваць. А ў 1974-м сталічныя ратавальнікі, якія тады падпарадкоўваліся Міністэрству ўнутраных спраў, атрымалі вельмі каштоўную дыяраму, прысвечаную аднаму з самых разбураных пажараў у гісторыі Мінска. Здарыўся ён за 60 гадоў да пачатку Вялікай Айчыннай вайны — 21 чэрвеня 1881 года.

Гісторыя захавала нават час, калі пачалося бедства, — 10,30 раніцы. «Адпраўным пунктам» стаў склад, дзе захоўваліся шпікарні і смольі. Паколькі гэтыя рэчывы гараць вельмі добра, то агонь хутчэй распаўсюдзіўся на суседнія пабудовы. І літа-

ральна праз паўгадзіны ўжо палалі цэлыя вуліцы. Імкліваму пашырэнню агню спрыяў моцны вецер. Канешне, у той час у Мінску дзейнічала пажарная часць, было і Вольнае пажарнае таварыства. Але ў іх не было той тэхнікі, якая адпраўляецца на баявыя выезды ў нашы дні. Усё, што мелі ў сваім арсенале пажарныя XIX стагоддзя, — гэта бочкі на 400 літраў і ручныя помпы. Вада выпаралася ад страшнага жару яшчэ далёка ад агню. Ды і даставіць яе была тая ж асаблівасць: коні пахлохаліся полымі і не маглі пад'ехаць блізка, рэзка кідаліся ва ўсе бакі. Пад пагрозай калецтва былі і людзі побач. Таму пажарныя вельмі шмат часу змарнавалі на тое, каб уратаваць хоць свой няхитры скарб, каб ён не загінуў пад капытамі напалоханых жывёл.

Агулам пажар бушаваў два дні. У попел і руіны ператварылася больш за 250 дамоў, 270 крам, склады і нават урадавыя ўстановы. Без даху над галавой засталася больш за дзве тысячы сем'яў. Часова іх размясцілі ў казармах на ўсходняй беразе, але калі войскі вярнуліся з чарговых маневраў, гэты прытулак давалося пакінуць. Зрэшты, як і горад — месца для пагарэльцаў у ім не знайшлося. А наперадзе была зіма...

— Гэты пажар падштурхнуў улады горада да пабудовы першага пажарнага дэпо, — кажа Ірына Уласевіч. — Яго будынак ацалелі — прыгожы трохпавярховы дом з чырвонай цэглы ўпрыгожвае вуліцу Гарадскі Вал. Стыхія паўплывала і на горадабудуначную палітыку. У цэнтральнай частцы горада было строга забаронена ўзводзіць драўляныя дамы — менавіта таму будыні, якія дайшлі да нашых часоў, складзены з цэглы. Тады ж мінскія пажарныя закупілі і трохкаленныя лесвіцы. Для таго каб выбіць акно, выкарыстоўвалася штурмоўка з круком. Але ўсё ж большую частку забудовы Мінска складалі аднапавярховыя прыватныя дамы. На іх дах ратавальнікі ўзлазілі пры дапамозе складаных лесвіц-палкі. Яна ёсць на ўзбраенні агняборцаў і цяпер. А пачынаць адзін такі экзэмпляр можна якая ў музеі.

Яшчэ адзін цікавы экспанат — ікона «Неапапімая Купіна». Раней яна была нязменным аtryбутам ледзь не кожнага дома. Лічылася, што такі абраз абараняе жылло ад агню. На гэтай іконе адлюстравана зорка з васьмі канцамі. Напрыканцы 1990-х

гадоў яе змясцілі на эмблеме выдзеленага са складу МУС Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Застаецца яна там і цяпер.

— Прычым частка экспазіцыі — інтэрактыўная, — працягвае суразмоўца. — Гэта значыць, што школьнікі могуць на сабе выпрабаваць, наколькі складаная была праца пажарных паўтара стагоддзя таму. Без трэніроўкі пампаваць ваду ўручную доўга не атрымаецца нават у дужага падлетка. Ды і халала 400-літравой бочкі на некалькі хвілін работы. Таму не раз пажарныя былі вымушаны ехаць да бліжэйшай ракі па новую порцыю вады. Самая ж небяспечная прафесія была ў ствольшчыкаў, якія адпраўляліся ў самае пекла. І ў тых часы існавала негалоснае правіла: разявакі, якія зб'ягаліся паглядзець на тое, як тушаць полымя, стараліся абліць ствольшчыка вадою. Гэта было неабходна для таго, каб хоць крыху прадоўжыць яго бесперапынную працу. Ствольшчыкі ў даўгу не заставаліся — пасля яны дзякавалі нераўнадушным месцічам.

Толькі ўявіце сабе лічбу: у 1986 годзе ў пажарач на тэрыторыі тагачаснай БССР загінуў 101 мал! Гэта чатыры звычайныя класы. А летась гэтая колькасць зменшылася роўна ў 101 раз.

...Калі сцяны захавалася мадэль каланчы. Калісьці на іх дзяжурлі дзорныя, якія пастаянна аглядалі горад з вышыні. Як толькі дзесяці пачынаў курэць падзроны дымок — тут жа дзорныя вышываў адзін са сцягоў, які азначаў раён бяды, і пачынаў калаціць у званок. Гук набата разнісоўся вельмі і вельмі далёка. Адна такая каланча дажыла і да нашых дзён. Яна знаходзіцца на вуліцы Магілёўскай.

Калісьці пажарны разлік выглядаў так: наперадзе на кані ляцеў брандмайстар, які трубіў на ўсю моц сваіх лёгкіх. Ззаду разам з бочкай ехалі пажарныя, адзін з якіх што меў сілы калаціць у званок. Усё гэта было неабходна для таго, каб даць дарогу разліку, які спяшаўся ліквідаваць бяду. У тым ліку — і з рызыкай для ўласнага жыцця. На адной з паліц размешчаны аўтэнтчныя каскі царскай эпохі. Амаль на ўсіх іх жывога

месеца няма ад розных умяцін. Гэта сляды ад таго, што абрыналася падчас гарэння проста на пажарных. Каб хоць крыху абараніць іх, каскі выпускаліся на манер французскіх кірас — з грабянем, які выступаў наверх.

Наглядна пра страшнае

У другой зале наведвальнікаў сустракае інтэрактыўны манекен, якога калісьці называлі Карынай. Ён апявае пра правілы пажарнай бяспекі і падказвае, як правільна выклікаць ратавальнікаў. Побач стаяць іншыя манекены — іх адзелі ў сучасную форму барацьбітоў з агнём. На ёй не знайсці ніводнага гузіка, толькі карабіны — яны вельмі надзейна зашпільваюцца.

— Мы просім дзяцей вывучыць, што нумар, па якім можна выклікаць падраздзяленні МНС, — гэта не толькі 101, але і 112, — кажа Ірына Уласевіч. — Справа вольна і чым. Колькасць тых, хто вызджае за мяжу, пастаянна расце. А ў іншых краінах нумар службы выратавання далёка не 101. Напрыклад, у ЗША — 911, у Кітаі — 119, а ў Чэхіі — і наогул 150. Хіба ж можна запомніць усе нумары, якія дзейнічаюць у кожнай дзяржаве? Таму ў Еўропе і з'явіўся адзіны ўніверсальны нумар 112, да якога дачураецца ўсё больш краін свету. І яго трэба ведаць нам усім. А замацаваць веды дазваляе спецыяльны трэнажор.

Побач з манекенамі размешчаны страшны лічылнік. Ён паказвае колькасць пажараў і тых, хто на іх загінуў. Звесткі абнаўляюцца штодня. Крыху правей ад лічылніка — нямяя сведкі пажару. Цэлы стол загрузаны апаўленымі электрычнымі прыборамі: тэлефонамі, тэлевізарамі, радыё-прыёмнікамі, магнітоламі, чайнікамі, прасамі. І ад усведамлення таго, што гэта рэальныя рэчы, а не макеты, становіцца яшчэ больш жудасна. Калісьці іх проста пакінулі без нагляду, і якая ў гэты час у іх адбылося кароткае замыканне. Асобны стэнд наглядна дэманструе разбураныя секцыі шматпавярховага дома пасля выбуху газу.

Своасаблівай адсылкай да першай залы з'яўляецца панарама сталічнай Нямігі, размешчаная на адной са сцен. Толькі цяпер там паказаны яе сучасны выгляд. Побач з ёй — экс-

позіцыя амуніцыі і прылад ратавальнікаў. Можна не толькі паглядзець, як яны з'яўляюцца навалі за апошнія паўстагоддзя, але і прымерыць на сабе ці патрымаць у руках. А вось трэцяя зала «Музея агню» прызначана не для ўсіх. Там праводзяцца заняткі з тымі, хто адказвае за пажарную бяспеку ў арганізацыях, а таксама з галоўнымі інжынерамі і дырэктарамі. Для іх арганізуюцца кароткатэрміновыя трохдзённыя курсы. Пасля такіх курсаў яны могуць праводзіць інструктажы на рабочых месцах. Веды трэба асваджаць раз на тры гады.

Валер'ян ШКЛЕННИК. Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

ДСНС Украіны паведамляе, што радыяцыйны фон у Кіеве і Кіеўскай вобласці знаходзіцца ў межах норм і не перавышае натуральных фонавых значэнняў. Не змяніўся ўзровень магнутасці эквівалентнай дозы гама-выпрамянення і ў зоне адчужэння.

А як сітуацыя выглядае на беларускім баку? Не трэба забываць, што поўнач Кіеўскай вобласці мяжуе з Гомельскай вобласцю.

— Мы назіраем за гэтым лясным пажарам пры дапамозе спадарожніцкіх даных, — пракаментаваў сітуацыю афіцыйны прадстаўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Віталій НАВІЦКІ. — Але ў цяперашні момант небяспечна заходзіць агню на тэрыторыі Беларусі мы не бачым. Украінскія калегі не звярталіся па нашу дапамогу ў тую зону пажару.

Па звестках Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыяактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя, радыяцыйная абстаноўка на тэрыторыі Беларусі адпавядае шматгадовым назіранням. Павышаныя ўзроўні магнутасці дозы гама-выпрамянення назіраюцца толькі ў Брагіне і Слаўгарадзе. Але гэтыя гарады знаходзяцца ў зонах радыяактыўнага забруджвання, ды і за межы шматгадовых назіранняў у гэтых населеных пунктах значэнні не выходзяць.

Валер'ян ШКЛЕННИК.

Спорт

Гульні ў Токіа і Пекіне адбудуцца з розніцай паўгода

Алімпіяды ў Японіі (23 ліпеня — 8 жніўня 2021 года) і ў Кітаі (4—20 лютага 2022 года) пройдуць з розніцай шэсць месяцаў. Гэта павысіць цікавасць да алімпійскага руху ў свеце, лічыць выканаўчы дырэктар Міжнароднага алімпійскага камітэта па Алімпійскіх гульнях Крыстоф Дубі.

«Для Міжнароднага алімпійскага камітэта і арганізацыйных камітэтаў — гэта перш за ўсё ўнікальная магчымасць зрабіць нешта экстраардынарнае. Дзве такія важныя падзеі ў свеце спорту ў кароткі тэрмін, несумненна, павысяць цікавасць да алімпійскага руху, — сказаў ён. — Вядуцца перамовы таксама з арганізатарамі Гульні ў Пекіне, каб скарыстацца сітуацыяй і прадставіць абодва форуму найбольш ярка. Да 1994 года МАК праводзіў летнія і зімовыя Гульні ў адзін год. Вопыт у нас ужо ёсць, але гэта было дзвецца гадоў таму, старты праводзіліся ў іншай сітуацыі. Цяпер жа мы знаходзімся ва ўнікальных умовах, якіх раней не было ў гісторыі правядзення Гульні».

Нагадаем, кваліфікацыйныя спаборніцтвы да Алімпіяды ў Токіа завершацца да 29 чэрвеня 2021 года. На працягу месяца будзе сфарміраваны календар кваліфікацыйных турніраў з улікам пераносу Алімпіяды. Дакладная інфармацыя пра даты і месцы іх правядзення будзе апублікаваная пасля зняцця абмежаванняў, звязаных з пандэміяй каранавіруса.

Дырэктар Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра спорту Ірына МАЛЯВАНАЯ паведала, што беларускім спартсменам зроблена каля 1,4 тысячы тэстаў на каранавірус. «Спартсмены і трэнеры, якія прыбылі з-за мяжы, знаходзяцца на тэрыторыі спарткомплексаў пад пастаянным медыцынскім кантролем. На працягу мінімум двух тыдняў праводзіцца рэжымна-абмежавальныя мерапрыемствы з ізаляцыяй прыбылых. Зараз наша галоўная задача — захаваць здароўе атлетаў у перыяд уздыму захворвання без адрыву ад вучэбна-трэніровачнага працэсу».

На спартыўных базях атлеты знаходзяцца пад пільным наглядом урачоў, штодня ў абавязковым парадку праводзіцца тэрмометрыя, агляд на наяўнасць катаральных з'яў, санітарная апрацоўка памішканняў, спартыўнага інвентару і абсталявання з выкарыстаннем дэзінфекцыйных сродкаў. Нагадаем, былі вызначаны чатыры базы, дзе прадураджаны санітарна-эпідэмічны рэжым, медыцынская рэабілітацыя і назіранне за спартыўнымі дэлегацыямі: спартыўна-аздраўленчая база «Крыжоўка», база адпачынку «Галактыка», а таксама два цэнтры алімпійскай падрыхтоўкі — у Раўбінчэ і Заслаўі.

«Цяпер «Раўбінчэ» разбітыя на некалькі зон. Спартсмены, якія прыбылі з-за мяжы, з іншымі атлетаў не перасякаюцца. Яны жывуць, трэніруюцца і харчуюцца асобна. Ежа дастаўляецца ў кантэйнерах, — расказаў дырэктар Рэспубліканскага цэнтра алімпійскай падрыхтоўкі па зیمовых відах спорту «Раўбінчэ» Аляксандр ГАГІЕЎ. — Нашы спартсмены забяспечаны ўсім неабходным і планавана рытухуцца, выконваючы аб'ёмы неабходных нагрузак».

Зараз у «Раўбінчэ» на ізаляцыі знаходзяцца прадстаўнікі шасці відаў спорту.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

Наш фармат

РУХ НЕРАЎНАДУШНАСЦІ

Сёння многія беларусы, нават далёкі ад медыцыны, а таксама ўстановы, арганізацыі і прадпрыемствы розных формаў уласнасці гатовыя аказаць падтрымку медыкам — як маральную, так і цалкам рэчывую: грашовымі сродкамі, гарачымі абедамі ці неабходным для работы абсталяваннем і прыладамі. І хоць лічыцца, што добрыя справы трэба рабіць ціха і незаўважна, кожная з такіх ініцыятыў вартая як мінімум увагі грамадства, а мо і працягу, і развіцця ў большых маштабах. «Звязда» сабрала некалькі прыкладаў сацыяльных праектаў, якія, магчыма, натхняць іншых на новыя добрыя і такія патрэбныя сёння справы. Спіс можа быць і — мы ўпэўнены — будзе працягнуты.

«Дзякуй» з Віцебска

Яго на ўсю моц агучылі на адрас медыкаў вайскоўцы са 103-й Віцебскай асобнай гвардынскай паветрана-дэсантнай брыгады. Дэсантнікі правялі акцыю падтрымкі ў сваім падраздзяленні, стаячы на пляцы і трымаючы ў руках вялікія аркушы са словам «Дзякуй», каб выказаць пашану ўрачам за іхнюю напружаную і нялёгкую працу.

Са свайго боку, як адзначыў намеснік камандзіра брыгады па ідэалагічнай рабоце падпалкоўнік Дзмітрый Крывячын, вайскоўцы стараюцца не дабавіць урачам клопату і строга выконваюць усе медыцынскія рэкамендацыі па прафілактыцы — праводзяць дэзінфекцыйную апрацоўку, сочаць за здароўем байцоў.

«Сабойкі» для дактароў

Сталічны рэстаран Grillman адзін з першых зачыніўся праз каранавірус — але не з-за недахватку наведвальнікаў, а з-за недахватку наведвальнікаў. Супрацоўнікі ўстановы грамадскага харчавання з канца сакавіка ажыццяўляюць праект «Збяры «сабойку» дактару». Цяпер тут гатуець 60 порцый сняданкаў, абеду і вячэры для рэанімацыйна-гарадской клінічнай інфекцыйнай бальніцы і па 100 абедуў для персанала 6-й гарадской клінічнай бальніцы Мінска. За два месяцы работы без выхадных рэстаран плануе забяспечыць сама меней 22 800 порцый гарачай ежы для сталічных урачоў.

На праект выдаткавалі 114 тысяч рублёў уласных сродкаў, значную частку прадуктаў штодня бязвыплата дастаўля-

напружаных працоўных змен, стануць крыху цямнейшымі, — абазначыла кампанія сваю ініцыятыву.

Капейка да капейкі

У дапамогу Капыльскай цэнтральнай раённай бальніцы далазілі дабрачынную акцыю «Дыхай лёгка, Капыль!» — у яе межах каманда краўдфандынгавай платформы Ule.by за дзве сутак сабрала звыш 8 тысяч рублёў для набыцця двух кіслародных канцэнтратараў (аналог ШВЛ), антысептыкаў і сродкаў індывідуальнай абароны для медыцынскага персаналу. «У дамоўе, заключанай з канкрэтнай бальніцай, мы ўказваем мэту пераваду спонсарскай дапамогі і такім чынам дакладна ведаем, на што будзе выдаткаваныя сродкі», — падкрэслівае аўтары праекта. Збор, дарэчы, працягваецца да 11 красавіка, і кожны ахвотны можа ўзяць у ім удзел.

А крыху раней каманда праявіла аналагічную акцыю «Дыхай лёгка, Віцебск!». За ахвяраваныя ўдзельнікамі грошы — больш чым 34,5 тысячы беларускіх рублёў! — былі набытыя шэсць кіслародных канцэнтратараў і сродкі індывідуальнай абароны для ўрачоў Віцебскай гарадской бальніцы хуткай дапамогі і Віцебскай чыгуначнай бальніцы.

Шыюць усе

Нацыянальныя акадэмічныя тэатры імя Янкі Купалы абвясцілі сацыяльны праект «Нетэатральная маска». У пашываным чыну тэатра ўжо вырабілі 500 ахоўных масак — і працягваюць шыць іх далей, каб перадаць на патрэбы 10-й гарадской клінічнай бальніцы Мінска.

Гэты праект зладжаны з дапамогай пазабюджэтных сродкаў Купалаўскага, а таксама спонсарскай падтрымкі. «Тэатр будзе ўдзячны юрыдычным асобам, усім аматарам тэатральнага мастацтва і нашым глядачам за фінансавую падтрымку ў набыццi матэрыялаў, неабходных для пашыву масак. Купалаўскі тэатр таксама запрашае далучыцца да праекта і іншыя тэатры Беларусі (якія маюць магчымасць), каб разам зрабіць гэтую добрую справу», — расказаваў у тэатры. Падтрымка ініцыятыву можна, пералічыўшы любую суму на рахунак тэатра, у тым ліку праз інтэрнэт-банкінг, пазначыўшы прызначэнне плацяжы «Нетэатральная маска».

Дарэчы, падобным чынам падтрымліваюць медыцынскія ўстановы і многія іншыя тэатры ў Казахстане, Польшчы, Балгарыі і іншых краінах. **Вікторыя ЦЕЛЯШУК.** Фота са старонак праектаў у сацыяльных сетках.

Общество с ограниченной ответственностью «Глера Ро»
Местонахождение: 224030, г. Брест, пр. Машерова, 16, пом. 9.
Почтовый адрес: 220082, г. Минск, ул. Матусевича, 20.
Способ реорганизации: выделение.
Решение принял: внеочередное общее собрание участников общества от 14.02.2020.
Дата государственной регистрации: 06.04.2020 зарегистрировано ООО «Глера Ро Плюс» (УНП 291638327) путем выделения из ООО «Глера Ро» (УНП 291044772).
Полное наименование, местонахождение и учетный номер платежника депозитария, с которым эмитентом, профучастником заключен депозитарный договор:
Закрытое акционерное общество «Минский транзитный банк» (УНП 100394906), 220007, г. Минск, ул. Толстого, 10.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА
Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», Республика Беларусь, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375212 24-63-12, +37529 510-07-63.
Продавец: Открытое акционерное общество «Витязь», Республика Беларусь, 210605, Витебская обл., г. Витебск, ул. П. Бровки, 13а, тел. +375212 26-52-13.
Лот № 1. Торговый центр, назначение: нежилое здание, этажность: 2 этажа, площадь: 338 кв. м, кадастровый номер 35.21.0401011-3989, расположенное по адресу: Российская Федерация, Вологодская область, г. Череповец, Советский пр-д, д. 30, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 35.21.0401011-315 площадью 258 кв. м (аренда). Обременения: договор аренды от 03.02.2020 № 214Д сроком на три года. Начальная цена: 368 366,80 белорусского рубля без учета НДС. Задаток: 36 836,68 белорусского рубля.
Дата, время и место проведения повторного аукциона: 23.04.2020 в 12.00 (по белорусскому времени) по адресу: Республика Беларусь, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатка и проведения аукциона: с 08.04.2020 в 08.30 по 22.04.2020 в 17.30. Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № ВУ33МТБК30120001093300066782 ЗАО «МТБанк», г. Минск, БИК МТБКУ22, УНП 390477566. Ранее опубликованное извещение: газета Звязда 11.10.2019, 03.01.2020, 27.02.2020, 19.03.2020.
Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 (по белорусскому времени) по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Условие аукциона: Генеальный аукцион (единственный участник аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан перечислить затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, возместить затраты по оценке имущества на аук., указанный в протоколе аукциона; подписать договор купли-продажи в течение 20 календарных дней со дня проведения аукциона; оплатить объект в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи; в случае недостаточности согласия между Продавцом и Покупателем по сроку оплаты имущества имущество оплачивается в течение 30 календарных дней с даты заключения договора купли-продажи. НДС от цены продажи имущества уплачивается сверх стоимости объекта. Оплата налога на доходы иностранных организаций, не осуществляющих деятельность в Республике Беларусь через постоянное представительство, осуществляется за счет Продавца недвижимого имущества.
Аукцион проводится в порядке, установленном Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ — копия документа, подтверждающего его регистрацию; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ — нотариальному засвидетельствованию; иностранным юр. лицом — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский язык; российским юр. лицом — нотариально засвидетельствованный переводом на белорусский язык; представителем юридического лица РБ — доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юр. лицо представителю его руководителю); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя РБ — нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица — доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский язык или русский язык. При подаче документов заявителем (его представителем) предъявляется документ, удостоверяющий личность, руководителю юр. лица — также документ, подтверждающий его полномочия. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 5 дней до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона. Доп. информация можно получить по тел.: +375212 24-63-12, +37529 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketit.by.

Члены Совета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выражаюць глыбокія спачуваны члену Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь трэцяга — шостага склікання, генеральнаму дырэктару вытворчага рэспубліканскага ўзінтарнага прадпрыемства «Віцебскглаз» Патру Патрычэў Шырэнагу ў сувязі з напатакшым яго ваялікім горам — смерцю сына.

Сведения о застройщике: Государственное производственное объединение «Минскстрой» 220030, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А; режим работы: пн.—пт. — 8.30 до 17.45, пт. — 8.30 до 16.30, перерыв: 13.00—14.00; тел.: 327-52-36, 226-03-01; Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100071325.

Сведения о жилых домах, в строительстве которых, выполняя функции заказчика, принимал участие застройщик в течение 3 лет, предшествующих опубликованию настоящей проектной декларации, с указанием фактических сроков строительства: жилой дом № 60 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: июль 2017 г. — февраль 2019 г.;

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ по объекту строительства «Многоквартирные жилые дома в микрорайоне Чижовка-6А в границах улиц Уборевича—Чижевских—Корзюки». Жилой дом № 2 по генплану

панелей с внутренним слоем утеплителя; внутренние стены и перегородки — из сборных железобетонных панелей. Окна — двуконтурный профиль с двухкамерным стеклопакетом. Устройство мусоропровода проектом не предусмотрено.

Сведения об этапах строительства и сроках его реализации: Начало строительства — 25 февраля 2020 года. Предполагаемый срок ввода объекта в эксплуатацию в соответствии с ПОС — 10 декабря 2020 года.

Сведения о месте нахождения объекта: г. Минск, территория в границах улиц Уборевича—Чижевских—Корзюки.

Результат государственной экспертизы проектной документации: Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу (заключение от 25.06.2019 № 247-15/19, дополнение к заключению государственной экспертизы от 12.09.2019 № 557-15/19 и изменение заключения государственной экспертизы от 12.09.2019 № 557-15/19 (положительного) от 16.10.2019 № 557-15/19-Д1).

Сведения о договоре строительного подряда, заключенного с застройщиком: Договор строительного подряда от 20.02.2020 № 256с-02-20, генподрядчик — ОАО «МАГИД».

Сведения об объектах долевого строительства, предлагаемых для заключения договоров долевого строительства: В соответствии с решением Мингорисполкома от 18.10.2018 № 4424 «Об организации строительства объекта» договоры создания объектов долевого строительства будут заключаться на 105 квартир с гражданами, состоящими на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий по направлениям административных районов

г. Минска, с государственной поддержкой в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 4 июля 2017 г. № 240 «О государственной поддержке граждан при строительстве (реконструкции) жилых помещений». Предметом договора будет являться строительство жилого помещения.

Ориентировочная стоимость строительства 1 квадратного метра общей площади жилых помещений с выполнением внутренних отделочных работ в текущих ценах для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, составляет: 1 229,41 белорусского рубля для нормируемой площади жилого помещения;

1 980,00 белорусского рубля для площади жилого помещения, превышающей нормируемую.

Первоначальный взнос при условии оплаты согласно графику платежей составляет 15% от стоимости жилого помещения, оплата должна быть произведена дольщиком в течение 20 (двадцати) банковских дней со дня регистрации в Мингорисполкоме договора создания объекта долевого строительства.

Общее имущество жилого дома, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после приема в эксплуатацию данного дома и передачи объектов долевого строительства дольщикам: В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в долевую собственность, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технические этажи и подвал, другие части общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений, объекты внутриплощадочной инженерной инфраструктуры, а также элементы озеленения и благоустройства.

Заявления о долевом строительстве жилых помещений будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объектов долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящей декларации в кабинете 105, по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Заместитель генерального директора В.А. Косовец

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGLBY.

Table with 4 columns: № п/п, Предмет торгов, Начальная цена, бел. руб. без НДС, № п/п, Предмет торгов, Начальная цена, бел. руб. без НДС. Items include: 1. Кран башенный, 2. Станок строгальный 4-х, 3. Пилорама Р63 4 Б, 4. Станок угло-защит. СА-606, 5. Машина двухол. ДК-50, 6. Стол для раскроя стекла, 7. Пила для резки металла проф., 8. Экструдер гидравлический, 9. Оборудование для засыпки сита, 10. Кондиционер для охлаждения, 11. Бутилэкструдер 7.5 кг, 12. Авт. линия для производства стеклопакетов, 13. Электрогидравлический стол, 14. Пресс ZPX 14378.

Местонахождение: Минская обл., г. Молодечно, ул. Сухая, 73, тел. для осмотра 80296055342.

Для участия в торгах необходимо в срок с 08.04.2020 г. 09.00 по 22.04.2020 г. до 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGLBY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33PSPB3012185459013933000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель — ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов — 5%, задаток — 10% от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену, Результаты торгов оформляются в виде протокола. Участнику, не выигравшему торгов, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов.

ЗАО «Промтрансинвест» предлагает принять участие в процедуре закупки дисков твердотельных с установкой и подключением в сервер № 2020-799404, размещенной на сайте http://www.icetrade.by по «Компьютеры и оборудование» — Компьютеры / комплектующие.

Банк Торговый Капитал. Наименование банка: ЗАО «ТК Банк». www.tcbank.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2020 года

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2019 год, 2018 год. Includes sections: АКТИВЫ, ОБЯЗАТЕЛЬСТВА, СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИХ И УБЫТКАХ за 2019 год

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2019 год, 2018 год. Includes sections: Процентные доходы, Процентные расходы, Чистые процентные доходы, Комиссионные доходы, Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями, Чистый доход по операциям с ценными бумагами, Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами, Прочие доходы, Операционные расходы, Прочие расходы, Прибыль (убыток) до налогообложения, Расход (доход) по налогу на прибыль, Прибыль (убыток), Изменение прибыли на одну акцию в белорусских рублях, Разводненная прибыль на простую акцию.

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2019 год

Table with 9 columns: № п/п, Наименование показателей, Символ, уставный фонд, эмиссионный доход, резервный фонд, нераспределенная прибыль (убыток), фонды, прочие средства, всего собственная капитал. Includes sections: Раздел 1. За год, предшествующий отчетному, Раздел 2. За отчетный год.

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2019 год

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2019 год, 2018 год. Includes sections: Прибыль (убыток), Прочие компоненты совокупного дохода, Переоценка нематериальных активов, Переоценка ценных бумаг, Переоценка инструментов хеджирования, ИТОГО совокупный доход.

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2019 год

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 2019 г., 2018 г. Includes sections: ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.

Лицензия на осуществление банковской деятельности, выданная Национальным банком Республики Беларусь, № 30 от 19.06.2013, БИК 153001333, УНП 807000163.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, наделенными руководством полномочиями, доводя до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированных объемах и сроках аудита, а также о значимых вопросах, возникших в ходе аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами были выполнены все требования в отношении соблюдения принципа независимости и доведения информации обо всех взаимных отношениях и прочих вопросах, которые можно обоснованно считать угрозами нарушения принципа независимости, и, если необходимо, обо всех предпринятых мерах предосторожности.

Из числа вопросов, доведенных до сведения лиц, наделенных руководящими полномочиями, мы выбираем ключевые вопросы аудита и раскрываем эти вопросы в аудиторском заключении (кроме тех случаев, когда раскрытие информации об этих вопросах запрещено законодательством или когда мы обоснованно приходим к выводу о том, что отрицательные последствия сообщения такой информации превысят пользу от ее раскрытия).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ОТДЕЛЬНЫМ ПРОВЕРЯЕМЫМ ВОПРОСАМ: В наши обязанности также входит оценка методики расчетов и достоверности информации, включенной в формы пруденциальной отчетности 2801 «Расчет достаточности нормативного капитала и величины leverage», 2807 «Отчет о размере специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе», 2809 «Расчет ликвидности» по состоянию на 01 января 2020 года, составленной ЗАО «ТК Банк» в соответствии с требованиями Национального банка Республики Беларусь.

По нашему мнению, пруденциальная отчетность по формам 2801 «Расчет достаточности нормативного капитала и величины leverage», 2807 «Отчет о размере специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе», 2809 «Расчет ликвидности» по состоянию на 01 января 2020 года составлены во всех существенных аспектах в соответствии с Инструкцией о порядке составления и представления банками, открытым акционерным обществом «Банк развития Республики Беларусь» и небанковскими кредитно-финансовыми организациями пруденциальной отчетности в Национальный банк Республики Беларусь, утвержденной Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 31 октября 2006 года № 172 (с учетом дополнений и изменений).

Директор ОАО «ФБК-Бел» А.Г. Ренейский, Главный бухгалтер Н.А. Тиванова. Дата подписания 18 февраля 2020 г.

Аудитор, возглавлявший аудит П.В. Кирлисте.

Информация об аудиторской организации: Общество с ограниченной ответственностью «ФБК-Бел» (ООО «ФБК-Бел»). Место нахождения: Республика Беларусь, 220090, г. Минск, Логойский тракт, 22А, пом. 201. Сведения о государственной регистрации: зарегистрировано Минским горисполкомом 06 февраля 2009 года в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 690398039.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ЗАО «Центр промышленной оценки». Продавец: Минское областное потребительское общество, г. Минск, ул. Бровка, 24.

Table with 4 columns: Наименование, Общая площадь, Инвентарный номер, Адрес. Includes: Магазин № 4, 348,1 кв. м, 600/С-132768, Михановицкий с/с, д. Бордоловка.

Составные части и принадлежности: пристройка. Сведения о земельном участке: пл. 0,3767 га предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания магазина № 4 в д. Бордоловка. Начальная цена лота № 1 с НДС 20% — 163 560,00 бел. руб.

Table with 4 columns: Здание, магазин, 98,7, 600/С-165553, Крупичи с/с, д. Дедовка, 1А.

Составные части и принадлежности: сарай. Сведения о земельном участке: пл. 0,1334 га предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания зданий и сооружений магазина № 2. Начальная цена лота № 2 с НДС 20% — 31 185,42 бел. руб.

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY60BLBB3012019102139001001; в Дирекции ОАО «Белтрансинвест» по г. Минску и Минской области, БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа — ЗАО «Центр промышленной оценки».

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона. Условия оплаты предмета аукциона: Единая между продавцом и покупателем (победителем аукциона) либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) дней после заключения договора купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорены в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpro.by.

Предшествующее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 21.02.2020. Аукцион состоится 21.04.2020 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 20.04.2020 до 17.00 по указанному адресу. Тел.: +375 17 280-36-37; 8044-704-92-06. www.cpro.by. E-mail: auction@cpro.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Продавец: Копыльское районное потребительское общество, г. Копыль, пл. Ленина, 21.

Table with 4 columns: Магазин, 136,8 кв. м, инв. № 642/С-11161, составные части: склад, сарай, ул. Магистральная, 2.

Сведения о земельном участке: пл. 0,0935 га предоставлен продавцу на праве аренды (срок действия аукциона — 22.01.2020) для обслуживания здания магазина. Начальная цена с НДС 20% — 4 100,00 бел. руб. (снижена на 5%).

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY60BLBB3012019102139001001 в Дирекции ОАО «Белтрансинвест» по г. Минску и Минской области, БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа — ЗАО «Центр промышленной оценки».

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона. Условия оплаты предмета аукциона: Единая между продавцом и покупателем (победителем аукциона, либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи.

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронного аукциона торговой площадки «ИПТ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorg.by.

Победителем электронных торгов, либо единственным участником электронных торгов, согласившимся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов.

Предшествующее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 03.03.2020. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона.

Table with 2 columns: Дата и время начала и окончания электронных торгов, Окончание торгов: 21.04.2020 в 11.00. Дата и время окончания приема заявок на участие в электронных торгах принимается по 20.04.2020 до 17.00 на СТП «ИПТ-Торги» по адресу: www.ipmtorg.by.

Контактные телефоны: +375 17 373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpro.by.

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности

Иск. № 05-01/108 от 20 февраля 2020 г. Господину Хайновскому Сергею Францевичу Председателю Правления ЗАО «ТК Банк».

Акционером, Наблюдательному Совету и Правлению ЗАО «ТК Банк».

ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ГОДОВОЙ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ БУХГАЛТЕРСКОЙ (ФИНАНСОВОЙ) ОТЧЕТНОСТИ Аудиторское мнение.

Мы провели аудит годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности (далее — годовой финансовой отчетности) закрытого акционерного общества «Торговый капитал» (далее — ЗАО «ТК Банк», Банк) (Республика Беларусь, 220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 65А, зарегистрировано в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 807000163), состоящей из: бухгалтерского баланса на 01 января 2020 года; отчета о прибылях и убытках; отчета об изменении собственного капитала; отчета о движении денежных средств за 2019 год; примечаний к годовой финансовой отчетности, предусмотренных законодательством Республики Беларусь.

По нашему мнению, прилагаемая годовая финансовая отчетность, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ЗАО «ТК Банк» по состоянию на 1 января 2020 года, финансовые результаты его деятельности и изменение его финансового положения, в том числе движение денежных средств за 2019 год в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Основание для выражения аудиторского мнения. Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности. Наши обязанности в соответствии с этими требованиями описаны далее в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности» настоящего заключения. Нами соблюден принцип независимости по отношению к аудируемому лицу согласно требованиям законодательства и нормы профессиональной этики. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения.

Важные обстоятельства. Мы обращаем внимание на ограничение лицензионных полномочий ЗАО «ТК Банк», а также на внешнее обстоятельство, которое влияет на деятельность ЗАО «ТК Банк», описанные в Примечании 1.5 к годовой финансовой отчетности. Мы не выражаем модифицированное аудиторское мнение в связи с этими вопросами.

Ключевые вопросы аудита. Мы определили, что ключевые вопросы аудита, о которых необходимо сообщить в нашем аудиторском заключении, отсутствуют.

Обязанности аудируемого лица по подготовке годовой финансовой отчетности. Руководство аудируемого лица несет ответственность за подготовку и достоверное представление годовой финансовой отчетности в соответствии с законодательством Республики Беларусь и организацией системы внутреннего контроля аудируемого лица, необходимой для подготовки годовой финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений вследствие ошибок (или) недобросовестных действий.

При подготовке годовой финансовой отчетности руководство аудируемого лица несет ответственность за оценку способности аудируемого лица продолжать свою деятельность непрерывно и уместности применения принципа непрерывности деятельности, а также за надлежащее раскрытие в годовой финансовой отчетности в соответствующих случаях сведений, относящихся к непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда руководство намеревается ликвидировать аудируемое лицо, прекратить его деятельность или когда у него отсутствует какая-либо иная реальная альтернатива, кроме ликвидации или прекращения деятельности.

Лица, наделенные руководящими полномочиями, несут ответственность за осуществление надзора за процессом подготовки годовой финансовой отчетности аудируемого лица.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности. Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что годовая финансовая отчетность аудируемого лица не содержит существенных искажений вследствие ошибок (или) недобросовестных действий, и в составлении аудиторского заключения, включающего выражение в установленной форме аудиторского мнения.

Разумная уверенность представляет собой высокую степень уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с национальными правилами аудиторской деятельности, позволяет выявить все имеющиеся существенные искажения. Искажения могут возникнуть в результате ошибок (или) недобросовестных действий и считаются существенными, если можно обоснованно предположить, что в отдельности или в совокупности они могут повлиять на экономические решения пользователей годовой финансовой отчетности, принимаемые на ее основе.

В рамках аудита, проводимого в соответствии с национальными правилами аудиторской деятельности, аудиторская организация применяет профессиональное суждение и сохраняет профессиональный скептицизм на протяжении всего аудита. Кроме того, мы выполняем следующие:

выявляем и оцениваем риски существенного искажения годовой финансовой отчетности вследствие ошибок (или) недобросовестных действий; разрабатываем и выполняем аудиторские процедуры в соответствии с оцененными рисками; получаем аудиторские доказательства, являющиеся достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения. Риск необнаружения существенных искажений годовой финансовой отчетности в результате недобросовестных действий выше риска необнаружения искажений в результате ошибок, так как руководящие органы аудита, как правило, подразумевают наличие специально разработанных мер, направленных на их сокращение;

получаем понимание системы внутреннего контроля аудируемого лица, имеющей значение для аудита, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих особенностям аудита, но не с целью выражения аудиторского мнения относительно эффективности функционирования этой системы;

оцениваем надлежащий характер применяемой аудируемым лицом учетной политики, а также обоснованность учетных оценок и соответствующего раскрытия информации в годовой финансовой отчетности;

оцениваем правильность применения руководством аудируемого лица допущения о непрерывности деятельности, и на основании полученных аудиторских доказательств делаем вывод о том, имеется ли существенная неопределенность в связи с обязательствами или условиями, в результате которых могут возникнуть значительные сомнения в способности аудируемого лица продолжать свою деятельность непрерывно. Если мы приходим к выводу о наличии такой существенной неопределенности, мы делаем соответствующее внимание в аудиторском заключении о соответствующем раскрытии данной информации в годовой финансовой отчетности. В случае если такое раскрытие информации отсутствует или является ненадлежащим, нам следует модифицировать аудиторское мнение. Наши выводы основываются на аудиторских доказательствах, полученных до даты подписания аудиторского заключения, однако будущие события или условия могут привести к тому, что аудируемое лицо утратит способность продолжать свою деятельность непрерывно;

оцениваем объем представления годовой финансовой отчетности, ее структуры и содержания, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли годовой финансовая отчетность достоверное представление о лицах в ее основе операциях и событиях.

ЛАНЦУЖОК ГОНАРУ:

нам ёсць што перадаць нашчадкам

Памяці не становіцца меней. Яна ў фотаальбомах, лістах, дакументах, што перадаюцца праз пакаленні. Яна ў партрэтах, якія дзеці прыносяць у школы і з гонарам апавядаюць пра сваіх дзядоў-ветэранаў. Яна ў пошуках, якія не спыняюцца нават праз 75 гадоў пасля заканчэння вайны...

Прывітанне з 1944-га

Мікалай Мінец беражліва раскладае ваенныя лісты-трохкуткі. Іх у 1944 годзе пісаў яго родны дзядзька: вестачкі з фронту ішлі штотыдзень. Кожная — са словамі падтрымкі блізім, поўная надзея на Перамогу, на хуткую сустрэчу, на новае жыццё. «Перадаю прывітанне ўсім, хто мяне ведае, памятае і шануе», — пісаў маладзенькі баец Міхаіл Цераховіч сваім маці і сястры. Ці мог ён ведаць, што і праз дзясяткі гадоў гэтыя радкі з хваляваннем будуць перачытваць яго сваякі, ганарыцца юным героем і спадзявацца, што сувязі не страчаны.

Мішу прызвалі на ваенную службу, калі Беларусь ужо была вызвалена і Чырвоная Армія імкліва пераможна прасоўвалася на захад. Па лістах родныя маглі сачыць за пераможчэннем часці, дзе служыў хлопчэц: з баямі дайшоў да Брэста, далей былі Польшча, Літва, Кёнігсберг. Апошняе прыйшло віншаванне з Новым годам. А далей цішыня. Родныя адмаўлялі верыць паведамленню, што баец «прапаў без вестак», працягвалі шукаць, рабіць запыты ў розныя інстанцыі...

Міша Цераховіч назуаўсёды застаўся малады.

заўсёды кветкі, а мы ніколі не забудзем імёны, што высечаны на ўсталяваных плітах брацкай магілы ў нас і ў іншых месцах, усіх тых, хто аддаў жыццё за тое, каб мы добра жылі».

«На жаль, бабулі на той час было ўжо шмат гадоў, і яна не змагла наведваць магілу сына», — расказвае Мікалай Сцяпанавіч і дастае фатаграфіі Мішы, бабулі, дзядулі. За гэтымі карткамі — няпросты лёс сям'і з вёскі Семежава. Можна згадаць і пра падзеі 1919—1920 гадоў, і пра 1937 год, калі дзядуля быў рэпрэсаваны нібыта «за сувязь з палякамі». Да 1947 года ён знаходзіўся ў Магаданскай вобласці на залатых прысках і зусім нічога не ведаў пра сваіх родных, пра тое, што страціў сына...

Захоўваць памяць і перадаваць яе наступным пакаленням стала сямейным абавязкам. Летась Мікалай Мінец разам з сынам наведваў Калінінградскую вобласць. Узалі машыну напратак і па навігатары дабраліся да Ліннякоў. Ім нават пашчасціла адшукаць таго самага «чырвонага следальца» Аляксандра Рагажынскага, які суправаджаў газсцей з Беларусі да брацкай магілы. Мужчыны многа размаўлялі, абмяняліся тэлефонамі, дамовіліся сустрэцца 9 Мая. І калі не сёлета (з-за праблем з каранавірусам), то налета Мікалай Сцяпанавіч хоча прывезці сюды ўсю сваю сям'ю, наведваць краязнаўчы музей, прайсціся па мясцінах баявой славы і, калі атрымаецца, больш даведацца пра тое, што адбывалася на калінінградскай зямлі ў пачатку 1945 года.

Для яго сям'і гэта не адзіная справа памяці. Бацька Мікалая Сцяпанавіча прайшоў у войска ў 1939 годзе. Служыць у тыя часы трэба было трэі гады — ваенныя выпрабаванні ў залі не ішлі, — і ён яшчэ дабываў свой тэрмін пасля Перамогі. Пабываў у самых гарачых баях (узнагароджаны медалём «За баявыя заслугі», ордэнам Чырвонай Зоркі, медалямі «За абарону Каўказа», «За Перамогу над Германіяй у Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гадоў», «За ўзяцце Вены») і, як многія франтавікі, не любіў апавядаць пра вайну. І толькі 9 Мая, калі яны з суседзямі, таксама ўдзельнікам Вялікай Айчыннай, успаміналі тых, каго

страцілі, і на суровых мужчынскіх тварах з'яўляліся слёзы, можна было зразумець, праз які боль і жах прайшлі гэтыя людзі.

Сёння ў многіх сем'ях шкадуюць, што не паспелі лепш распытаць блізіх. Каштоўнасць такіх ведаў не адчуваўся тады, калі ветэранаў было многа — ці не з кожнай сям'і нехта быў на вайне. Ды і хто ж ведаў, што хутка блізіх можа не стаць і распытаць ужо не будзе каго...

«Бацька рана сышоў, на 51-м годзе жыцця. У нас захавалася фатаграфія, на якой ён на зборах як афіцэр запаса разам са сваімі равеннікамі. Памятаю, як ён, трымаючы гэты здымак, згадаў, каго з тых людзей не стала. Многія вярнуліся з вайны пасля раненняў, кантузіяў, з сур'ёзнымі праблемамі са здароўем, але хто тады пра гэта думаў», — згадвае Мікалай Мінец.

Сучасныя тэхналогіі дазваляюць вяртаць памяць пра ваенныя падзеі. Шмат інфармацыі выкладаецца ў інтэрнэце, і за гэтым сям'я Мінцаў уважліва сочыць, а даведку з Цэнтральнага архіва Мінабароны Расійскай Федэрацыі, якая пацвярджае ўсе ўзнагароды гвардыі старшага сяржанта Мінца Сцяпана Дзмітрыевіча, які служыў у разведцы 49-й гвардзейскай цяжкай гаубічнай артылерыйскай брыгады, тут будуць захоўваць і перадаваць нашчадкам як адну з найважнейшых сямейных каштоўнасцяў.

Сямейная арыфметыка

«Памножце на 40. Столькі чалавек у нашай сям'і захоўвае памяць пра падзеі Вялікай Айчыннай! І гэта толькі ўнукі», — падзяліўся Аляксандр Падзера, калі прынёс у рэдакцыю матэрыялы пра сваіх родных. На гэтых гісторыях пра чалавечую годнасць, трыванне і мужнасць выхоўваюцца нашчадкі. І хочацца верыць, што надалей яны будуць толькі множыць гэту памяць ужо сярод сваіх дзядзюч.

У Алены і Тараса Кірдуноў з вёскі Птушычы было шэсць дачок і чацвёрта сыноў. Старэйшы, Сцяпан, працаваў у Даргаганушкім лясніцтве, там жа змагаўся ў партызанскім атрадзе, незадоўга да вызвалення захварэў на сухоты і пратрымаўся нядоўга.

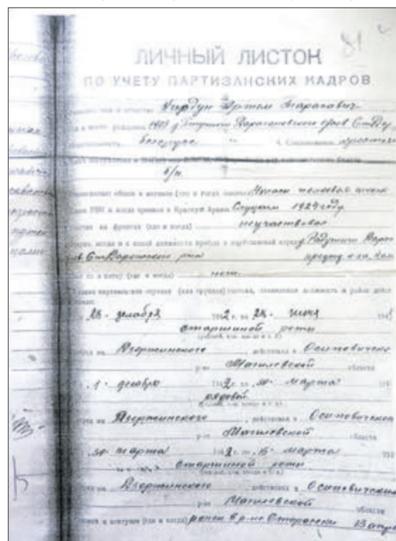
Другі сын, Арцём Тарасавіч, калі пачалася вайна, узначальваў калгас. Каб добра не далася акупантам, скаціну раздалі калгаснікам, сабраны ўраджай размеркавалі па сем'ях. І не пазбегнуць бы такому кіраўніку варажых пакаранняў — яго лавілі некалькі разоў, каб завесці на расстрэл, — ды толькі ўвесь час яму ўдавалася ўцячы. У асабістым лістку па ўліку партызанскіх кадраў (Арцём Кірдуноў служыў у атрадзе імя Дзержынскага, што дзейнічаў на тэрыторыі Асіповіцкага раёна) адзначана, што ён паказаў сябе як смелы і баявы партызан. Удзельнічаў ва ўсіх баях і засадах атрада, падрываў чыгучні і варажыя ашалона. Карыстаўся аўтарытэтам сярод таварышаў.

У партызанах была і ўся сям'я Арцёма Тарасавіча — жонка, чатыры дачкі і два сыны. У адным з бабў

быў забіты яго сын Аляксандр, жонка была схопленая фашыстамі і прайшла праз канцлагеры ў Асіповічах і Бабруйску, а пасля яе вывезлі ў Германію. У ліпені 1945-га пасля ўсіх выпрабаванняў яна вярнулася на радзіму, а ў кастрычніку таго ж года стала удавой: мужа забілі бандыты, якіх у пасляваенныя гады багата хавалася па лясках.

Сёння ў многіх сем'ях шкадуюць, што не паспелі лепш распытаць блізіх. Каштоўнасць такіх ведаў не адчуваўся тады, калі ветэранаў было многа — ці не з кожнай сям'і нехта быў на вайне. Ды і хто ж ведаў, што хутка блізіх можа не стаць і распытаць ужо не будзе каго...

Яшчэ два браты служылі ў Чырвонай Арміі. Рыгор Волгін (хлопец змяніў прозвішча Кірдуноў, бо палічыў, што яно не пасуе афіцэру) закончыў Мінскае пяхотнае вучылішча і Ваенна-інжынерную акадэмію РСЧА імя Куйбышава і, як пачалася вайна, падаў рапарт на фронт. Сям'я захавала ліст, які прыйшоў ад Рыгора ў жніўні 1943 года. «Вось ужо як 36 дзён мы знаходзімся ў няспынных баях. За гэты час мы змаглі разбіць нямецкія полчышчы... наступаема на захад. Ужо прасунуліся больш чым на 10 км. Мы прайшлі сотні вёсак, усе яны пустыя. Немцы пры наступленні

Асабісты лістак па ўліку партызанскіх кадраў Арцёма Кірдуна.

увесь народ пагналі на Захад, але ім не ўдалося іх угнаць. Штодзень мы адбівалі гэтых пакутнікаў ад фашысцкіх вылюдкаў, і яны чародамі вяртаюцца ў свае вёскі, цягнуць з сабой свой скарб...» За выдатнае выкананне баявых заданняў, за праўленныя мужнасць і гераізм афіцэр быў узнагароджаны ордэнам Чырвонай Зоркі і трычці ордэнам Чырвонага Сцяга. Але яму не давялося ўбачыць Перамогу — ён загінуў у баях у Закарпацці ў лістападзе 1944 года.

Малодшы з братаў Іван Кірдуноў у пачатку вайны выконваў разам з байцамі адказныя баявыя заданні па абароне стратэгічных нафтавых аб'ектаў Баку і Грознага. У хуткім часе яго прызначылі намеснікам камандзіра дывізіёна па палітчастцы...

Іван Кірдуноў.

Нялёгкім аказалася і жыццё сясцёр Кірдуноў. Дзве з іх праводзілі сваіх мужоў на фронт. Агрыпіна стала удавой у 1944-м, і ёй давялося адной гадаваць траіх маленькіх дзяцей і даглядаць паралізаваную сякроду, а да Кацярыны муж вярнуўся інвалідам. Сем'і Наталлі і Марыі былі ў партызанскай зоне, а Веры і Ганне давялося перажыць цяжкія гады акупацыі з маленькімі дзецьмі на руках.

Дачка Марыі Алена Вінаградава падзялілася ўспамінамі сваёй маці: «У той час уся халастая моладзь баялася аднаго — угану ў Германію. Адзіным выйсцем было замужжа. Да вайны ў вёсцы стаяла падраздзяленне кавалерыйскай казачай дывізіі, салдаты якой трапілі ў палон. У першыя тыдні вайны палонных было выкупіць. І бабуля з мамай сабралі няжыты скарб — палатно, сала і іншыя прадукты — і пайшлі дамаўляцца. Дамовіліся. Мужам маці стаў прыгажун Павел, кубанскі казак. Разам яны сыхлі ў партызанскую зону. А праз год ці крыху больш мая маці стала удавой. У 1943 годзе ў партызанскай зоне яна нарадзіла сына Рыгора. І пачалася блакада. Ратавацца ад карнікаў можна было толькі ў балоце. Раптам хлопчык закрычыць, раптам выдасць? Але малы быццам разумее, што ад яго залежыць жыццё дзясцятку людзей, маўчаць. Сядзячы па шню ў балоцнай жывыцы, маці ўздымала і трымала на выцягнутых руках самы дарагі скарб і у яе жыццё. А часам з гэтай жывыцы тырчаў толькі нос малага — каб мог дыхаць. Усё гэта адбывалася пазней, пасля вызвалення: маленькі Грыша ледзь не памёр ад халеры, а маму два гады трэсла маларыйная трасца. Але ўрэшце ўсё скончылася. Мама сустрэлася з Емяльянам Шурпачом, падпольшчыкам, журналістам, які ўдзельнічаў у выданні на востраве Зыслаў газеты «Звязда», і яны пажніліся... Мама згадала, як успрыялі вестку аб Перамогу, — што моцна крычалі і ўголас плакалі. Я не разумела, як можна плакаць і крычаць у такі радасны момант. А цяпер разумю — абдымкі і ўсеагульная радасць былі пазней. А першы прыйшоў боль. Нястрыманы і нечалавечы. Так можа балець душа ад вялікага гора і вялікай несправядлівасці. За тых, хто не дажыў, хто не пацў таго самае жаданае, выплакутаванае, заваяванае коштам мільёнаў жыццяў слова «Перамога».

Падрыхтавала Алена Дзядзюля.

Лісты з 1944-га.

Адказ прыйшоў толькі ў 1979 годзе ад юных чырвоных следальцаў з вёскі Ліннякі Праўдзінскага раёна Калінінградскай вобласці. Шасцікласнік Саша Рагажынскі пісаў: «Па вестках, якія ў нас ёсць, Ваш сын Цераховіч Міхаіл Рыгоравіч загінуў 27 студзеня 1945 года і пахаваны на брацкіх могілках, якія знаходзяцца на тэрыторыі нашага саўгаса, разам са 170 іншымі воінамі. Паведамляем Вам, што мы ўвесь час даглядаем брацкую магілу, саджаем кветкі. Кожны год 9 мая збіраецца многа народу на ўрачыста-жалобны мітынг для ўскладання вянку, разам з дарослымі заўсёды бывае і мы. Абяцаем Вам, што брацкая магіла заўсёды будзе ў добрым стане, на ёй будуць

ГЭТА ТРЭБА ЖЫВЫМ

Нахіленыя крыжы

Работнікі Нікарскага лясніцтва Нацыянальнага парку «Белаавежская пушча» даглядаюць унікальны помнік ахвярам фашызму. «Крыжы, якія падаюць» — так ён называецца. Сёлета будзе сорок гадоў, як узвалі гэтую кампазіцыю па праекце польскіх архітэктараў. Першы раз мне давялося ўбачыць гэты помнік зімой. На фоне белага снегу нахіленыя крыжы глядзяцца вельмі незвычайна. Што цікава, з розных бакоў вялізныя бетонныя ствалы выглядаюць па-рознаму. Калі глядзець прама, яны падобныя да сплюоў і перакладзін. Ступіш крок улева або ўправа — здаецца, што манумент нахілены ўперад, а глянеш на яго збоку — узнікае аптычны эфект, што крыжы востров упадуць на зямлю.

Крыжы, якія падаюць.

Тут расстралілі больш за сто вясцоўцаў. Равок крыху воддала за крыжамі да гэтай пары прыкметны — тут і знайшлі спачын нявінныя людзі. Іх закатавалі ў пачатку жніўня 1941 года. Не раз адзначалася, што ў іншых месцах акупанты пачалі лютаваць пазней, калі адчулі супраціўленне насельніцтва, калі сталі нагадваць пра сябе партызаны. А тут, толькі прыйшлі, пачалі забіваць мясцовых актывістаў, а разам з імі і тых, хто пад руку трапляў. Людзей зганялі ў лес некалькі дзён, а з лесу яны ўжо не вярталіся. Жыхарка Белага Ляска Вольга Улезла расказвала, як яе сваяк трапіла пад аблаву за тое, што спявала ў вясковым клубе. Яна мела вельмі добры голас, а яшчэ гадала ма-

ле дзіця. Тая самадзейная артыстка таксама ў брацкай магіле... Сярод забытых — найбольш жыхароў вёскі Белаавежа і суседніх паселішчаў, якія пасля вайны сталі тэрыторыяй Польшчы. Брацкая магіла жыхароў суседняй вёскі Чадзель Пружанскага раёна цяпер таксама знаходзіцца ў Польшчы. Такія вось зіггасты гісторыі... Раней, калі пагранічны рэжым быў бязвізавы для абодвух бакоў, раз на год і там, і тут ладзіліся памінальныя мерапрыемствы. Да родных магіл хадзіла шмат людзей з адной і другой дзяржаў. Потым працэдурна стала больш складаная, а мерапрыемствы — больш сціплыя. Але ж 2-га жніўня, у дзень расстрэлу, калі крыжоў, як правіла, збіраюцца людзі.

Вось толькі крыжы даўно значаліся рамонтны. Гэта намерваліся зрабіць яшчэ ў 2014 годзе, але адклілі. Такім чынам, помнік і разам з часоў пабудовы грунтоўна не рамантаваўся. Як сказаў карэспандэнту «Звязды» Аляксандр ПЕКАЧ, ляснічнік Нікарскага лясніцтва, у многіх месцах бетон пацэў рабурацца:

— Цяпер ёсць тэхналогіі. Партрэбны будаўнічыя клеі, іншыя матэрыялы, спецыялісты ведаюць, якія. Але, як я разумю, не хлапее сродкаў. Крыжы паступова разбураюцца. Што ад нас залежыць, мы робім, парадак падтрымліваецца. Мы і пра суседні сціплы аб'ект мерапрыемствы. Да родных магіл хадзіла шмат людзей з адной і другой дзяржаў. Потым працэдурна стала больш складаная, а мерапрыемствы — больш сціплыя. Але ж 2-га жніўня, у дзень расстрэлу, калі крыжоў, як правіла, збіраюцца людзі.

Вогненная вёска Лескі Пра тое, што ў глыбіні лесу, далёкавата ад шашы, ёсць вёска, чалавек неспадому і здагадацца было б цяжка. Але Лескі Камянецкага раёна — менавіта такая вёска. Гэта адна з вогненых вёсак Беларусі. Яе лёс у многім

вызначыла месцазнаходжанне: карнікі лічылі такія паселішчы патэцыйна небяспечнымі, магчымымі ачагамі партызанскага руху. Таму 4 мая 1943 года ўсіх жыхароў сагналі на край сяла, на ўзлесак, і расстралілі. Хаты спалілі. Выратавацца ўдалося адной маленькай дзядзючынцы. Паліцай, знаёмы ці родзіч яе бацькоў, схавалі дзіця на возе з сенам, а потым вывез. На помніку, узведзеным у 80-я гады, высечаны прозвішчы бязвінных ахвяр. Тут цэлыя сем'і па пяць, восем, дванаццаць чалавек, усе пакаленні: прабабулі, бабулі, маці, дзеці-немаўляты... Цяпер, у гадавіну трагедыі, тут збіраюцца вясковыя, прыязджаюць далёкія сваякі загінулых. У 2013—2014 гадах помнік адрамантавалі за кошт раённага бюджэту. Найперш спілвалі старыя дрэвы, вільгаць з

На брацкай магіле каля вёскі Ор.

якіх трапіла на абеліск і спрыяла яго разбуранню. Сам помнік атынкавалі і пафарбавалі. Вакол паклалі новую плітку, зрабілі дарожкі, паставілі лаўкі. Лескі пасля вайны адраджаліся. Праўда, жы-хароў цяпер засталася жменька. Улетку, вядома, бывае вяселей, прыязджаюць нашчадкі былых ляскавічан. Іх дзеці бяруць удзел у доглядае помніка.

Граб з шасцю стваламі

І яшчэ пра адзін не зусім звычайны помнік хочацца сказаць. Ён знаходзіцца недалёка ад Брэста, паміж вёскамі Радванічы і Франопаль. Тутэйшы лес называюць Шчабрынскім. Таблічка на прасценкі абеліску паведамляе, што на гэтым месцы быў расстралены партызанскі разведчык Іван Гаўрылюк з сям'ёй. Гэта праўда. Але не ўся. Сапраўды, ляснічага Івана Аляксандравіча Гаўрылюка з жонкай і малым сынам па-зверску забілі. Але пазней стала вядома, што тады забілі яшчэ адну сям'ю: Пятра Белаавежу з жонкай і сынам. Пра іх даведаліся пасля таго, як паставілі помнік. А прырода, выходзіць, сама увекавечыла памяць усіх ахвяр, бо побач з магілай вырас граб з шасцю стваламі — хутчэй за ўсё, у адно сшыліся некалькі дрэў, якія потым шчыльна зрасліся калямамі. Кожны ствол, нібы нага, абаліраецца на зямлю, далей, угары, дрэвы трохі разыходзяцца адно ад аднаго і цягнуцца ў неба, нібы нясуць на сабе душы загінулых.

Святлана ЯСКЕВІЧ. Маларыцкі, Кобрынскі, Пружанскі, Камянецкі, Брэсцкі раёны.

Новыя кнігі

ПАЗІЯ БАРАЦЬБЫ І ЗМАГАННЯ

«Залатая калекцыя беларускай літаратуры» папоўнілася новай кнігай выдавецтва «Мастацкая літаратура» — зборнікам «Пазіія перыяду Вялікай Айчыннай вайны».

Дзевятнаццаці том (а ўсяго адмысловае бібліятэка з найлепшых здабыткаў беларускай літаратуры на працягу ўсёй яе гісторыі мае складацца з 50 кніг) уклад доктар філалагічных навук, прафесар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Аляксей Бельскі. Ён жа з'яўляецца і аўтарам грунтоўнай прадмовы. У ваенную пазычную анталогію ўвайшлі творы Эды Агняцвот, Аляся Асташкіна, Змітрака Асташкіна, Анатоля Астрэйкі, Міколы Аўрамчыка, Захара Барсука, Аляся Бачылы, Пятра Броўкі, Канстанцыя Буяло, Антона Бялевіча, Міхася Васілька, Васіля Віткі, Анатоля Вялюгіна, Міколы Гамолкі, Пятра Глебкі, Аляся Жаўрука, Аляксея Зарыцкага, Міколы Засіма, Аляся Звонака, Анатоля Іверса, Міхася Калачынскага, Пятра Калбыкі, Кастуся Кірэнікі, Міхася Клімковіча, Якуба Коласа, Аляксея Коршака, Кандрата Крапівы, Сяргея Крыўца, Аркадзя Куляшова, Янкі Купалы, Максіма Лужаніна, Міхася Машары, Аляся Мілюця, Аркадзя Мокшаўкі, Янкі Непачаловіча, Сяргея Новіка-Плюна, Рыгора Няхая, Пімена Панчанкі, Піліпа Пестрака, Паўлюка Пранузы, Пятра Прыходзькі, Адама Русака, Аляксея Русяцкага, Лявона Случаніна, Міколы Сурначова, Паўла Сушко, Максіма Танка, Ніны Тарас, Валянціна Таўлапа, Генадзея Шведзіка.

А гэта — і тыя творцы, што знаходзіліся на франтах Вялікай Айчыннай вайны, і тыя, хто паспеў выехаць у эвакуацыю і рабіў усё магчымае дзеля Вялікай Перамогі, і падпольшчыкі, удзельнікі партызанскага руху на тэрыторыі акупаванай нямецка-фашысцкімі захопнікамі Бела-

русі. «Як ад роднай галінкі дубовы лісток адарваны, / Родны Мінск я пакінуў, нямецкай бамбёжкаю гнаны», — пісаў у пачатку пазмы «Сцяг брыгады» Аркадзь Куляшоў. Асобнай кнігай гэты твор быў выдадзены ў 1943 годзе. Першыя ўрыўкі друкаваліся ў газеце «Савецкая Беларусь» яшчэ ў студзені 1943 года. А вось што пісаў паэт Валянцін Таўлапа ў сакавіку 1944 года ў акупаваным гітлераўцамі Навагрудку: «Яшчэ палаюць сотні сёл нязгасчылы... / Ці ж мы не ведаем, хто дымом край спавіў, / аб сцены разбіваў дзядзючкі нявінны нашых / і рукі мый у матчынай крыві?»

Анталогія болю, кнігай барацьбы, змагання і мужнасці паўстае дзевятнаццатым том «Залатой калекцыі беларускай літаратуры». Вось з якой кніжкі варта чэраць сілы для трываласці духу! Кастусь ЛАДУЦЬКА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» (продавец) в лице ликвидатора ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» – директора ООО «Модель антикризисного управления» Куценковой Н. С. извещает о проведении 20 апреля 2020 года открытого повторного аукциона по продаже имущества со снижением начальной цены на 70 % в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.	14 Станок 36533, инв. № 50101	297,00	29,70
15	Крупно-шрифтовый станок 3612, инв. № 50014	690,00	69,00	16 Установка для воздушно-плазменной резки УВРП-0901, инв. № 60955	810,00	81,00
20	Печь мурельная SNOL 30/1300, инв. № 60701	540,00	54,00	21 Станок 4К722АФ-1, инв. № 50372	1890,00	189,00
22	Кран-балка электрическая г/л 2тн, инв. № 50132	720,00	72,00	25 Кран-балка, г/л 1тн, инв. № 50117	510,00	51,00
30	Стенд для испытаний коллектора центрального 130.00.52.00.9000, инв. № 60943	5010,00	501,00	32 Колпачок водогрейный КВ-1, инв. № 60552	3690,00	369,00
32	Топливомер Mikrogaze II, инв. № 60702	420,00	42,00	33 Системный блок Sempron 2.8 (констр.отдел), инв. № 60678	66,00	6,60
34	Системный блок Sempron 2.8 (констр.отдел), инв. № 60678	66,00	6,60	35 Весы ПГ-500, инв. № 60158	18,00	1,80
41	Машина холодильная ВПЧО 0.35-0.54, инв. № 60642	111,00	11,10	41 Машина для переработки овощей МПО-1, инв. № 61191	198,00	19,80
42	Ошощерка МРО-350, инв. № 60022	24,00	2,40	43 Печь конвекционная электрическая ДН 43 ПАР, инв. № 61076	132,00	13,20
44	Машина стиральная CVF 50C101-100, инв. № 1056	69,00	6,90	47 Платежный электронный мобильный терминал IWL 220 GPRS, инв. № 61399	174,00	17,40
47	Платежный электронный мобильный терминал IWL 220 GPRS, инв. № 61399	174,00	17,40	48 Шкаф холодильный СВ114S, инв. № 61393	510,00	51,00
48	Шкаф холодильный СВ114S, инв. № 61393	510,00	51,00	49 Шкаф холодильный ШХ-0.4, инв. № 60770	45,00	4,50
49	Шкаф холодильный ШХ-0.4, инв. № 60770	45,00	4,50	50 Шкаф холодильный ШХ-1.4, инв. № 60691	63,00	6,30
50	Шкаф холодильный ШХ-1.4, инв. № 60691	63,00	6,30	51 Шкаф холодильный ШХ-1.4, инв. № 60715	360,00	36,00
51	Шкаф холодильный ШХ-1.4, инв. № 60715	360,00	36,00	52 Шкаф холодильный «Премьер» Ш, инв. № 61117	252,00	25,20
52	Шкаф холодильный «Премьер» Ш, инв. № 61117	252,00	25,20	53 Шкаф конвекционный электрический ФР3-01, инв. № 61077	93,00	9,30
53	Шкаф конвекционный электрический ФР3-01, инв. № 61077	93,00	9,30	54 Напольно-потолочная сплит-система 498С, инв. № 61271	960,00	96,00

Условие продажи: 1. Победитель (единственный участник) аукциона торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. 2. Действия по снятию с регистрационного учета транспортных средств (автомобили и механизмы), а также в случае необходимости получения регистрационных документов (при их отсутствии у Продавца) производится Покупателем на основании выданной доверенности Продавцом, за его счет и его силами. Переоформление документов на автомобиль и механизмы производится за счет покупателя. 3. Земельный участок под объект продажи (лот № 1) будет выделен, согласно законодательству РБ (предварительная сумма пользования земельным участком под объект продаж прилагается).

Местонахождение лотов: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, д. 8. **Информация о земельном участке:** лот № 1 расположен на земельном участке с кадастровым номером 34080000004000100 общей площадью 10,6664 га (право постоянного пользования). **Целевое назначение земельного участка:** для обслуживания производственных зданий завода.

Капитальное строение с инв. № 320С-13341 площадью 758,8 кв. м, назначение – здание специализированное для объектов питания, наименование – двухэтажное кирпичное здание столовой на 84 посадочных мест, с подвалом, пристроенным кирпичным складом. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, д. 8

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский механический завод «Днепр», 247210, Гомельская область, г. Жлобин, ул. Школьная, 8. Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел.: 8 (029) 303-53-09, Григорович Павел Карлович. Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»); р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белнистбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов не позднее 8 апреля 2020 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 16 апреля 2020 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается той участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Организатором в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победители торгов будут признаны участниками, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны подписать протокол о результатах аукциона, заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона, оплатить приобретенное имущество согласно договору купли-продажи в течение 30 (тридцати) рабочих дней и произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденное постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. постановления Совмина от 12.07.2013 № 607). Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 15.10.2019 г. № 196 (29051). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232)23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62

6 ИНФОРМАЦИЯ 8 красавіка 2020 г. ЗВЯЗДА

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» (продавец), в лице ликвидатора ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» – директора ООО «Модель антикризисного управления» Куценковой Н. С. извещает о проведении 21 апреля 2020 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены на 55 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.	15 Зубототальный станок 5A250П, инв. № 50053 <th>2925,00</th> <th>292,50</th>	2925,00	292,50
19	Перпендикулярный станок 7М-37, инв. № 50056	720,00	72,00	20 Профильно-шлифовальный станок 395М, инв. № 50015	2025,00	202,50
21	Радиально-сверлильный станок 2М-55, инв. № 50076	2295,00	229,50	22 Радиально-сверлильный станок 2М-55, инв. № 50059	2295,00	229,50
23	Радиально-сверлильный станок 2Л53У, инв. № 50100	2070,00	207,00	24 Станок горизонтально-расточной ВРТ-90/3, инв. № 60596	15 830,00	1583,00
25	Станок заточной ЗК-634, инв. № 50392	585,00	58,50	28 Станок 1В340Ф30, инв. № 50378	4365,00	436,50
29	Станок 1В340Ф30, инв. № 50374	3105,00	310,50	30 Станок мод.1В310Ф30, инв. № 50368	4365,00	436,50
31	Станок мод.1В310Ф30, инв. № 50368	4365,00	436,50	32 Станок токарно-винторезный НВ340Ф30, инв. № 50390	3105,00	310,50
34	Станок горизонтально-расточной 2Н636Ф24, инв. № 50389	33 120,00	3312,00	35 Станок ГПМ 16А20Ф3М-139, инв. № 50359	4320,00	432,00
36	Станок мод.1В310Ф30-139, инв. № 50354	3105,00	310,50	39 Станок модели 2Н-150 (вертикально-сверлильный), инв. № 50058	1080,00	108,00
40	Станок радиально-сверлильный ГС 545, инв. № 60978	9225,00	922,50	41 Станок токарно-револьверный 1Е365БП, инв. № 50391	2475,00	247,50
47	Станок токарно-револьверный 1П-365, инв. № 50084	2115,00	211,50			

Условие продажи: победитель (единственный участник) аукциона торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. **Местонахождение лотов:** Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, д. 8.

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский механический завод «Днепр», 247210, Гомельская область, г. Жлобин, ул. Школьная, 8. Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел.: 8 (029) 303-53-09, Григорович Павел Карлович. Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»); р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белнистбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов не позднее 8 апреля 2020 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 17 апреля 2020 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается той участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Организатором в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победители торгов будут признаны участниками, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны подписать протокол о результатах аукциона, заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона, оплатить приобретенное имущество согласно договору купли-продажи в течение 30 (тридцати) рабочих дней и произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденное постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. постановления Совмина от 12.07.2013 № 607). Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 15.10.2019 г. № 196 (29051). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62

Белгазпромбанк
Энергия твоего будущего!

Совместное белорусско-российское ОАО «Белгазпромбанк»
220121, г. Минск, ул. Притыцкого, 60/2. Телефон для справок: 120

Данная отчетность опубликована на сайте ОАО «Белгазпромбанк»
www.belgazprombank.by в разделе «Финансовые показатели»

Годовая индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность банка, составленная в соответствии с НСФО

Бухгалтерский баланс на 1 января 2020 г.
ОАО «Белгазпромбанк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2019 год	2018 год
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	5	68 398	86 278
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	6	511	614
4	Средства в Национальном банке	1103	6	492 511	385 970
5	Средства в банках	1104	7, 37	167 338	205 402
6	Ценные бумаги	1105	8, 37	1 261 340	898 898
7	Кредиты клиентам	1106	9, 37	2 714 455	2 744 048
8	Производные финансовые активы	1107	10, 37	700	6 656
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	11	682	665
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	12	196 168	183 625
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	13	7 145	288
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	14	933	1 544
13	Отложенные налоговые активы	1112		-	-
14	Прочие активы	1113	15, 37	63 102	26 390
15	ИТОГО активы	11		4 973 323	4 540 378
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
17	Средства Национального банка	1201	12	12	41
18	Средства банков	1202	16, 37	912 933	957 226
19	Средства клиентов	1203	17, 37	3 105 413	2 810 979
20	Ценные бумаги банка	1204	18	174 852	50 192
21	Производные финансовые обязательства	1205	10, 37	-	960
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207	19, 37	29 741	36 197
24	ВСЕГО обязательства	120		4 222 951	3 855 595
25	СОВЕСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
26	Уставный фонд	1211	20	348 161	348 161
27	Эмиссионный доход	1212	-	-	-
28	Резервный фонд	1213	21	72 024	52 350
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	22	43 879	16 244
30	Накопленная прибыль	1215	23	286 308	268 028
31	ВСЕГО собственный капитал	121		750 372	684 783
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		4 973 323	4 540 378

Отчет о прибылях и убытках за 2019 год
ОАО «Белгазпромбанк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2019 год	2018 год
1	Процентные доходы	2011		328 424	307 105
2	Процентные расходы	2012		164 120	130 808
3	Чистые процентные доходы	201	25, 37	164 304	176 297
4	Комиссионные доходы	2021		109 661	100 335
5	Комиссионные расходы	2022		28 376	24 706
6	Чистые комиссионные доходы	202	26, 37	81 285	75 629
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	27	(4 432)	(9 720)
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	28, 37	8 774	2 417
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	29	26 799	45 518
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	30, 37	3 288	(8 465)
11	Чистые отчисления в резервы	207	31	41 131	3 643
12	Прочие доходы	208	32, 37	59 335	15 764
13	Операционные расходы	209	33, 37	174 923	153 639
14	Прочие расходы	210	34	8 905	7 967
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		114 394	132 191
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	35	17 814	32 071
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		96 580	100 120
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
19	Базовая прибыль на простую акцию	22	36	0,0028	0,0049
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23	36	-	-

Аудиторское общество с ограниченной ответственностью «Аудитэл»

Логойский тракт, 22а, пом. 4/е, к. 410, г. Минск, 220090
Тел./факс: +375 (17) 370 52 96, e-mail: +375 (17) 370 57196
http://www.auditel.by
e-mail: auditel@mail.ru, auditel@tut.by

Иск. 2 Председатель правления ОАО «Белгазпромбанк» Барбарко В. Д.
22.01.2020 Акционер, совет директоров ОАО «Белгазпромбанк»

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности ОАО «Белгазпромбанк», подготовленной по итогам деятельности за 2019 год

Аудиторское мнение
Мы провели аудит годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности Открытого акционерного общества «Белгазпромбанк» (далее – ОАО «Белгазпромбанк», Банк) (место нахождения: 220121, г. Минск, ул. Притыцкого, 60/2, зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 19.08.1991, регистрационный № 16, УНП 100429079), состоящий из: бухгалтерского баланса по состоянию на 1 января 2020 года (Форма 1), отчета о прибылях и убытках (Форма 2), отчета об изменении собственного капитала (Форма 3), отчета о движении денежных средств за 2019 год (Форма 4), примечаний к годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Указанная годовая индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность (далее – годовая финансовая отчетность) была подготовлена руководством Банка в соответствии с Законом Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 57-З «О бухгалтерском учете и отчетности», постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 12 декабря 2013 года № 728 – Об утверждении Инструкции об организации ведения бухгалтерского учета и составления бухгалтерской (финансовой) отчетности в Национальном банке Республики Беларусь, банка и небанковских кредитно-финансовых организациях Республики Беларусь, открытым акционерным обществом «Банк развития Республики Беларусь», постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 507 – Об утверждении Инструкции по составлению годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности и дру-

Отчет об изменении собственного капитала за 2019 год
ОАО «Белгазпромбанк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей собственного капитала						
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	всего собственный капитал	
1	Остаток на 1 января 2018 г.	3011	189 357	-	46 300	235 560	25 278	496 495	
1.1	В том числе: результат от изменений учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-	
2	Изменения статей собственного капитала	3012	158 804	-	6 050	32 468	(9 034)	188 288	
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	100 120	(8 741)	91 379	
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-</						

Тое, што помніцца

Міхась САВІЦКІ:

Вось ужо амаль дзесяць гадоў, як пайшоў з жыцця Міхаіл Андрэвіч Савіцкі. Выдатны беларускі мастак. Народны мастак СССР. Акадэмік нацыянальнай акадэміі мастацтваў Расіі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР і тройчы лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь. Герой Беларусі.

Ды я не пра заслугі. Хоць яны таксама характарызуюць чалавека, бо проста так ні званні, ні орданы не даюцца. Іх трэба заслужыць. Талентам. Працаю. Вернасцю свайму народу.

За кожнай такой узнагародай — свая гісторыя. І гэта, безумоўна, цікава, важна.

Але я хачу згадаць крыху іншае. Не тое, як чалавек ішоў да сваіх заслуг, а чым ён жыў, што яго радавала, а што хвалявала, трывожыла, што любіў, а што не прыміў, з чым рашуча змагаўся.

Пры жыцці Міхаіла Савіцкага неаднойчы крытыкавалі. Жостка, неаб'ектыўна, несправядліва. Савецкія чыноўнікі, напрыклад, абвінавачвалі яго ў тым, што ён скажае кіпучую стваральную рэчаіснасць, адступае ад прынцыпаў сацыялістычнага рэалізму. І забаранялі некаторыя яго карціны, не пуская і на выстаўкі. Пазней тыя ж чыноўнікі, перафарбаваныя ў дэмакраты, наадварот, папракалі мастака, што ён быў апалагетам сацыялістычнага рэалізму, падпывалам савецкай улады, рупарам камуністычных ідэй.

Канешне, Міхаілу Андрэвічу было бялота такое чытаць альбо слухаць. Ды ён стараўся на гэта не звяртаць увагі. Ішоў сваёй дарогай, апантана рабіў сваю справу. Працаваў без выхадных і свят. Прастойваў каля мальберта па 10—12 гадзін у суткі, бяскожна перааробляючы свае карціны. настойліва дабіваючыся таго, што задумана.

Ён ніколі не пісаў з натуры. Выношваў свае сюжэты ў думках, і толькі тады, калі ідэя, змест і нават дэталі будучай карціны бачыліся ясна, дакладна, пераносіў вынашанае, выпеставанае на палатно — без папярэдніх эскізаў, малюнкаў, эцюдаў.

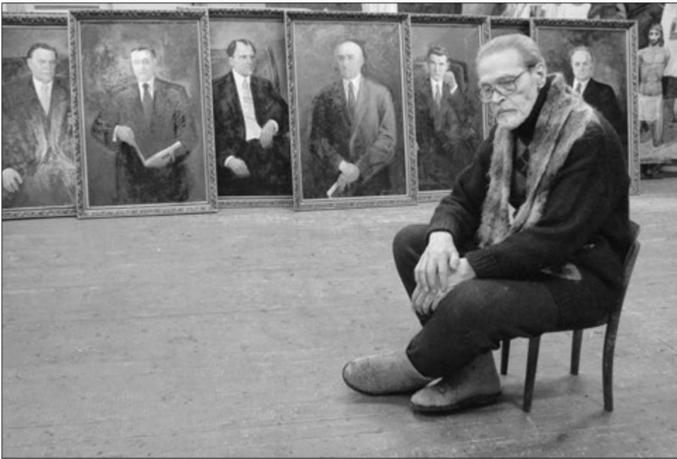
Так нарадзіліся практычна ўсе яго славуць карціны — «Партызанская мадонна», «Пляч аб загінулых героях», «Хлябы», «Куст руж», «Пушкін і Ганчарова», «Філосафы», «Выгнанне з раю», «Аплакванне»... Гэтак жа, на адным дысане, ствараліся ўнікальныя серыі «Лічы на сэрцы» і «Чорная быль», «Запаведзі асалоды» і «XX стагоддзе».

Кажуць: неземных няма. Няпраўда. Сёння, калі Савіцкага няма, адчуваецца вялікі незапоўнены прагал у нашым мастацтве. І яго ўжо ніякім іншым талентам не запоўніш. Таму што кожны талент — непаўторны.

Пра яго гаварылі і гавораць рознае. Сцвярджаюць, напрыклад, што Савіцкі вопытна вакол сабе ўсё больш-менш здымае, арыгінальнае, каб не было канкурэнтаў. Хлусня! Хто, як не Савіцкі, стварыў акадэмічныя майстэрні, дзе займаліся дзясяткі маладых мастакоў, якіх ён клапаціла апекаваў, перадачы ім сакрэты майстэрства жывапісу? І не віна Майстра, што некаторыя з іх не сталі вядомымі, славуць — у кожнага свой лёс, свая удача.

А яшчэ кажучы, што Савіцкі быў воўкадзіночка. І гэта таксама няпраўда. Неаднаразова быў сведкам, калі за гасцінным

«Найвышэйшае хараства — праўда»

дзяцтва, юнацтва, калі ў чалавеку закладваюцца асновы яго светапогляду, яго духоўнасці. І найлепшым выхаваўцам гэтых якасцяў з'яўляецца мастацтва, літаратура.

А што мы маем на практыцы? Эстэтычнае выхаванне ў нашых школьных і дашкольных установах ледзь-ледзь ліпіць. Кажу пра гэта з поўнай адказнасцю, бо апошнім часам я дастаткова грунтоўна вывучыў гэту праблему і як дэпутат Вярхоўнага Савета СССР, і як старшыня Мінскага абласнога аддзялення Савецкага фонду культуры.

Ды вось, скажу адназначна: эстэтычнае выхаванне — ахілесава пята нашай адукацыі. Менавіта тут як нідзе трывала ўкраінскі прынцып астацкавага фінансавання. Школа чамусьці не бачыць патрэбы ў тым, каб навучыць будучага грамадзяніна і працаўніка асновам мастацтва. Лічыцца, што гэта — дробязь, само сабою прыкладзецца. Вось чаму ў нашай школе маляванне, спевы, хараграфія — другарадныя прадметы, ды і тыя заканчваюцца недзе ў класе шостым-сёмым. Факультатывы і гурткі, якія дзе-нідзе арганізаваны, становіцца не выратуюць.

— Міхаіл Андрэвіч, але многае тут ад нас не залежыць...

— Не залежыць... А ад каго, скажыце, калі ласка, залежыць той факт, што ў нашай школе роднай мове надаецца менш часу, чым матэматыцы або фізіцы? Спасылаюцца на замежны вопыт. Але ж у тых жа капіталістаў роднай мове адводзіцца 60 працэнтаў вучэбнага часу. У старажытных грэкаў і рымлян рыторыка, акцёрскае майстэрства былі найгалоўнейшымі прадметамі. Ды што пра гэта гаварылі? Мы, як ні дзіўна, не маем часу нават на родную гісторыю, не спадобіліся напісаць сапраўдны падручнік. Сумна, сорамна і вельмі неабясчэна, калі асобы прадстаўнікі нават творчай інтэлігенцыі пачынаюць выракацца роднай мовы, гісторыі свайго народа, яго культуры.

— У чым, на ваш погляд, прычыны гэтай трывожнай з'явы?

— Галоўная прычына, і ў гэтым я перакананы, заключаецца ў нізкім, недастаткова эфектыўным ідэйна-маральным выхаванні. І не толькі школьнай, але і дарослай. Што такое рэальны сацыялізм? Гэта — новыя, сацыялістычныя адносіны паміж людзьмі. Адносіны, заснаваныя на роўнасці, справядлівасці, дабрыні.

А што мы маем? У апошнія гады сталі губляць нават тое, што было. У грамадстве буюць хамства, хіцваецца, крадзяжы і іншыя негатыўныя з'явы. Мы ж далікатнаем, асцярожнічаем. Замест слова «злотэцы» прыдумалі ледзь не ласкавае «нясун». Занадта спагадліва адносімся да такіх заган, які заіздрасць, плёткі, інтрыганства і іншыя.

Не сустракаюцца належнага адпору, гэтыя заганні інтэнсіўна ўкраіняюцца і становяцца ледзьве не нормай нашага паўсядзённага жыцця.

Асноўная бяда нашага выхавання заключаецца ў тым, што мы прывыклі працаваць з масамі. А трэба працаваць індывідуальна, з кожным чалавекам паасобку. Вось і няясно адчуваецца страта. Вось і церпім паразу за паразай у сённяшняй барацьбе добра і зла.

— Цяжка не прызнаць справядлівасці вашых папяркаў. Але, згадзіцеся, адрасаваны

гэтыя папяркі павінны быць не толькі кіраўнікам рэспублікі, але і нашай інтэлігенцыі, перш за ўсё творчай інтэлігенцыі.

— Яно сапраўды так. Хоць я і не магу пагадзіцца з рэзкай ацэнкай, якую ў свой час даў інтэлігенцыі У. І. Ленін, называўшы яе г...ном. Не магу, бо нацыя без інтэлігенцыі — творцы культуры — гіне: жывы арганізм немагчымы без мозга, без нервовай сістэмы. Ну а тое, якая гэтая інтэлігенцыя, залежыць не толькі ад яе самой, але і ад сістэмы ўлады, ад стану народа.

Хачу напамініць азбучную ісціну: ніводнай сур'ёзнай задачы мы не вырашым, калі не будзем клапаціцца аб росквіце творчай думкі, аб інтэлігенцыі. Калі абмяжзем яе правы і магчымасці ўплываць на грамадскае развіццё.

Асэнсоўваць лёс чалавека

Снежан 2004 года.

Я даўнавата ўжо не бачыў Міхаіла Андрэвіча, гадоў пяць. За гэты час Майстар знехне амаль не змяніўся. Такі ж аскетична ударляры, з дэптылівым позіркам, з моцным поціскам рукі. Хіба што прыбавілася сівізні ў валасах ды паходка стала больш павольная, асцярожная. Што ж, зразумець можна: Міхаілу Андрэвічу пайшоў, дзякуй богу, восемдзесят трэці...

Але аказалася, што асцярожнасць гэтая зусім не ад зурсты. Мінулай зімой Міхаіл Андрэвіч паслізнуўся і вельмі няудала прызямліўся — зламаў шыюку бядра. Перанёс цяжкую аперацыю. Паўгода прыходзіў у сябе. Не паспее аклямацца — на пачатку гэтай зімы зноўку ўпаў, пашкодзіў калена. Гэтым разам ужо не стаў ні да якіх урачкоў звяртацца — зноў прымусяць перайсці на паспелы рэжым, закуюць у гіпс і мінімум месяца, а то і два будзе згублена. А ў яго і так набірлася ўжо з дзясяткаў ненапісаных, але да дробязяў прадуманых карцін. І на калена махнуў рукою. Праўда, сямейнікі ўсё ж угаварылі паспрабаваць народныя лекі. Нібыта нічога, абышлося.

Але ў жыцці ў гэтым годзе і прыемная падзея былі мастака — яму ўручылі прэмію Саюзнай дзяржавы. Падзея не проста прыемная, але і надзвычай важная. З гэтага і пачалася наша гаворка.

— Міхаіл Андрэвіч, дазвольце перш за ўсё сардэчна павіншаваць вас з атрыманнем высокай прэміі. Што яна для вас азначае?

— Дзякую. Што азначае? Вельмі многае. Па-першае, гэта прызнанне маіх дасягненняў у галіне жывапісу, у галіне мастацтва. А па-другое, гэта ацэнка маіх заслуг ва ўмацаванні і развіцці культурных, грамадскіх сувязяў паміж Беларуссю і Расіяй.

— Міхаіл Андрэвіч, а вось кажучы, што мастак заўсёды павінен быць у алаціцы да ўлады. Вы згодны з гэтым? А калі ўлада разумная і робіць усё правільна?

— Па-першае, мастак павінен быць перш за ўсё грамадзянінам. І як грамадзянін абавязаны быць разам са сваёй краінай, са сваім народам. Я не цяплю, калі зняважліва адчуваюцца кажуць: гэтая краіна, гэты народ. На мой погляд, гэта найгоршы і самы няпільны від апазіцыі.

А па-другое, мастак павінен заўсёды заставацца мастаком. Яго галоўная зада-

ча — адлюстроўваць у сваіх работах той час, у якім ён жыве. І работы гэтыя павінны быць не дэкларатывныя, не ліслівыя, а вельмі сумленныя, аб'ектыўныя. А адукаваны чалавек прачытае па іх усё: і добрае, і кепскае.

Іншымі словамі, мастак павінен пісаць свой час. І галоўны кірунак яго творчасці — непрыняцце зла, абарона добра. Вось і ўся канцэпцыя. Пры гэтым, канешне, узровень майстэрства павінен быць найвышэйшым. Пастаянна неабходна судаснось свае работы ў тым дасягненні, якія ў мастацтве ўжо заваяваны.

— Вось мы ўвесь час гаворым «мастак абавязаны», «мастак павінен», «служэнне народу»... А ці не абмяжоўваюць гэтыя сваеабавязныя катэгарычныя імператывы свабоду творчасці?

— Сапраўдны мастак, які глыбока разумее сутнасць і прызначэнне мастацтва, ніякіх абмежаванняў не адчувае. Пры любых знешніх абставінах! Таму што ў яго душы жыве адна, унутраная свабода, якую ніхто не можа адняць. І гэтая свабода, кажучы словамі Маркса, ёсць усваядомлена неабходнасць. Неабходнасць служэння мастацтву, а праз мастацтва — служэння грамадству.

— Міхаіл Андрэвіч, ёсць два прама процілеглыя творчыя прынцыпы. Першы сфармуляваў Горкі: «Калі можаш не пісаць — не пішы. І другі прынцып, яго пратрымаўся Пушкін: натхненне — рэдкі гошч, і неабходна, каб ён заставаў цыбе за работай. А як працуеце вы?

— Пушкінскае вызначэнне выдатнае. Я так і раблю. Натхненне — гэта вынік былых дасягненняў, вопыту. Усё гэта акумулюецца, захоўваецца ў памяці і аднойчы завяршаецца творчай успышкай, нейкім азарэннем. І работа працягваецца.

— А калі вы адпачываеце? І якім чынам?

— Адпачываю, мяняючы заняткаў. Мне вельміка задавальненне дастаўляе чытанне. Але не дэтэктываў, не любоўных раманаў, а сур'ёзнай, глыбокай літаратуры. Кніг па мастацтве, гісторыі. Вось і зараз на маім рабочым стале ляжаць працы выдатнага расійскага гісторыка Мікаіла Кастамарава.

А яшчэ я люблю працаваць на зямлі. Гэтая любоў у мяне засталася з дзяцтва, прывіта бацькам. Сёння, праўда, у маім параджэнні зямлі няшмат — сотак дзевяць, якія выдзяліў мне гарвыканкам каля дома. Але я пастараўся гэты ўчастак максімальна добраўпарадкаваць. Пасадзіў плодывыя дрэвы, кусты. Многія яблыні ўжо плодана-сяць...

* * *

І Міхаіл Андрэвіч узяўся раскрываць мне тонкасці і сакрэты садовай справы з такім захапленнем, з такім веданнем прадмета, што ў гэтыя хвіліны яму пазайздросціў бы любы прафесіянал.

Вось ужо не думаў выявіць у Майстру гэту нечаканую і як быццам далёкую ад мастацтва схільнасць. Зрэшты, чаму ж далёкую? Садоўніцтва — гэта другі бок яго прызвання: тварыць прыгожае, карыснае, патрэбнае... І каторы раз даводзіцца пераконаваць у справядлівасці ісціны: таленавіты чалавек — таленавіты ва ўсім.

Зіновій ПРЫГОДЗІЧ.

Пісьменнік і час

Поле нашай духоўнасці ніхто за нас не дагледзіць

— У кнізе «Над Вісліцай» вы падзяліліся ўласным бачаннем дзён мінулых сваёй малой Радзімы — Піншчыны. Сёння я запрашаю вас зазірнуць у яе заўтрашні дзень, калі паўсюдна будзе гаспадарыць буйнатарна вытворчасць. Хочам мы ці не, але будучыня айчыннага аграрна-прамысловага сектара — менавіта ў буйнатарнай вытворчасці, далейшым узбудненні гаспадарак. Праўда, не застанаецца месца хутарам і нават малым вёсачкам, у якіх дагэтуль жывуць людзі.

Як вы лічыце, вось гэтая ломка вясковага побыту, якая стала прыкметай часу, чыста псіхалагічна даецца людзям проста?

— Калі задумвацца, то гэта — сапраўдныя тэктанічныя зрухі, а мо і разломы, на значных тэрыторыях. Вы пытаецеся, як яны адгукваюцца ў людзях? Ведуючы натуру братку беларусаў, далікатную і лёгка ранімую, разумее, што даецца такое складана. Расійскі пісьменнік Валянцін Распуцін у сваім творы «Развітанне з Мацэрай» ва ўсіх дэталях апісаў чалавечую драму менавіта такога кшталту. Беларусы перажылі сваю драму, калі з-за «мірнага атама» сотні тысяч людзей са слязамі рушылі з наседжаных месцаў.

Зараз мы разглядаем з вамі крыху іншую сітуацыю. І павінны браць пад увагу, што знікненне малых ці, як іх раней называлі, перспектывных вёсчак і будаўніцтва буйных, добраўпарадкаваных аграародкоў — працэс аб'ектыўны і непазбежны. Такое адбываецца не толькі ў нас, але і ў многіх іншых краінах.

Маленечкія вёскі з іх неўпарадкаванасцю выміраюць, так. Аднак не ўсё адназначна. І ў досыць вялікіх паселішчах праблема хапае. У маёй роднай вёсцы Лышка налічваецца 167 гаспадарак і 370 жыхароў. А ў гады маёй маладосці тут было каля трысот гаспадарак і больш за тысячу жыхароў. У школе займаліся два паралельныя дзясятныя класы. А летась ледзь набралі дзятэй у першы клас. Некалі валеібольная каманда ўдзельнічала ў фінале рэспубліканскіх спаборніцтваў, грывеў на ўсю вобласць гурт мастацкай самадзейнасці. Нічога гэтага цяпер няма.

Баліць душа і за духоўны стан сённяшняй вёскі. Яна не толькі ўзбудняецца, індустрыялізуецца, але і траціць прыкметы старога, крышку патрыярхальнага, а таму больш маральнага жыцця.

— Часта калегі-журналісты пытаюцца ў герою сваіх інтэр'ю: «Новае пакаленне лепшае за папярэдняе?» Мяне асабіста цікавіць новае пакаленне вясковцаў. Сёння малады механізатар — сапраўдны эліта на вёсцы. Бо яго «Кіравец» і Гомельскі камбайн апошняй маркі аснашчаны камп'ютарам, а пад рукой столькі «коней», колькі раней не бы-

ло ва ўсёй калгаснай стайні. Гэтая ўзброенасць павінна мяняць і яго самога. Ці паспявае духоўна малады вясковец у сваім развіцці за тэхнічным прагрэсам?

— Калі быць аб'ектыўным, то, канешне ж, розныя ёсць вёскі і розная ў іх так званая эліта. У перадавых, багатых гаспадарках, дзе віруе культурнае жыццё, духоўнасць маладых вясковцаў на ўзроўні. Сцвярджаю гэта, зыходзячы з уласных назіранняў. Вось да чаго варта імкнуцца. За прыклад можна браць у маім раёне той жа «Аснежыцкі» ці саўгас «Парахонскі».

Аднак баюся, што ў многіх вёсках маладзё дагэтуль пазбаўлена элементарнага — прыстойнага дома культуры, добраўпарадкаванага стадыёна і гэтак далей. І чым яна бабціць свой вольны час, што ў яе на душы — цяжка сказаць. Ніхто з сённяшніх «інжынераў чалавечых душ» гэтыя працэсы не даследуе. (Папрок у адрас калег, ізм'яніўшы і журналістаў.) Раней у нас былі Ігнат Дуброўскі, Вера Палтаран, Васіль Праскураў. Я яны пісалі пра вёску — дасведчана, глыбока, з любоўю! Хто цяпер так піша? Ніхто.

ПРАДСТАЎЛЯЕМ СУРАЗМОЎНІКА

Заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусі Зіновій Прыгодзіч — аўтар больш чым дзвюццаці мастацкіх і дакументальных кніг. Лаўрэат Нацыянальнай літаратурнай прэміі, а таксама прэміі Федэрацый прафсаюзаў Беларусі ў галіне літаратуры. Член Саюза пісьменнікаў Беларусі і Беларускага саюза журналістаў. Кандыдат філасофскіх навук.

Працаваў галоўным рэдактарам газеты «Совetskая Белоруссия», першым намеснікам старшыні Дзяржжамдруку. Цяпер галоўны рэдактар папулярнага выдання «Гаспадыня. Сямейны часопіс». Пастаянны аўтар «Звязды».

— Мы з вамі размаўляем пра такую тонкую матэрыю, як душа вясковага чалавека. І вось тут узнікаюць «праклятыя пытанні» паўсядзённасці. Як зтрымаць маладога чалавека на вёсцы? Хто возьме на сябе адказнасць за яго маральнасць? Якая роля тут адводзіцца вясковай інтэлігенцыі?

— Як зтрымаць маладога чалавека на вёсцы? Гэта праблема з праблема. Над яе вырашэннем думаюць многія светлыя галовы.

У Мядзельскай раёне, у вёсцы Камарова мне давялося пазнаёміцца з Эдуардам Ваіцяховічам, чалавекам найўрымслівым, ініцыятывным. У свой час ён узначальваў тутэйшае прафесійна-тэхнічнае вучылішча, якое рыхтавала сельскіх механізатараў. І вось малады кіраўнік сутыкнуўся з тым, што ў вучылішчы быў пастаянны недабор. Непрэстыжна было ісці працаваць у сельскую гаспадарку. Чаму? А таму, што маладзі ў вёсцы нецікава.

І тады Ваіцяховіч загарэўся ідэяй стварыць у Камарове на базе вучылішча Цэнтр развіцця сельскага прадпрыемства. Каб тут рыхтавалі не толькі механізатараў, але і будаўнікоў, кухараў, пекараў, механікаў — прычым навучалі іх асновам вядзення бізнесу.

І цяпер у Камарове ёсць свой бізнес-інкубатар, дзе маладыя людзі (і не толькі маладыя) праходзяць адпаведны курс прадпрыемальніцкай навукі, набываюць практычныя навыкі бізнесу. А Ваіцяховіч ужо думае пра большае. Пра тое, што яшчэ можна арганізаваць на сяле. На Захадзе шырока прымяняецца субкантракцыя, калі буйное прамысловое прадпрыемства, размешчанае ў го-

раддзе, мае значную колькасць невялікіх прыватных філіялаў у вёсцы. Кожны з такіх філіялаў спецыялізуецца на вырабе якой-небудзь адной дэталі і пастаўляе яе на вёскіх канвеер. То чаму б не стварыць у нашых вёсках такія малыя прадпрыемствы? І даць маладзі перспектывную работу.

— У кантэксце сённяшняй гутаркі нельга не абмеркаваць ролю вясковай інтэлігенцыі. Агронама, доктара, настаўніка, старшыні сельсавета... Давяйце смела ўключыць у наш пералік і кіраўніка гаспадаркі. Ад узроўню культурнасці гэтых знаках на вёсцы людзей залежыць ці не ўсё.

— Безумоўна, паняцці «інтэлігент» і «культура» неаддзельныя. У ідэале. Але калі ў ідэале, тады і жыць лёгка. А вось што, скажыце, рабіць маладому спецыялісту, калі ў гаспадарцы дом культуры на замку, спартыўны секцыі няма? З'ездзіць у сталіцу на цікавы спектакль, папулярны канцэрт не заўсёды атрымаецца... І ўсё ж, запярэў я сам сабе, ёсць бібліятэка, ёсць тэлевізар, у рэшце рэшт ёсць (цяпер ужо і ў вёсцы) інтэрнэт. Што датычыцца апошняга, то важна разумна ім карыстацца. Гэтае найвялікшае вынаходніцтва чалавечтва можа быць як добром, так і злом.

Карацей кажучы, інтэлігент на тое і інтэлігент, што ён не будзе чакаць, каб нехта яму арганізоўваў цікавы адпачынак, а сам пачне ствараць поле духоўнасці ў сабе і вакол сябе.

— Старанна перачытваў вашу сентыментальнае падарожжа на малую Радзіму — тую самую кнігу «Над Вісліцай», пра якую згадваў. Падзяляю ўражаннем: вам крыху як бы трывожна за свой край, за яго будучыню. Што вас трывожыць, калі вы прыязджаеце дамоў?

— Шчыра скажу, на сваю малую Радзіму апошнім часам езджу без вялікай ахвоты. Тое, з чым даводзіцца там сутыкацца, доўга вяртаецца душой. Амаль палова сядзіб глядзяць пустымі вокнамі, агароды зараслі, палы паваліліся. А па вуліцы ходзяць не заўсёды цявразыя вясковцы.

А я ж сваю родную вёску памятаю іншай — людной, дагледжанай, светлай. Вечарам у розных канцах чуліся песні, дзясочы смех, музыка. З песнямі ішлі на работу і з песнямі вярталіся. Цяпер з надыходам вечара вёска глухая, нямае.

Згодны, што выйсеце ва ўзбудненні і разгортванні буйнатарнай вытворчасці. Паўторымся: менавіта на гэтым шляху, у тым ліку на Піншчыне, многія гаспадаркі дабіліся і працоўных поспехаў, і сучасных даброт цывілізацыі.

Гутарыў Уладзімір ХІЛКЕВІЧ.

Вядучая рубрыкі Алена КРАВЕЦ.
Тэл. (017) 287-18-36.

Больш за 7,5 мільёна гадзін у тыдзень — каля экрана VOKA расказаў пра ўплыў каранавіруса на густы глядачоў

Менш спорту, больш мультыкаў, кіно і серыялаў — такі вынік работы беларусаў на «ададаленцы».

Відэасэрвіс VOKA, які на мінулым тыдні прадставіў беларусам доступ да самага папулярнага кантэнту на платформе, падлічыў, як змянілася актыўнасць карыстальнікаў за апошнія тыдні, калі эпідэмія COVID-19 унесла свае карэктывы ў планы і звычкі беларусаў. Вынікі атрымаліся красамоўныя.

Штодзённая расце як колькасць новых карыстальнікаў, так і колькасць праглядаў, а таксама час, які людзі праводзяць перад экранам.

За апошні тыдзень колькасць праглядаў кантэнту павялічылася больш чым на 60% у параўнанні з лютым. Пры гэтым фільмы глядзяць напалову часцей, чым серыялы. Літаратурныя перавагі застаюцца фільмы «Халоп», «Стрыпытэзеры» і «Гучная сувязь». Што датычыцца серыялаў, у топ-3 за апошні тыдзень увайшлі «Утрыманкі», «Кухня» і «Фітнес». У сярэднім за раз глядзяць па тры-чатыры серыі абранага серыяла.

З тэлеканалаў, даступных на VOKA, глядачы найчасцей выбіраюць ТНТ International, ОНТ HD і TV 1000 Action. У параўнанні з лютым, у топ-3 уварваўся фільмавы канал, а навінавыя трохі здалі свае пазіцыі. Прыраслі і дзіцячыя каналы «Мульт», Nick Jr., Nickelodeon. А вось папулярнасць спартыўных чакана знізілася — гэта звязана з адменай усіх актуальных для глядачоў спорбніцтваў.

У агульным часе прагляду ў тыдзень тэлеканалы займаюць лідзіруючую пазіцыю: за іх праглядаюць карыстальнікі праводзяць больш за 7,5 мільёна гадзін! Калі меркаваць, што час максімальнай глядацкай актыўнасці, то нават тыя, хто знаходзіцца на «ададаленцы», у рабочы час кантэнтам не злоўжываюць: пік праглядаў прыпадае на перыяд з 19 да 22 гадзін, а ў выхадныя нагрукка ўзрастае на 10% у параўнанні з буднямі.

Свае карэктывы ў статыстыку ўнесла і школьныя кнікункі: у топ-20 самых папулярных серыялаў увайшлі адрозны дзевяць мультыплікацыйных фільмаў. Больш за ўсё дзецям падабаюцца «Барбоскіны», «Смяшарыкі» і «Мі-мі-мішкі». Але «Пакемон: чорнае і белое», «Фіксікаў», «Машу і Мадзведзя» яны таксама глядзяць з задавальненнем.

Вялікую колькасць праглядаў сабраў навукова-папулярны фільм «Таварны вирус: вучоная пра каранавірус». У цэлым карыстальнікі аддаюць перавагу лёгкім камедыям, часцей за ўсё расійскім і савецкім, а таксама расійскім серыялам.

Урач-псіхіятр:

«Антыдэпрэсанты не выклікаюць прывыкання і залежнасці»

Як перамагчы трывогу і дэпрэсіўны настрой?

Справіцца з вялікай колькасцю інфармацыі пра невядомую раней для нас хваробу — каранавірус — псіхалагічна складана. Ды і вясна радуе цяплом і сонцам пакуль досыць скупа. Змучаны за зіму недахопам вітамінаў і сонечнага святла арганізм гатовы даць збой. Як не ўпасці ад усяго гэтага ў дэпрэсію і што ўяўляе сабой гэтае небяспечнае захворванне, расказаў урач-псіхіятр-нарколаг мінскага гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Ігар САРОКІН.

— Ігар Георгіевіч, што неспечнага ў дэпрэсіўным настроі, які ўсе мы час ад часу адчуваем?

— Сапраўды, прыгнечаным, маркотным раз-пораз адчувае сябе кожны. Але кожны пяты з тых, хто сёння маркоціцца, пакутуе пры гэтым да такой ступені, што мае патрэбу ў лячэнні пад наглядом доктара, і над гэтым варта задумацца. Калі на расстройстве не звяртаць увагу, як робіць шмат хто з тых, хто чытае гэтыя радкі, маркота можа паглыбляцца: паступова з'яўляюцца туга, думкі аб уласнай нікчэмнасці, марнасці існавання. Страчваюцца цікавасць да ўсяго, што раней складала значную частку вашага жыцця: сям'я, работы, сяброў, хобі. Жыццё здаецца бяспрыдатным і бачыцца толькі ў шэра-чорным колеры. Цяжка выконваць нават нескладаную, звыклую працу. З часам з'яўляюцца больш ці менш значныя фізічныя сімптомы: калачонне сэрца, павышэнне ці зніжэнне артыярыяльнага ціску, адсутнасць ці павелічэнне апетыту, страта ці павелічэнне масы цела, сухасць у роце, адсутнасць слёз ці слязлівае. Часам фізічныя сімптомы выходзяць на перады план і непакояць чалавека ў першую чаргу. І ён можа тыдзямі хадзіць па кабінетах паліклінікі, але ўсё бессэнсоўна, пакуль хворы не трапіць да псіхатэрапеўта ці псіхіятра.

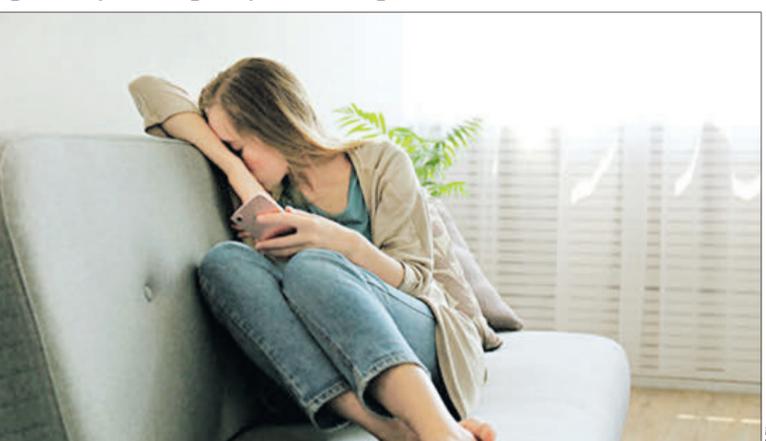
— У якіх выпадках не трэба чакаць, што настроі сам па сабе палепшыцца, і варта звяртацца па медыцынскую дапамогу?

— Калі ў вас ці вашага блізкага цягам двух тыдняў і болей назіраюцца зніжаны настрой, страта задавальнення ад жыцця, адасабленне ад сяброў і сям'і, зніжэнне здольнасці да выканання звыклых работ і нежаданне чымсьці займацца, у тым ліку сацыяльна з сваймі знешнімі выгядам, а таксама слабасць, цяжкасці ў канцэнтрацыі ўвагі, зніжэнне здольнасці да мыслення, бяссонніца альбо санлівае адчуванне ўласнай віны ці нікчэмнасці, перыядычнае ўзнікненне думак аб смерці ці самагубстве — варта неадкладна звярнуцца да псіхатэрапеўта ці псіхіятра.

Маркота мае біялагічную прычыну — які і шмат якія іншыя захворванні. У гэтым сэнсе псіхічныя парушэнні нічым не адрозніваюцца ад сардэчна-сасудзістых, гастрэнтэралагічных ці анкалагічных.

— А ў чым прычына дэпрэсіўнага настрою?

— Вядома, што маркота абумоўлена нізкім утрыманнем сератаніну — рэчыва, з дапамогай якога нейроны галаўнога мозга ўзаемадзейнічаюць паміж сабой. Пакуль няясна, па якой прычыне зніжаецца ўзровень гэтага рэчыва. Часам гэта здараецца пры некаторых хваробах, а таксама ў выніку працяглага стрэсу, празмернай трывогі, страху, якія суправаджаюць нас доўгі час. Як і любая іншая хвароба, маркотны стан, дэпрэсія могуць быць цяжкія. У залежнасці ад цяжкасці псіхічных парушэнняў псіхіятр выбірае медыкамент (антыдэпрэсант), з дапамогай якога можна павысіць узровень сератаніну ў пэўных структурах галаўнога мозга, а значыць, палепшыць настрой, вярнуць страчаны радасць жыцця, фізічную і псіхічную ак-

Не варта засяроджваць увагу на негатыўных рэчах. Вучыцеся бачыць пазітыўнае нават там, дзе напачатку нічога добрага не відаць.

— Што можаце параіць тым, хто пакуль не знайшоў у сабе прыкмет дэпрэсіі, але хацеў бы, каб маркотны стан да яго болей не вяртаўся?

— Пастарайцеся структураваць свой час, прытрымліваюцца рэжыму дня, іншымі словамі, важна, каб кожная хвіліна вашага жыцця была змястоўна. Неабходна, каб вы ведалі, што чакае вас кожную наступную гадзіну, калі вы скончыце займацца тым, што робіце цяпер. Наогул, найлепшым сродкам ад дэпрэсіі з'яўляецца праца. Калі ў вас няма працы, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца, калі вы не можаце знайсці працу, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца.

— Трэба памятаць, што адначасова з вамі ў гэты самы момант праходзяць такое ж лячэнне мільёны людзей ва ўсім свеце і адчуваюць ад яго палёгка. Антыдэпрэсанты не выклікаюць прывыкання і залежнасці. Любы медыкамент, апроч лэчэбнага эфекту, мае і побочныя. Пра іх вам можа паведаць ваш доктар ці вы самі прачытаеце ў інструкцыі. Звычайна непажаданыя эфекты праяўляюцца ў лёгкай форме і неўзабаве знікаюць. Калі ж побочныя эфекты значныя, варта звярнуцца да ўрача, ён можа змяніць прэпарат.

Варта памятаць, што выхад з хваравітага стану адбываецца не адразу. Звычайна патрабуецца ад 7 да 14 дзён, каб пацыент заўважыў першыя змены да лепшага. Поўны выхад адбываецца ў некалькі этапаў, і працягласць кожнага з іх абумоўлена фактарамі, якія ўплывалі на

ўзнікненне дэпрэсіўных парушэнняў.

— Не варта засяроджваць увагу на негатыўных рэчах. Вучыцеся бачыць пазітыўнае нават там, дзе напачатку нічога добрага не відаць. У кожнага з нас у жыцці былі моманты, калі мы адчувалі сапраўднае задавальненне. Часцей узгадвайце пра іх, штораніцы гэта рэжыму дня, іншымі словамі, важна, каб кожная хвіліна вашага жыцця была змястоўна. Неабходна, каб вы ведалі, што чакае вас кожную наступную гадзіну, калі вы скончыце займацца тым, што робіце цяпер. Наогул, найлепшым сродкам ад дэпрэсіі з'яўляецца праца. Калі ў вас няма працы, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца, калі вы не можаце знайсці працу, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца.

— Пастарайцеся структураваць свой час, прытрымліваюцца рэжыму дня, іншымі словамі, важна, каб кожная хвіліна вашага жыцця была змястоўна. Неабходна, каб вы ведалі, што чакае вас кожную наступную гадзіну, калі вы скончыце займацца тым, што робіце цяпер. Наогул, найлепшым сродкам ад дэпрэсіі з'яўляецца праца. Калі ў вас няма працы, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца, калі вы не можаце знайсці працу, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца.

— Пастарайцеся структураваць свой час, прытрымліваюцца рэжыму дня, іншымі словамі, важна, каб кожная хвіліна вашага жыцця была змястоўна. Неабходна, каб вы ведалі, што чакае вас кожную наступную гадзіну, калі вы скончыце займацца тым, што робіце цяпер. Наогул, найлепшым сродкам ад дэпрэсіі з'яўляецца праца. Калі ў вас няма працы, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца, калі вы не можаце знайсці працу, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца.

— Пастарайцеся структураваць свой час, прытрымліваюцца рэжыму дня, іншымі словамі, важна, каб кожная хвіліна вашага жыцця была змястоўна. Неабходна, каб вы ведалі, што чакае вас кожную наступную гадзіну, калі вы скончыце займацца тым, што робіце цяпер. Наогул, найлепшым сродкам ад дэпрэсіі з'яўляецца праца. Калі ў вас няма працы, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца, калі вы не можаце знайсці працу, пераключыцеся на іншыя справы, якія вам могуць падабацца.

ШТО ЛЮДЗІ ПІШУЦЬ

Была вайна

«Стараюся ўсё забыць... І ўсё роўна помню!»

Гэты здымак зроблены ў хуткім часе пасля Перамогі. На ім — сям'я Краўчанкаў, дакладней — частка яе: маці Аляксандра і дочкі Ганна, Марыя і Валіяціна. Бацькі — Захара — няма, і трохгадовай Зіначкі няма, і сына Мікалая...

Першыя двое згарэлі ў газавай печы крэматырыя, трэці — загінуў, ваюючы ў партызанскім атрадзе.

— З нашчадкаў бабулі Аляксандры і дзядзюлі Захара засталіся яны ды стрыечныя сёстры, — глядзячы на здымак, кажа Ірына Будзюхіна (дачка Валіяціны Захараўны Будзюхінай, у дзявоцтве Краўчанкі) і кладзе на стол стосік папер. Сярод іх — пераліска з музеям Асвенцім-Біркенуа, копіі архіўных дакументаў, успаміны самой матулі.

...Да вайны сям'я Краўчанкаў жыла, як і іншыя. Свае хата ў вёсцы Бардзюлі, што пад Віцебскам, свой гарод, праца ў калгасе, у якую змалку ўпрагаліся яшчэ і дзеці.

Звыклы ход жыцця парушылі новыя «гаспадары», якія на гэтай зямлі сталі заводзіць свае парадкі, нішчыць людзей. Не дзіва, што многія вясковыя пайшлі ў партызаны, і што немцы не даравалі гэтага іх сям'ям. Многія, у тым ліку Краўчанкі, апынуліся ў віцебскім канцлагеры «Пяты полк», адкуль іх, зганяючы ў вагоны таварнякоў, відэаць, горш, чым скаціну, вывозілі...

Куды — стала вядома пазней: Польшча, канцлагер Асвенцім... Драўляныя баракі за калючым дротам, на вышках — да зубу узброеная ахова.

ШТО ЛЮДЗІ ПІШУЦЬ

Чалавек — чалавеку

Мой брат — мой сябар, настаўнік і абаронца...

Вельмі шкадую, што з сямейнага альбома знік адзін з пасляваенных здымкаў. На ім былі мой тата, Іван Ігнатавіч Багушэвіч, і мой старэйшы брат Валерыі.

Нашы бацькі пабраліся шлюбам у 1944-м. Тату пасля вызвалення вобласці прызвалі ў войска, і служыць яму давалі доўгія ўвогуле гады. Брата мама гадавала адна. Трымала гаспадарку, хадзіла на работу ў калгас, арганізаваны пасля вызвалення...

Валера, па ўспамінах мамы, рос паслухмяны і працавіты, дапамагаў даглядаць гусей, кураў, авечак, выганяў у поле кароўку, збіраў зялёнае для параста. Адзёнка для яго мама спраўляла сама, зольшага перашываючы з нечага старога. А для новых рэчаў тады трэба было сьвечы ды вырабляць лён, трымаць авечак, прасці ніткі. Валерыі дапамагаў матулі і ў гэтай рабоце.

Першы успамін пра бацьку звязаны ў брата з матацыклам «Індыяна». На ім тата прыехаў у водпуск. Радаць для трохчатырохгадовага дзіцяці проста не мела межаў! Тата... Салдат... Матацыкл... Малому, ну вядома ж, хацелася ўскаравацца на гэты цуд! А матацыкл узяў ды паваліўся...

Спачатку тата служыў у Шчыне на аэрадроме і меў магчымасць наведаць сям'ю. Затым яго накіравалі ў Бабруйск у батальён аэрадромнага абслугоўвання. А дадому ён вярнуўся, калі сын ужо хадзіў у школу.

Вучыўся Валера лёгка і ахвотна. Меў здольнасць да тэхнічных навук. Памятае, як пацуў навіну пра палёт Юрыя Гагарына...

Потым былі вясчэрняя школа і работа прычэпчыкам на трактары і камбайне, за якую

ШТО ЛЮДЗІ ПІШУЦЬ

На злобу дня

На два метры, на два метры Адыдзіце ад мяне! І не чахайце ў паветра — Можна, вірус і міне!

Любоў Чыгрынава, г. Мінск.

ШТО ЛЮДЗІ ПІШУЦЬ

Смех смехам...

Палка — рэч патрэбная

Гэтыя чатыры таму ў нас цікавую крамку адкрылі. Як казалі вясковыя, тавараў там — хоць завалілі, і ўсе па адной цане.

Нашы суседзі Вова з Аксанай не вытрымалі, з'ездзілі туды паглядзець. І нават затрымаліся. Ад асартыменту, потым расказвалі, аж дух заняло: шмат што з тавараў першы раз бачылі — не разумелі, для чаго.

— Валодзя з палкай адной расстатца не мог, — успамінала потым Аксана. — І так яе ў руках пакуруці, і гэтак — даўмецца не можа: для чаго там кнопка? Вырашыў, што калі націснуць, яна «аўтаматом» даўжыню павялічыць. Глянь, кажа мне, гэта ж сама тое, каб грушы з дрэва збіраць — да самых высокіх галін дастане! Я падышла, пачытала, што там напісана, і ў рогат. Гэта ж для сёлкі, — кажу, — а не для груш.

...Шкада, што не купілі, нарагатаўшыся, думалі потым: бо раптам, яна і сапраўды «шырокага профілю» — для груш таксама.

Тэдаўна Марцэвіч, аг. Ёдкі, Лідскі раён.

Мой брат Валерыі Іванавіч Багушэвіч працаваў інжынерам-тэхнолагам на градзенскім заводзе «Аўтазапчацка», затым у «Саюзспраммантэжы»,

плацілі крыху больш чым 20 рублёў. Найвялікшы для нас далікатэс — бляшанка траскі ў тамцае — каштаваў тады 40 капеек.

Пазней брат уладкаваўся ў брыгаду ветэрынараў: іх было трое — доктар, фельчар і ён, санітар. Там ён атрымаваў ужо 47 рублёў 50 капеек. Пасля работы адмываўся ад паху фермаў ды хлявоў і бег у школу на ўрок. Здаў іспыты на права кіравання матацыклам і аўтамабілем.

З дзяцінства ўспамінае, як, ідучы цераз рэчку, праваліўся пад лёд, як мокры прыляцеў дахаты. Ратавала яго бабуля, а мама дужа сварылася.

Згадвае, як на маіх хрэсцінах хтосьці з «добрызчыліцаў» вынес дзедкам кружок каўбасы і бутэльку гарэлкі. Асобных хлопчыкаў выходжвала потым суткамі, і пашчасціла яшчэ, што ўсе выжылі.

...Мяне брат (на здымку я ў таты на каленях) няньчыў з пялёнак, вучыў лічыць, чытаць і пісаць, так што ў першым класе мне было зусім нецікава: я ўсё ўмела і ведала.

Школу Валерыі скончыў з сярэбраным медалём. Паступіў вучыцца ў наш Беларускі політэхнічны інстытут, стаў інжынерам-канструктарам.

Прыязджаючы на каникулы, заўсёды прывозіў мне кніжкі, а зімой мы ляпілі з ім снежныя кропаскі, запасаліся снарада-

кіраваў работай зваршчыкаў на будаўніцтве прамысловых прадпрыемстваў у розных кутках былога Саюза. Ён у мяне ветэран і ўдарнік камуністычнай працы, рацыяналізатар, вынаходнік. Самастойна сканструяваў і сабраў трактар для сваёй гаспадаркі.

З-за работы ў шкодных умовах на пенсію Валера выйшаў у 50 гадоў, але працаваў далей — да агульнага пенсійнага ўзросту. Разам з жонкай яны выгадалі чатырох дзяцей, маюць сям'ю ўнукаў.

Я бясконца ўдзячная брату за тое, што ён у мяне заўсёды быў і ёсць, за тое, што я, малодшая, усё жыццё сваё адчуваю кляпчат і падтрымку.

...А «модныя» сёння сем'і з адным дзіцяткам я проста шкадую.

Ларыса Салей, г. Свідзель.

Пошту чытала Валіяціна ДОУНАР.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 20 апреля 2020 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 7»

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении 12.05.2020 открытого аукциона по продаже прессов...
Лот № 1: пресс пневматический LP-13200990, год выпуска 1997, макс длина шита – 2620 мм, макс. ширина шита – 690 мм, инв. № 000386.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН
Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 1911133303, 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY

Table with 4 columns: № п/п, Предмет торгов, Начальная цена предмета торгов, без НДС. Includes items like engine, trimmer, and metalworking tools.

Table with 2 columns: Предмет торгов, Наименование. Lists items like transformer, generator, and electrical equipment.

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 7», 220021, Минская обл., Минский р-н, 500 м восточнее д. Богатырево, АБК, тел. (017) 507-61-83.

Успешно торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию проведения торгов, включаемого в организационные и производственные результаты аукциона.

Торги проводятся в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 7», утвержденным организатором торгов.

Успешно торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию проведения торгов, включаемого в организационные и производственные результаты аукциона.

Торги проводятся в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 7», утвержденным организатором торгов.

ИЗВЕЩЕНИЕ ГПО «Минскстрой» информирует о строительстве (создании) парковочного машино-места по объекту строительства «Комплексный проект застройки жилой территории в границах улиц Прищипкова, Скрипникова, Одиноква, Лобанка (микрорайон № 3)».

Многоуровневая автостоянка на 200 машино-мест № 39 по генплану
Сведения о застройщике: Государственное производственное объединение «Минскстрой» 220030, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А;

Сведения об объектах недвижимости, в строительстве которых, выполнения функции заказчика, принимал участие застройщик в течение 3-х лет, предшествующих опубликованию настоящего извещения, с указанием фактических сроков строительства:

Жилой дом № 60 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: июль 2017 г. – февраль 2019 г.
Жилой дом №58 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: январь 2018 г. – февраль 2019 г.

Сведения об объекте строительства: Земельный участок площадью 3,5570 га. Проектно-проектировочные работы выполнены на уровне 0-уровневого (4-й уровень) – на эксплуатационном уровне на 59 машино-мест, наземного, открытого типа гаража-стоянки № 39 по генплану на 200 автомобилей.

Сведения об этапах строительства и сроках его реализации: Начало строительства – 09 августа 2019 года. Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию в соответствии с проектом организации строительства – 24 июля 2020 года.

Закрите акционерное общество «Акционерный банк реконверсии и развития» 220034, г. Минск, ул. Краснозвездная, 18 www.rrb.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2020 года (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 год, 2018 год. Includes sections for assets, liabilities, and equity.

ОТЧЕТ о прибылях и убытках за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 год, 2018 год. Shows income and expense items.

ОТЧЕТ об изменении собственного капитала за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 10 columns: № п/п, Наименование показателей, Символ, уставный фонд, эмиссионный доход, резервный фонд, накопления (убыток), фонды переоценки статей баланса, всего собственный капитал. Includes sections for 2019 and 2020.

СВЕДЕНИЯ о совокупном доходе за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 год, 2018 год. Shows components of total income.

ФБК «Фонд банкротства» АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по ГОДОВОЙ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ БУХГАЛТЕРСКОЙ (ФИНАНСОВОЙ) ОТЧЕТНОСТИ

Господином Дранкевичу Виталию Викторовичу Председателю Правления ЗАО «ФРБ-Банк»

Акционерам, Совету директоров и Правлению ЗАО «ФРБ-Банк»

Иск. № 05-01/25 от 18 марта 2020 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ по ГОДОВОЙ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ БУХГАЛТЕРСКОЙ (ФИНАНСОВОЙ) ОТЧЕТНОСТИ

Аудиторское мнение Мы провели аудит годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности (далее – годовая финансовая отчетность) закрытого акционерного общества «Акционерный банк реконверсии и развития» (далее – ЗАО «ФРБ-Банк», Банк) (Республика Беларусь, 220034, г. Минск, ул. Краснозвездная, 18, зарегистрировано в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100361187), состоящий из: бухгалтерского баланса на 01 января 2020 года; отчета о прибылях и убытках за 2019 год; изменения собственного капитала; отчета о движении денежных средств за 2019 год; отчетов об изменении собственного капитала; отчета о движении денежных средств за 2019 год; отчетов об изменении собственного капитала; отчета о движении денежных средств за 2019 год; отчетов об изменении собственного капитала; отчета о движении денежных средств за 2019 год; отчетов об изменении собственного капитала; отчета о движении денежных средств за 2019 год.

По нашему мнению, прилагаемая годовая финансовая отчетность достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ЗАО «ФРБ-Банк» по состоянию на 01 января 2020 года, финансовые результаты его деятельности и изменение его финансового положения, в том числе движение денежных средств за 2019 год в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Основание для выражения аудиторского мнения Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности. Наши обязанности в соответствии с этими требованиями описаны далее в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности» настоящего заключения. Наши обязанности принцип независимости по отношению к аудируемому лицу согласно требованиям законодательства и нормы профессиональной этики. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения.

Ключевые вопросы аудита – это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являлись наиболее значимыми для проводимого аудита годовой финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте аудита годовой финансовой отчетности в целом и при формировании нашего аудиторского мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения об этих вопросах.

Отчет о движении денежных средств за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 г., 2018 г. Shows cash flow items.

Отчет о движении денежных средств за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 г., 2018 г. Shows cash flow items.

Отчет о движении денежных средств за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 г., 2018 г. Shows cash flow items.

Председатель Правления В. В. Дранкевич

Главный бухгалтер Н. Н. Мостыко

Дата подписания 18 марта 2020 г.

Полная версия годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности размещена на сайте www.rrb.by

УНП 100361187

Отчет о движении денежных средств за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 г., 2018 г. Shows cash flow items.

Отчет о движении денежных средств за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 г., 2018 г. Shows cash flow items.

Отчет о движении денежных средств за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 г., 2018 г. Shows cash flow items.

Отчет о движении денежных средств за 2019 год (в тысячах белорусских рублей)

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт примечаний, 2019 г., 2018 г. Shows cash flow items.

ІМЯ Ў ГІСТОРЫ ГОРАДА

Алігархі, бізнесмены, мецэнаты старажытнага Мінска

Тры прафесары Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў: народны мастак Беларусі Уладзімір Тоўсіцкі, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі Уладзімір Зінкевіч, лаўрэат прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусі «За духоўнае Адраджэнне» Уладзімір Ганчарук стварылі ў тэхніцы роспісу па лясце партрэта гістарычных асоб, з якімі звязана гісторыя горада. Карціны размешчаны ў Мінскай гарадской ратушы.

Глеб Мінскі

Сцены ратушы ўпрыгожылі шэсць партрэтаў. На адным з іх — першы мінскі князь Глеб Усяславіч. Маладому князю вельмі рана давялося адчуць, што такое вайна. Ён, адзін з сыноў Усяслава Чарадзея, упершыню згадаваецца ў радзівілаўскім летапісе ў 1067 годзе, калі адбылася бітва на Нямізе. Глеб працягваў палітыку свайго бацькі, менавіта пры ім Мінск становіцца яшчэ адным цэнтрам, вакол

якога аб'ядноўваюцца землі. Так, да 1119 года (апошні год жыцця Глеба) гэты цэнтральная Беларусь і тэрыторыі на ўсход да Оршы — гэта былі ўладанні мінскага князя. Прычым, хутчэй за ўсё, даволі багатага. Летапіс сведчыць, што ў Глеба і яго жонкі Анастасіі былі вельмі прыязныя адносіны з Кіева-Пячэрскай лаўрай — мінскі князь ахвяраваў манастыру 600 грыўняў срэбра (адна наўгародская грыўня, самая папулярная ў выкарыстанні, важала 204 грамы) і 50 грыўняў золата. Пасля смерці Глеба яго ўдава Анастасія ахвяравала таму ж самаму манастыру 100 грыўняў срэбра і 50 грыўняў золата. Такім чынам, Кіева-Пячэрскі манастыр атрымаў ад сужэнцаў 140 кілаграмаў срэбра і 20 кілаграмаў золата. Між іншым, у той час жыццё волнага чалавека каштавала 10 грыўняў, халопы — адну, конь ці карова — дзве грыўні.

Мінск пры Глебу ператварыўся ў непрыступную крэпасць, што пацвердзілі

маштабныя раскопкі, якія праводзіліся пад кіраўніцтвам археолага Георгія Штыхава. Яшчэ Усяслаў пачаў будаваць вялікую крэпасць на тры гектары зямлі, абнесенай валам, даўжыня якога складала 980 метраў. Толькі каб патрымаць вал, было закапанна 44 кубы лесе. А колькі яго яшчэ пайшло на будаўніцтва сцен, на вежы і сядзібы! Глеб працягваў умацоўваць свой горад — ён пашырыў вал амаль удвая, пачаў падымаць сцены. Князь задумаў і будоўлю царквы. Праўда, тая так і не была скончана — падвялі тэхналогіі. Але, як упэўнены гісторык Сяргей Тарасаў, наўрад ці Глеб спыніўся толькі на адной будоўлі. Хутчэй за ўсё, на замчышчы храм усё ж быў пабудаваны, і падмуркі яго яшчэ трэба адшукаць...

Гісторыю выдатных асоб, адлюстраваных на партрэтах у ратушы, разказалі кандыдаты гістарычных навук Сяргей Тарасаў, Алег Дзярновіч, Андрэй Кіштымаў. Падчас лекцыі-экскурсіі можна было даведацца, што зроблена ў старажытным горадзе. Нават па тапаніміцы магчыма прасачыць, які ўнёсак рабіўшы вышэйшымі ўладамі ў мінулыя стагоддзях. Напрыклад, за гаспадаранне кашталана Яна Янавіча Глябовіча (ён служыў у мінскім ваяводстве ў 1571—1581 гадах) быў пабудаваны Мінскі збор (адсюль пойдзе назва вуліцы Збораўскай, сёння Інтэрнацыянальнай) і з'явіўся Верхні горад. У гэты ж час у горадзе ствараецца найвышэйшы апеляцыйны судовы орган, і Мінск становіцца адной з трыбунальных сталіц Вялікага Княства Літоўскага.

Кшыштаф Станістаў Завіша, які служыў мінскім ваяводам у 1720-21 гадах, пакінуў дзёнік, у якім апісаў у тым ліку і ўсе палітычныя інтрыгі свайго часу. Ён паходзіў з роду мясцовых «алігархаў», што трымалі мінскае староства — гэта дзяржаўныя ўладанні, якія манарх аддаваў свайму саюзнаму на ўтрыманне і атрымліваў з іх плату ў дзяржаўную скарбніцу. Такім чынам арыстакратам даваліся адначасова і ўзнагарода, і пасада, і абавязкі. Менавіта Кшыштаф Станістаў Завіша даставіў у Мінск адзін з яго тагачасных сімвалаў — мошчы святога Феліцыяна, які лічыцца заступнікам горада і ў яго жонкі Анастасіі былі святыя з кірмашамі, урачыстымі працэсіямі і феерверкамі.

Наступныя партрэты звязаны з асобамі, якія кіравалі горадам у часы Расійскай імперыі. Мінск тады становіцца цэнтрам губерні. За ўвесь час у ім было тры дзясяткі губернатараў. Тэрмін іх уладарання быў розны: ад рэкордных 16 гадоў да ўсяго некалькіх месяцаў.

Захар Карнеёў

Найбольшы след у гісторыі пакінуў другі губернатар — Захар Карнеёў. Пры ім распрацоўваўся генеральны план Мінска. І галоўнай стала вуліца Захар'еўская (назва дадалася не ад прозвішча, а ад імя). Пры Карнееве пачалі зрываць старыя гарадскія ўмацаванні, валы. Гэта сёння такія дзеяніны мы лічым «разуарнемем старажытнага помніка», але, як заўважаў Андрэй Кіштымаў, у той час гэта была агульна-

еўрапейская практыка. На мяжы XVIII-XIX стагоддзю ўмацаванні прыбыралі паўсоль — і сёння вы не знойдзеце сярэднявечных валуў Парыжа, Лондана, Вены.

Мы прызычаліся, што галоўная вуліца праходзіць з усходу на захад (напрамак Масква—Варшава), але некалькі разоў у гісторыі мінскага горада будаўніцтва ўзнімалася пытанне, што павінна быць інкаш. І пачаліся гэтыя спрэчкі якраз з часоў Карнеева.

Пры Захара Якаўлевічу з'явіўся губернатарскі дом, які на сто з лішкам гадоў стане цэнтрам улады горада. Таксама яго заслуга — Мінская гімназія, пра выпускнікоў якой можна гаварыць вельмі доўга, і парк, які сёння носіць імя Горкага. І менавіта паміж пра гэтага кіраўніка цяпер вяртаецца гораду — у парк стаіць помнік губернатара, побач з ратушай народ фатаграфуецца каля бронзавага экіпажа Карнеева.

Кароль Гутэн-Чапскі

Адзін з партрэтаў у ратушы (праца Уладзіміра Тоўсіцка) прысвечаны Каралю Яну Аляксандру Гутэн-Чапскаму, якому давялося працаваць у зусім іншым доўга. Калі пры Карнееве ў Мінску жыло прыкладна 10 тысяч чалавек, то да канца XIX стагоддзя колькасць насельніцтва вырасла ў дзесяць разоў.

Адбыліся сур'ёзныя змены ў адміністрацыйным кіраванні. Чапскі ўзначальваў Мінскую гарадскую думу, прычым на пасаду гарадскога галавы выбіраўся чатыры разы (апошні тэрмін не дабыў з-за праблем са здароўем). У канцы XIX — пачатку XX стагоддзя права быць выбаршчыкам было толькі ў асоб, якія мелі ў горадзе маёмасць і плацілі з яе падаткі. На той час іх налічвалася ўсяго каля пяцісот чалавек. «Здавалася б, якая несправядлівасць, што ў выбары гарадскіх улад удзельнічае ўсяго паўпрацэнт насельніцтва. Але, па-першае, уласнікі, якія кіравалі сваёй сападаркай, ведалі, які кіраваць гарадской. Па-другое, яны былі кроўна-

зацікаўлены ў тым, каб Мінск расквітнеў, бо іх нерухомасць толькі расце ў кошыце, калі вуліцы брукаваныя, працуюць ліхтары, грамадскі транспарт», — заўважае Андрэй Кіштымаў.

Сямейства Гутэн-Чапскіх — нямецкага паходжання, вядома яно на нашых землях з часоў Рэчы Паспалітай. Гутэн-Чапскія мелі вялікія зямельныя ўладанні, у тым ліку такія вядомыя сёння населеныя пункты, як Прылукі, Станькава, Негарэлае і яшчэ з дзесятак паселішчаў вакол Мінска. У самім горадзе палац Чапскага стаяў на тым месцы, дзе цяпер кінатэатр «Цэнтральны», ён быў знесены пасля вайны. Акрамя палаца Каралю Яну належала каля дзесяці гарадскіх будынкаў, сярод якіх вядомыя вытворчасці (напрыклад, піўзавод «Багемія»). Канешне, такі бізнесмен быў зацікаўлены ў развіцці горада. Па водгукх сучаснікаў, Чапскі быў суперэнергійным гарадскім кіраўніком. Пры ім з'явіліся конка (натуральна, яна праходзіла каля піўзавода «Багемія») і моца на Траецкае прадмесце. Пачала працаваць гарадская электрастанцыя (на той час у Мінску было 400 лампачак), быў перароблены вадаправод (ваду пампавалі са свідравіні). Калі раённыя конныя ў сваім падвор'і мог заклаць кабанчыка, то пры Чапскім гэта дазвалялася рабіць толькі на гарадской скатабойні. На прадукцыі ставіўся штампік урача, а грошы, атрыманыя за паслугі, ішлі ў гарадскую казну. Былі ўзяты пад нагляд нават «ахвяры грамадскага тэмпературы» (так у тыя часы журналісты называлі прастытутак). Таксама пры Чапскім будаваліся дамы для беспрацоўных і беспрыймальнікаў. І пра яго заслугі можна было б яшчэ апавядаць...

На сценах ратушы яшчэ багата месца, там маглі б размясціцца карціны, прысвечаныя і іншым героям гарадской гісторыі. Спадзяёмся, што працяг будзе.

Слоўніца

Цаглінка ў падмурку дзяржаўнасці

Пра што раскажа гістарычны слоўнік?

Дзіва, якое многія выдатныя дасягненні нашых вучоных застаюцца малазаважанымі. 57 гадоў айначэння лінгвісты працавалі над Гістарычным слоўнікам беларускай мовы — першым і адзіным у свеце гісторыка-лінгвістычным даведнікам, які з максімальнай паўнатай адлюстроўвае лексічны склад старабеларускай мовы XIV — XVIII стагоддзя. Выяўляліся старажытныя рукапісныя і друкаваныя крыніцы, іх месцазнаходжанне, вывучаліся атрыманыя з розных архіваў і бібліятэк фотакопіі і мікрафільмы старабеларускіх помнікаў.

Некалькі пакаленняў мовазнаўства мы атрымліваем інфармацыю пра значэнне слова, яго паходжанне, гісторыю, пра змены, якія з ім адбываліся.

ВЕРНУТЫЯ БАГАЦЦІ

Дзякуючы гістарычнаму мовазнаўству мы атрымліваем інфармацыю пра значэнне слова, яго паходжанне, гісторыю, пра змены, якія з ім адбываліся.

Роля гістарычнага слоўніка велізарная не толькі для развіцця лінгвістычнай навукі. Яны маюць вялікае агульнакультурнае значэнне, бо з'яўляюцца той крыніцай, якая дазваляе рэканструаваць карціну свету і культуры этнасу, уласобленаму ў мове. З гістарычнага слоўніка можна даведацца пра сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускага насельніцтва, кола яго духоўных інтарэсаў, узровень матэрыяльнай культуры на розных гістарычных этапах і сувязі з іншымі народамі. Гэта сапраўднае гістарычнае аповесце аб жыцці людзей на працягу 500 гадоў!

Акрамя ўласна беларускіх слоў у гэтым гістарычна-лінгвістычным даведніку можна сустрэць багата запазычанняў, якія выкарыстоўваліся на нашых землях. Член карэспандэнт Акадэміі навук, прафесар Аляксандр БУЛЬКА заўважае, што многія словы ў рускую мову праніклі ў пяццюстаю эпоху, а ў нашай яны былі ўжо ў XVI стагоддзі. Сярод іх — банкет, візіт, гвардыя, кур'ер, партфель, пратэст, фінал, шанц і іншыя. Многія запазычаныя маглі прыходзіць да нашых усходніх суседзяў не толькі непасрэдна з замежных моў, але і праз беларускае пасрэдніцтва.

У мінулыя стагоддзі гістарычны слоўнік, паколькі яны адносіцца да буйных нацыянальна-гістарычных і культурных праектаў, сталі аб'ектам пільнай увагі вучоных усяго славянскага свету. І трэба адзначыць, што ў Беларусі гэтая работа завершаная першай ва ўсходнеславянскім мовазнаўстве і яна спрыяе развіццю і пашырэнню навуковых сувязяў слаўскай гісторыі. Спадзяёмся, што працяг будзе.

МІЛЬЁН КАРТАК

Апрацоўка кожнага помніка заключалася ў выпісцы на картку ўсіх слоў, якія толькі сустракаліся ў крыніцы, а таксама кантэкстаў у выглядзе аднаго-двух сказаў з рукапісных і друкаваных крыніц. Трэба ўлічваць, што расчытаць старажытныя рукапісы не так проста. Даследчыкам даводзілася самастойна праводзіць разбіўку тэксту, якія сутыкаліся са шматлікімі адлюстраваннямі на пісьме аднаго і таго ж слова. А далей трэба яшчэ было расшыфраваць, што пэўнае слова азначала.

Уявіце, якая тытанічная праца была зроблена: створана больш за мільён картак! Картатэка, якая з'яўляецца ўнікальным сховішчам лексікі даўняга беларускага пісьменства, таксама з'яўляецца культурным і навуковым аб'ектам нацыянальнага значэння.

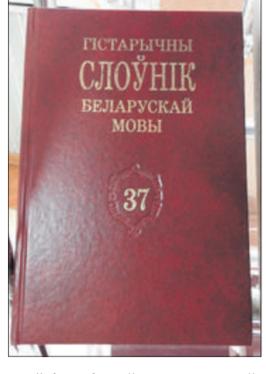
Усяго выйшла 37 выпускаў гістарычнага слоўніка. Першы пабачыў свет у 1982 годзе, і сёння гэта бібліяграфічная рэдкасць. Патрэба ў электроннай версіі відавочная.

Слоўнік ствараўся на тых крыніцах, якія былі ўведзены ў навуковы ўжытак да 1973 года. Працэс вяртання помнікаў нашай пісьмовай спадчыны (на жаль, большая частка з іх знаходзіцца за мяжой) пачаўся пазней. Натуральна, «выкрываюцца» новыя словы, і работа па іх збране і захаванні працягваецца.

ГОНАР НАЦЫ

Гэты ўнікальны праект яшчэ чакае належнай ацэнкі ў грамадстве. Хочыцца верыць, што калі такая крыніца з найбагацейшымі моўнымі і духоўнымі скарбамі будзе аблічваная, паменне будзюць, якія выказваюць сумненні наконт паходжання беларускага этнасу і мовы. Гістарычны слоўнік — добрая цаглінка ў падмурку дзяржаўнасці, але толькі тады, калі людзі навукацца ім карыстацца.

Загачык аддзела гісторыі беларускай мовы Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі Наталля ПАЛЯШЧУК упэўнена, што слоўнік мог бы выкарыстоўвацца ў школах. З яго вучні даведаюцца пра гісторыю слоў, прасочыць за тым, які мяняліся значэнні асобных адзінак, убачыць, якая багатая родная мова. Дзеці могуць карыстацца

слоўнікам і на ўроках краязнаўства, пры вывучэнні гісторыі. Кожнае слова, змешчанае ў ім, звязанае з жыццём і дзейнасцю чалавека. Ён раскажа пра быт, традыцыі, звычкі, заняткі, вераванні продкаў. Дапільныя вучні, якія працуюць са старажытнымі тэкстамі ці хочаць даведацца, што магла азначаць назва іх мясцовасці, дзякуючы слоўніку змогуць зразумець невядомыя ім словы.

Трэба згадваць з гістарычным слоўнікам і студэнтаў, што будзе спрыяць агульнаму развіццю падрастаючага пакалення, папулярнасці ведаў пра нашу мінулае, лічыць спецыяліст.

Гістарычны слоўнік беларускай мовы з'яўляецца крыніцай для вывучэння слоўнікавага саставу мовы мінулых эпох. На яго абавязана самая разнастайная даследаванні ў галіне беларускага мовазнаўства. Без яго нельга вырашыць шэраг праблем па гісторыі сучаснага стану мовы. Матэрыялы слоўніка ўтрымліваюць каштоўныя факты для вывучэння арфаграфіі, марфалогіі, сінтаксісу беларускай мовы.

Слоўнік запатрабаваны ў пісьменніцкай, моваведаў, літаратараў, этнографу, прававедаў, культуролагаў, гісторыкаў, краязнаўцаў. Гэта найлепшы дапаможнік для аўтараў гістарычнай прозы — напрыклад, Уладзімір Караткевіч карыстаўся ім пры рабоце над сваімі творами. Змешчаны ў слоўніку ілюстрацыйны матэрыял цікавы проста для чытання тым, хто хоча ведаць больш пра мінулае Беларусі. Цытаты з помнікаў, якія падаюцца ў слоўніковым артыкуле, характарызуюць ужывальнасць таго ці іншага слова ў старабеларускай мове. Акрамя таго, вучоным стараліся адлюстравць самую раннюю фіксацыю слова, і цытаты матэрыял размяшчаўся ў храналагічным парадку.

У слоўніку можна знайсці адказы на многія пытанні. Ён дапаможа зняць спрэчку наконт ужывання асобных слоў. А яшчэ ў мінулым варта пашукаць здабыткі, якія засталіся ў нашай мове, каб вярнуцца і ўбагаціць сучасную літаратурную мову.

Незвычайная побач

ДРЭВА ХВОРАЕ ЦІ СВЯТОЕ?

Мы жывём на таямнічай зямлі. Расказваюць, што раней на дрэвах з'яўляліся чудадзейныя абразы, нашым продкам яўляліся святыя, тут сустракалі незвычайных жывёл і істот, адбываліся чароўныя з'явы. Былі ў нас аналагі Стоўнхэнджа, падварыя не менш, чым у старажытнай Еўропе, міфавы даследчыкі запісалі не адзін дзясяткі. Ды і сёння ёсць чым пацешыць турыстаў: узнаўляюцца абрады, людзі едуць на крыніцы па чароўную ваду, прыносяць падарункі камяням і назіраюць за тым, як растуць каменныя крыжы. Нават калі незвычайнае не даведзена растлумачыць (а раптам за такімі гісторыямі схаваны сапраўдныя адкрыцці — так людзі маглі апісаць рэдкія прыродныя з'явы і чырванакіжных жывёл), чаму б не ставіцца да гэтага як да фальклору?

У ранейшыя часы, калі не было столькі кніг і нашы продкі не былі настолькі тэхнічна прасунутыя, розныя з'явы, якім не-

тое, якім раней уяўляўся свет, як людзі назіралі за ім і аберагалі, як ставіліся да прыроды і як спрабавалі выжываць у неспрыяльных умовах. Збіраючы і аналізуючы запісы пра чуды, можна многа даведацца пра культуру, традыцыі, побыт, народную медыцыну, гісторыю. Людзі, якіх цікавіць гэта тэма, сядзяць у архівах, выбіраюцца ў экспедыцыі і дзеліцца ўласным досведам на канферэнцыі «Таямнічая Беларусь», якую падзіць суполка «Уфалагічны камітэт».

Тут збіраюцца краязнаўцы, музейшчыкі, этнографы, гісторыкі. Тамы для абмеркавання могуць быць звязаны з археалогіяй, этнаграфіяй, фальклорам, міфалогіяй, тапанімікай, сакральнай геаграфіяй і нават літаратурай (вобразы з легендаў і паданняў часта выкарыстоўвалі ў сваіх творах пісьменнікі). А колькі тэм яшчэ можна знайсці для дыскусій! Сёлетня ў Нацыянальнай бібліятэцы на канферэнцыі адзін з дакладаў быў прысвечаны запісам пра чуды, зробленым у XIX—XXI стагоддзях. Ілья Бутаў вывучаў Нацыянальны гістарычны архіў, запісы БДУ, Цэнтра даследавання нацыянальнай культуры, а таксама працаваў з дакументамі ў Расіі.

Аповеды пра чароўнае яшчэ чакаюць вывучэння, інтэрпрэтацыі. Але ці не сведчаць згядкі пра з'яўленне на зямлі Божай маці, яе слядоў на камянях, пра аб'яўленні абразоў на дрэвах, міратачывасць, што багі былі дабрабычлівымі да беларусаў? А можа, па тых расказах мы зможам больш даведацца пра вераванні продкаў, іх уяўленні пра карціну свету, стасункі паміж людзьмі?

Чаму ў розных кутках Беларусі людзі бачылі (і працягваюць сустракаць у наш час) на дрэвах вобразы святых? Напрыклад, у адной са спраў, што захоўваецца ў Нацыянальным гістарычным архіве, гаворыцца, што ў 1848 годзе пяцінаццацігадовая дзяўчына на світанні заўважыла свячэнне на сухой сасне, пасля якога месціцы сталі казаць, што на дрэве з'яўляюцца выявы святых. Гэтае ж данясенне нават разбіралася мінскім земскім судом.

Вобразы могуць з'яўляцца пасля ўдара ў дрэва маланкі, альбо іх заўважаюць на спілах старых дрэў. Часам аб'яўленне святых можа быць звязана з пэўнымі святамі (напрыклад, Радаўніцай, Вялікаднем) ці гістарычнымі падзеямі. У народнай інтэрпрэтацыі часта фігуруе здагадка, што на такім месцы раней стаялі царква, касцёл ці капліца. Калі весткі пра незвычайныя знаходкі трапляюць у СМІ, падобныя дрэвы могуць станацца месцамі паломніц-

тва. Напэўна, садаводы змогуць растлумачыць, што гэта за хвароба на дрэве. Але ж так хочацца верыць у цуд! Цікава даведацца, як людзі апавядаюць пра такія з'явы, якія падзеі і надзеі з імі звязваюць.

Радзей на Беларусі можна сустрэць інфармацыю пра з'яўленне на спілах дрэў нерукатоворных крыжоў.

Ды і факты з'яўлення абразоў на дрэвах у розныя часы стараліся «замяць». Пры паведамленні пра іх у XIX стагоддзі выкарыстоўвалі словы ўяўныя ці «іжывы» цуд, а ў судавыя вывяслялася, нібыта іх спецыяльна вешалі мясцовыя жыхары, каб атрымаць з таго якую карысць. Насамрэч маглі быць і такое — старыя абразы нельга было выкідаць, і людзі, калі пазбаўляліся ад іх, пакідалі на дрэвах ці пусквалі па вадзе. А можа, у народзе проста пераказвалі раней недзе пачуццям кананічных сюжэтаў? Варта згадаць, напрыклад, Жыровіцкі манастыр, дзе на дрэве з'явілася ікона.

Пакуль гэтая тэма яшчэ мала вывучана, і даследчыкі просяць, калі хто чуў пра падобныя з'явы, падзяліцца інфармацыяй, каб разам стварыць больш поўную карціну праўлення цудаў на тэрыторыі Беларусі.

Матэрыялы падрыхтавала Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

На узлеску мам дуб вячэсты стаіць, ад зямлі бароніць, сэрцаж ад бяды. Карані ў зямельцы, дзе продка ляхыць, Вершаліна ў нябёсах, дзе жыццём дзяды.

Колькі дзён па-над ім праляцела, прайшло — Усяго не злічыць, не назваць, не ўявіць... Для адных — нібы помах імклівым крылом, Для другіх тыя дні — як бясконца ніць.

Я не з тымі, хто кошту не ведае дням, — Скарб мінулы імгненню ў сэрцы нашым. За мінулыя дні ў удзячны сярцам, А за тыя, што прыйдуць, — прад лёсам прашу.

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 19113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

способ прокладки – подземный, глубина прокладки – 1,0 м, протяженность – 171,5 м, электропровод (кабель АСБ 3*35, способ прокладки – подземный, протяженность – 235 м).

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ
Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5.

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2020 года

Table with columns: Наименование статьи, Символ, Пункт прироста, 2019 год, 2018 год. Includes sections for Assets, Liabilities, and Equity.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 2019 год

Table with columns: Наименование статьи, Символ, Пункт прироста, 2019 год, 2018 год. Details income and expense items.

Генеральный директор ОАО «АСБ Беларусбанк» Александр Викторович Миналович

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ независимой аудиторской организации ООО «Эрнст энд Янг»

по годовому индивидуальному бухгалтерскому (финансовому) отчету ОАО «АСБ Беларусбанк» за период с 1 января 2019 года по 31 декабря 2019 года

Мы провели аудит прилагаемой годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности (далее – «годовая финансовая отчетность») Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк» (далее – «ОАО «АСБ Беларусбанк» или «Банк»), состоящий из бухгалтерского баланса по состоянию на 1 января 2020 года (Форма 1), отчета о прибылях и убытках (Форма 2), отчета об изменении собственного капитала (Форма 3), отчета о движении денежных средств за 2019 год (Форма 4), примененный к годовому индивидуальному бухгалтерскому (финансовому) отчету.

Указанная годовая финансовая отчетность была подготовлена руководством Банка в соответствии с Законом Республики Беларусь «Об бухгалтерском учете и отчетности», в том числе по решению Правления Национального банка Республики Беларусь от 12 декабря 2013 года № 728 «Об утверждении инструкции по организации ведения бухгалтерского учета и составления бухгалтерской (финансовой) отчетности», постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 307 «Об утверждении Инструкции по составлению годовой бухгалтерской отчетности в финансовой отчетности по международным нормативным правовым актам Национального банка Республики Беларусь, регулирующие порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки годовой финансовой отчетности для банков Республики Беларусь и действовавшими в отчетном периоде (далее – «законодательство Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности»).

По нашему мнению, прилагаемая годовая финансовая отчетность достоверно, во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ОАО «АСБ Беларусбанк» по состоянию на 1 января 2020 года, финансовые результаты его деятельности и изменения его финансового положения, в том числе движение денежных средств, за 2019 год в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности.

Основание для выражения аудиторского мнения Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности. Наши обязанности в соответствии с этими требованиями описаны далее в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой бухгалтерской отчетности».

Мы соблюдаем принцип независимости по отношению к аудируемому лицу согласно требованиям законодательства и нормы профессиональной этики. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения.

Ключевые вопросы аудита Это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являются наиболее значимыми для нашего аудита годовой финансовой отчетности за отчетный период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте аудита годовой финансовой отчетности в целом и при формировании нашего аудиторского мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения по этим вопросам. В отношении указанного ниже вопроса наше описание того, как данный вопрос был рассмотрен в ходе нашего аудита, приводится в этом контексте.

Мы выполнили обязанности, описанные в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности» нашей отчетности, в том числе по отношению к этому вопросу. Соответственно наш аудит включает выполнение процедур, разработанных в ответ на нашу оценку риска существенного искажения годовой финансовой отчетности. Результаты наших аудиторских процедур, в том числе процедур, выполненных в ходе рассуждений указанного ниже вопроса, служат основанием для выражения нашего аудиторского мнения и прилагаемой финансовой отчетности.

Ключевой вопрос аудита Специальные резервы на покрытие возможных убытков по кредитам клиентам Оценка уровня специальных резервов на покрытие возможных убытков по кредитам клиентам (далее – «специальные резервы») является ключевой областью суждения руководства Банка. При оценке кредитных рисков в значительной степени используется профессиональное суж-

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2019 год

Table showing changes in equity components: Reserves, Retained Earnings, etc. for 2019.

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2019 год

Table with columns: Наименование статьи, Символ, Пункт прироста, 2019 год, 2018 год. Summary of total income.

данные и документация, а также проводится анализ различных факторов, включая финансовое состояние заемщика, стоимость реализации объектов залога и прочие.

В силу существенности сумм кредитов клиентам, а также значительного использования суждений оценка специальных резервов представляет собой ключевой вопрос аудита. Информация о специальных резервах на покрытие возможных убытков по кредитам и подход руководства Банка к оценке и управлению кредитным риском описаны в Примечаниях 3, 5.5 и 9.2 к годовому индивидуальному бухгалтерскому (финансовому) отчету Банка.

Как ключевой вопрос был рассмотрен в ходе нашего аудита Наши аудиторские процедуры были выполнены в отношении процесса создания специальных резервов по кредитам юридическим и физическим лицам, включая изучение кредитных договоров, договоров обеспечения, анализ методологии создания специальных резервов, оценки финансового состояния заемщиков и выявления признаков негативной информации.

Наши аудиторские процедуры включали в себя проверку резервов по индивидуальному существу на предмет их адекватности, а также проверку кредитного риска. Мы провели анализ финансового состояния заемщиков, признаков негативной информации, наличия просроченной и реструктуризированной задолженности, ожидаемых будущих денежных потоков, обеспеченности задолженности по кредитам, в том числе стоимости реализуемого залога на основании результатов независимой оценки, внутренней оценки Банка и нашего профессионального суждения.

Мы проанализировали последовательность суждений руководства, применяемых при классификации задолженности по кредитам по группам риска.

Мы проанализировали информацию по специальным резервам на покрытие возможных убытков по кредитам клиентам, раскрытую в примечаниях к годовому индивидуальному бухгалтерскому (финансовому) отчету Банка.

Обязанности аудируемого лица по подготовке годовой финансовой отчетности Руководство аудируемого лица несет ответственность за подготовку и достоверное представление годовой финансовой отчетности в соответствии с законодательством Республики Беларусь и организацию системы внутреннего контроля аудируемого лица, необходимой для подготовки отчетности, не содержащей существенных искажений, допущенных вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий.

При подготовке годовой финансовой отчетности руководство аудируемого лица несет ответственность за оценку способности аудируемого лица продолжать свою деятельность непрерывно и уместности применения принципа непрерывности деятельности, а также за надлежащее раскрытие в годовой финансовой отчетности в соответствующих случаях сведений, относящихся к непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда руководство намеревается ликвидировать аудируемое лицо, прекратить его деятельность или когда у него отсутствует какая-либо иная реальная альтернатива, кроме ликвидации или прекращения деятельности.

Лица, наделенные руководящими полномочиями, несут ответственность за осуществление надзора за процессом подготовки годовой финансовой отчетности аудируемого лица.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что годовая финансовая отчетность аудируемого лица не содержит существенных искажений вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий, разрабатываемая и выполняемая аудиторской процедурой в соответствии с оцененными рисками; помочь аудиторской организации, являющейся достоянием и надлежащим, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения, но не с целью выражения суждения о справедливости отчетности в результате недобросовестных действий выше риска необнаружения искажений в результате ошибок, так как недобросовестные действия, как правило, подразумевают наличие специально разработанных мер, направленных на их сокрытие;

мы понимаем понимание системы внутреннего контроля аудируемого лица, имеющей значение для аудита, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам аудита, но не с целью выражения суждения о справедливости отчетности в результате недобросовестных действий или сокрытия; мы понимаем понимание системы внутреннего контроля аудируемого лица, имеющей значение для аудита, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам аудита, но не с целью выражения суждения о справедливости отчетности в результате недобросовестных действий или сокрытия;

до 16:00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BSB30121854590139303000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSB2Y2X, УНП 19113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший максимальную цену за лот. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются состоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Победитель торгов обязан оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов (подробнее на BELTORGI.BY). Договор купли-продажи должен быть подписан не десяти рабочих дней со дня завершения электронных торгов.

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2019 год

Table showing cash flows: Operating activities, Investing activities, Financing activities for 2019.

Председатель Правления В.М. Анинич

Главный бухгалтер И.П. Лысковская

Годовой отчет (бухгалтерский баланс на 01.01.2020, отчет о прибылях и убытках, отчет об изменении собственного капитала, отчет о движении денежных средств за 2019 год) размещен на сайте belarusbank.by в разделе «Банк / Раскрытие информации / Годовой отчет».

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 011 от 11.01.2019, выданная Национальным банком Республики Беларусь, УНП 100325912.

существенной неопределенности, мы должны привлечь внимание в аудиторском заключении к соответствующей информации в раскрытии данной информации в отчетности. В случае если такое раскрытие информации отсутствует или является ненадлежащим, нам следует модифицировать аудиторское мнение. Наши выводы основываются на аудиторских доказательствах, полученных до даты подписания аудиторского заключения, однако будущие события или условия могут привести к тому, что аудируемое лицо утратит способность продолжать свою деятельность непрерывно.

• оцениваем общее представление годовой финансовой отчетности, ее структуру и содержание, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли годовая финансовая отчетность достоверное представление о лежащих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, наделенными руководящими полномочиями, доводя до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированных объемах и сроках аудита, а также о значимых вопросах, возникших в ходе аудита, в том числе о значимых недостатках системы внутреннего контроля.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами были выполнены все требования в отношении соблюдения принципа независимости и до сведения этих лиц была доведена информация обо всех взаимоотношениях и прочих вопросах, которые могут обосновано считать угрозами нарушения принципа независимости, и, если необходимо, обо всех предпринятых мерах предосторожности.

Ис числа вопросов, доведенных до сведения лиц, наделенных руководящими полномочиями, мы выбираем ключевые вопросы аудита и раскрываем эти вопросы в аудиторском заключении. Кроме того, не с целью выражения суждения об этике персонала, а в интересах прозрачности и доверия мы сообщаем, когда мы основано приходим к выводу о том, что отрицательные последствия сообщения такой информации превысят пользу от ее раскрытия).

Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0007738 от 14 мая 2003 года, без ограничения срока действия.

Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудитору, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 8 от 27 октября 2004 года, без ограничения срока действия (дата последнего тестирования 16 октября 2017 года).

Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0002137 от 2 октября 2013 года, без ограничения срока действия.

Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудитору, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 74 от 15 января 2014 года, без ограничения срока действия (дата последнего тестирования 9 декабря 2019 года).

Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0002271 от 3 февраля 2015 года, без ограничения срока действия.

Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудитору, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 105 от 11 января 2018 года, без ограничения срока действия (дата последнего тестирования 22 декабря 2017 года).

Лот № 1 – Здание банка (здание специализированное финансово-кассового назначения), общей площадью 2792,6 кв. м, инвентарный номер 252/С-10015, по адресу: Витебская обл., г. Невель, ул. Октябрьская, 11А. Составные части и принадлежность: подвал, бокс для выгрузки ценностей.

Лот № 2 – Расчетно-кассовый центр (здание административно-хозяйственного) общей площадью 287 кв. м, инвентарный номер 342/С-10612, по адресу: Гомельская обл., Светлогорский р-н, ул. Советский Бор, ул. Железнодорожная, д. 5а.

Лот № 3 – Встроено-пристроенное здание (помещение финансово-кассового назначения) общей площадью 1011,8 кв. м, инвентарный номер 252/Д-87774, по адресу: Витебская обл., г. Новополоцк, ул. Олимпийская, 11-390

Лот № 4 – Магазин № 48 (здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 300/С-1609, по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Янки Купалы, 50А. Составные части и принадлежность: навес, металлическое ограждение, гараж, забор, ворота, площадка автотранспорта.

Лот № 5 – Банк (здание специализированное финансово-кассового назначения), общей площадью 2181,7, инвентарный номер 350/С-44423, по адресу: г. Гомель, ул. Якуба Коласа, 6А

Лот № 6 – Административное помещение (административное помещение) общей площадью 179 кв. м, инвентарный номер 300/Д-6285, по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, 6А

Лот № 7 – Здание банка (здание административно-хозяйственного) общей площадью 1672 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 8 – Административное помещение (административное помещение) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 300/Д-6285, по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, 6А

Лот № 9 – Одноэтажное кирпичное здание магазина № 8 (здание специализированное розничной торговли) общей площадью 522,4, инвентарный номер 300/С-3129, по адресу: г. Гомель, ул. Черечая, 3А. Составные части и принадлежность: подвал.

Лот № 10 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 1176,8 кв. м, инвентарный номер 300/С-22697, по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 19Б/5.

Лот № 11 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 12 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 13 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 14 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 15 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 16 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 17 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 18 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 19 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 20 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 21 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 22 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 23 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 24 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 25 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 26 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 27 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 28 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 29 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Лот № 30 – Здание специализированное розничной торговли) общей площадью 203,6 кв. м, инвентарный номер 342/С-125304, по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Ленина, 49А. Составные части и принадлежность: крыльцо.

Пасля спорту

«Цырка, роўнага дзю Салей, у свеце няма»

Як беларус пасля кар'еры спартсмена адправіўся выступаць у найлепшае шоу планеты

Акробаты, гімнасты і скакуны на батuce часта ў якасці працмга сваёй кар'еры выбіраюць цыркавую арэну. Пасля адзначыць, што нашы суайчыннікі запатрабаваны ў найлепшых сусветных шоу і выступаюць практычна на ўсіх кантынентах планеты. Урадзенец Брэста Дзмітрый ДАРАШУК, дасягнуўшы свайго максімуму ў выступленнях на акробатычнай дарожцы, атрымаў запрашэнне ад вядомага цырка дзю Салей. Пра сваю работу ў ЗША і Тайвані ён раскажа ў інтэрв'ю чытачам «Звязды».

«Пра такую прапанову я марыў»

Са спартыўнай кар'ерай Дзмітрый Дарашук вырашыў развітацца ў 2016 годзе. Да таго моманту ён ужо меў званне майстра спорту міжнароднага класа, выйграў бронзавы медаль чэмпіянату свету, а таксама стаў уладальнікам Кубка свету. Пасля гучных поспехаў і ўдалай спартыўнай кар'еры на Дзмітрыя выйшлі менеджары цырка дзю Салей і прапанавалі работу ў ЗША. Для сусветна вядомага кандакца шоу сачыць за спартсменамі з такіх відаў спорту, як акробатыка, спартыўная гімнастыка, скачкі на батuce і акробатычная дарожка, падбіраючы для работы ў цырку новых кандыдатаў, — звычайная практыка.

— На той момант мне было 27 гадоў, — успамінае Дзмітрый. — У спорце я дасягнуў практычна ўсяго, чаго хацеў. Да гэтага часу ярась з'явілася сям'я, таму трэба было жыць ужо не так па-іншаму. Не скажаю, што пра такую прапанову ад дзю Салей я марыў заўсёды, пасля завяршэння спартыўнай кар'еры іншай працы для сябе і не разглядаў, але ўсё ж спачатку хацеў выступаць на чэмпіянаце Еўропы, а потым ужо прыступіць да работы ў цырку, пра гэта і наведанаю менеджарам.

У цырку дзю Салей ёсць своеасаблівы кастынг: ты здымаеш свае адносіны на відэа і адпраўляеш менеджарам, пасля чаго яны вырашаюць, ці падыходзіць спартсмен пад іх патрабаванні.

— Падрыхтоўка да шоу ў мяне заняла каля двух-трох тыдняў, — я не толькі трэніраваў скачкі, але і вучыўся правільна наносіць макіяж, у той час вельмі шмат чаго даведася пра касметыку, — смяецца артыст. — Таксама займаўся харызгафіяй і толькі пасля гэтага прыступіў да работы ў шоу.

— У дзю Салей ёсць акцёры, на якіх кладзецца больш частка артыстычнай нагрукі, — тлумачыць Дзмітрый. — Ад нас жа асаблівага артыстызму не патрабавалі, але нейкім азам гэтага майстарства ўсё роўна навучалі, каб спартсмены не вылучаліся з усяго калектыву. Вядома, выступленні ў цырку адрозніваюцца ад прафесійнага спорту, але не скажаў бы, што такая змена дзейнасці далася мне складана. Усяма можна навучыцца. Першы час трэніроўкі праходзілі штодня, потым абавязковыя заняткі былі дзесьці тры разы на тыдзень. Гэта была вельмі цікавая работа.

У стацыянарным цырку ў Арланда беларус прапрацаваў каля двух гадоў, у шоу ён быў задзейнічаны ў розных нумарах.

— Самым складаным там для мяне была аднастайнасць — усё ж такі ты робіш пастанаяна адно і тое ж, а ў спорце ўвесь час нешта мяняецца.

На той момант, калі ў дзю Салей працаваў Дзмітрый Дарашук, ён быў адзіны беларус у шоу. Разам з ім выступала шмат артыстаў з Расіі, Украіны, Казахстана, былі і еўрапейцы, уладжэнцы Францыі, Англіі і іншых краін.

— Спартсмены-славяне запатрабаваны там, таму што вылучаюцца сваёй добрасумленнасцю, працаздольнасцю, ды і плаціць замежнікам можна значна менш, чым мясцовым, — не хавае Дзмітрый. — Наглядзчы на гэта, для нас цырк — гэта заўсёды добрая магчымасць зарабіць надзярэнны грошы.

«Мяжа надыходзіць у 25 гадоў, для кагосьці — у 40»

— Ніякіх узроставых абмежаванняў для спартсменаў у цырку няма, — адзначае Дзмітрый. — Пакуль можаш, датуль і скачаеш. Для кагосьці мяжа надыходзіць у 25 гадоў, для кагосьці — у 40.

Усе шоу цырка дзю Салей набылі сваю папулярнасць у тым ліку за кошт прыгажосці і небяспечнасці выступлення артыстаў. Нумары досыць рызыкоўныя, таму часта сустракаюцца і траўмы. Часам шоу заканчваюцца трагедыяй, але такіх гісторый няшмат.

— Вядома, бывала, што я атрымаваў траўмы, былі падзённі, як падчас трэніровак, так і ў ходзе шоу. Бачыў таксама, як траўмуіруюцца калегі. Здаецца, ты прыходзіш туды са спорту і павінен быць гатовы да пашкодванняў, але да гэтага проста немагчыма прывыкнуць. Да траўмаў нармальна ставяцца як спартсмены, так і кіраўніцтва цырка, усе разумеюць рызыку. У кожнага артыста ёсць страхука, таму ў выпадку траўмы яго ледаць, аднаўляюць і вяртаюць да работы. У камандзе цырка акрамя артыстаў і спартсменаў ёсць фізіятэрапеўты, масажысты і ўрачы, якія пры неабходнасці прыходзяць нам на дапамогу.

Спытайце пра радзіннае

Якая розніца паміж маладымі галінкамі і старой вярбой?

«У нядзелю будзем святкаваць Вербіцу. Чаму менавіта галінкі вярбы панясуць у царкву асвячаць? І як гэта стасуецца з тым, што да самога дрэва, асабліва старога, старэйшыя людзі ставяцца з насцяржанаасцю?» — пытаецца Наталля Антонаўна з Мазыра.

Варта заўважыць, што ў народнай культуры славян гэтае дрэва мела дваістую характарыстыку. Вярба стала сімвалам хуткага росту, набіраючага моц жыцця, урадлівасці, добрага здароўя. Да маладой вярбы ставіліся як да карыснага і свяшчэннага дрэва, галінкі яе неслі ў храм, каб асвяціць. Пры дапамозе лазы ці галінак вярбы на падвор'і адшуквалі ваду, каб выкапаць калодзеж.

Усходнія славяне ўшаноўвалі вярбу за тыдзень да Вялікадня — у Вербуню нядзелю, якая і атрымала назву Вербіца. Асноўнай абрадавай падзеяй Вербуні нядзелі стала наведванне царквы з мэтай асвяціць галінкі вярбы, якім беларусы прыпісвалі шматлікія магічна-аздараўленчыя ўласцівасці. Звычайна асвячаць галінкі вярбы вядомы са старажытных часоў. Дрэва, якое раней за іншыя адракаецца на веснавое цяпло, на прабуджэнне зямлі, павіна перадаць сваю моц, здароўе, прыгажосць чалавеку і хатнім вясёлам.

Галінкі вярбы рыхталі загадзя: іх выразалі з кустоў, што раслі паабалал рэк і балот, звязвалі ў пучкі па тры ці пяць і ўпрыгожвалі кветкамі з каларовай паперы або нават кветкамі, спецыяльна нарыхтаванымі і засушанымі за лета, а таксама рознакаляровымі стужкамі. У некаторых рэгіёнах у гэты «букет» дабаўлялі галінку ядлоўцу. Этнографамі былі зафіксаваны звесткі, што яшчэ ў пачатку XIX стагоддзя ў Гродзенскай губерні ў царкву для асвячэння прывозілі нават вялікую вярбу разам з карэннем. Пасля заканчэння набажэнства яе галінкі ламалі і разносілі па хатах.

Той, хто прыносіў дадому асвячоныя галінкі, злёгка сцэбаў ім усіх дамагачаў, перш за ўсё дзетак, і прыгаворваў:

Не я б'ю, вярба б'е,
За тыдзень — Вялікдзень.
Хвора ў лес на верас,
А здароўе ў косці!

***

Не я б'ю, вярба б'е,
За тыдзень — Вялікдзень,
Будзь здароў як вада,
А расці як вярба!
Будзь здароў на ўвесь год!

***

У гэты святочны дзень забаранялася працаваць. У кожнай хаце накрывалі стол, запрашалі суседзяў, родзінцаў у гошці. І хоць ежа на стале была простая, гэта не змяншала агульнага радасці і вяселлі. Дзеці бавіліся на вуліцы: цэлы дзень яны гулялі ў даганялькі і лупчалі адно аднаго вербачкай. Для моладзі перадшлюбнага ўзросту гэты дзень быў яшчэ адной магчымасцю выказаць свае зацікаўленні адносна да каханнага чалавека.

А вось сярод заходніх славян лічылі, што вярба атрымлівае большую цудадзейнасць не перад Вялікаднем, а на Юр'я. Менавіта ў гэты дзень дзятчаты плілі з вярбы вянікі і прыгаворвалі: «Каб дабрабыт у хаце рос, як вярба вясной». У сербаў існавала павер'е: калі на Юр'я дзятчына спляце з маладых галінак вярбы пояс і прыгаворвае: «Каб дабрабыт у хаце рос, як вярба вясной». У сербаў існавала павер'е: калі на Юр'я дзятчына спляце з маладых галінак вярбы пояс і прыгаворвае: «Каб дабрабыт у хаце рос, як вярба вясной». У сербаў існавала павер'е: калі на Юр'я дзятчына спляце з маладых галінак вярбы пояс і прыгаворвае: «Каб дабрабыт у хаце рос, як вярба вясной». У сербаў існавала павер'е: калі на Юр'я дзятчына спляце з маладых галінак вярбы пояс і прыгаворвае: «Каб дабрабыт у хаце рос, як вярба вясной».

А вось старое дрэва вярбы заўсёды выклікала асцярогу, бо лічылася, што месца, дзе расце тое дрэва, дрэннае, бо там жывуць ваўдзянікі і іншыя нячыцікі. Лічылася таксама, што калі вярба састарэе і ў ствале атрымаецца дупло, там абавязкова паселіцца чорт са сваёй жонкай. Нездарма казалі пра тых, хто моцна закахаўся: «Улюблюся як чорт у сухую вярбу».

Паколькі вярба расце каля вады і выконвае ролю сімвалічнай мяжы паміж зямной і воднай прасторами, гэтае дрэва забаранялася садзіць каля дома, у садзе.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Дасылайце свае пытанні пра карані і прысаваннасць да сучаснага жыцця календарных і сямейна-побытовых народных традыцый ды абрадаў на паштовы або электронны адрас рэдакцыі з пазнакай «Пра радзіннае».

ШТО МОЖНА ПАСАДЗІЦЬ У КРАСАВІКУ Ў АДКРЫТЫ ГРУНТ?

Рэдзька і радзька. Для пасадкі гэтых ранніх культур будзе дастаткова, калі глеба прагрэецца да +2 градусаў. Іх садзяць некалькі разоў за вясну-лета пачынаючы з сярэдзіны або канца красавіка. Наступныя градкі радзькі і рэдзькі

трэба саджаць, калі на палярэдніх з'яўляюцца падрослыя ўсходы.

Шацё, кроп, салата і сельдэрэй. Гэтым непатрабавальным відам салатнай зеляніны не страшныя вясновыя перапады тэмператур. Таму, як толькі глеба на участку дасягне тэмпературы +4 градусаў, можна смела высейваць іх насенне або расаду ў грунт.

Морква. Гэты караняплод прынята саджаць, калі зямля набярэ больш цяпла (+5-8 градусаў). Для пасадкі морквы лепш выбраць сонечныя адкрытыя участкі, бо яна мае патрэбу ў цяпле і сонечным святле.

Таксама ў красавіку смела можна саджаць бабы, гарох, шпінат, насенне безрасаднай капусты пры ўмове, што глеба дастаткова прагрэлася.

АСНОЎНЫ ДОГЛЯД КЛУБНІЦ

Каб улетуць ўдасталь ласавца буйнымі духмянымі клубніцамі, вясной варта надаць ім трохі клопату і ўвагі.

1. Агледзьце клубнічную градку. Калі некаторыя расліны загінулі (няма ні адной жывой пупышкі) — выдаліце іх. Калі нейкія кусты выціснула наверх, заглябце іх, але акуртна, каб «сэрцайка» (цэнтральная пупышка) не апынулася пад зямлём.

2. Абрэжце секатарам усе карычневыя лісты і спаліце іх. Не варта выкарыстоўваць пры гэтым граблі (ні звычайныя, ні веерныя) — выпадкова можна выраць кусты, дрэнна укараненыя.

3. Раскідайце на градцы мінеральныя ўгнаенні з розліку 50 г / кв. м. Выкарыстоўвайце спецыялізаваныя ўгнаенні для клубніц або комплексныя (нітрафоскі). Можна выкарыстоўваць пасообку карбамід (50 г / кв. м), двайны суперфасфат (40 г / кв. м) і калійную селетру (або сульфат калію) — 30 г / кв. м.

4. Падрыхціце асцярогу малятыкай самы верхні пласт глебы, памятаючы пра тое, што ў клубніц паверхневае размяшчэнне каранёў і іх лёгка пашкодзіць. Адначасова вы за-

капаецца мінеральныя ўгнаенні ўглыб глебы.

5. Замульчыруйце градку кампостам або перагноем (на 2-3 см), не засыпаючы пры гэтым «сэрцайкай» кустоў.

Не ўкладвайце саламяныя подсілі адразу на пачатку вясны, таму што ён моцна запалюць прагрэванне глебы і затрымае ўраджай.

6. Старанна апырскайце ягадныя кусты расцевам прэпарату ад мучніцвай расы. Адначасова ў расцевам дадаць любы прэпарат супраць клешча. Пры апрацоўцы старэйшыя трапіць саствам на ўнутраную паверхню лісця і на зямлю пад кустамі.

7. У якасці альтэрнатывы спецыялізаваным сродкам можна выкарыстоўваць расцевам марганцоўкі ў кіпені. Робіць насычана-ружовы расцевам і пераліваюць яго ў палівачку. Падрыхтаванай вадкасцю праліваюць (абавязкова праз

рассяяльнік палівачкі) кусцікі і глебу вакол.

Не хвалойцеся, што расліна будзе абвара. Прайшоўшы праз пераліў у палівачку і датыкаючыся з ранішнім халадом, кіпень астудзіцца якраз да патрэбных клубніцам 65 °С.

8. Калі стаіць сухое надвор'е, добра праціце градку.

9. Мульча з саломы — самая лепшая. У пачатку мая (ці ў сярэдзіне — у залежнасці ад надвор'я), калі зямля прагрэецца, выкладзеце на градку подсілі з саломы ці падсушанай газоннай травы ў якасці мульчы.

10. Не забывайце шчодра паліваць плантацыю з клубніцамі, яны вельмі дрэнна пераносяць засуху.

11. У сярэдзіне мая апрацуйце ягадныя кусты прэпаратам для прафілактыкі гніляў. Паўтарыце апрацоўку ў пачатку чэрвеня.

Звярніце ўвагу

Градку можна замульчыраць чорным укрывным матэрыялам, зрабіўшы ў ім прарэзы для кустоў. Аднак майце на ўвазе, што адначасова трэба прымаць меры па барацьбе з мурашкамі, якія ахвотна пасяляюцца пад хованкай.

Даты	Падзеі	Людзі
<p>8 КРАСАВІКА</p> <p>1831 год — заснаванне Мінскага генерал-губернатарства, адміністрацыйна-тэрытарыяльнага адзінка ў Расійскай імперыі з цэнтрам у Мінску. Дзейнічала да 1834 года.</p> <p>1918 год — у Беларусі ў адпаведнасці з дэкратам Саўнаркама былі заснаваны ваенныя камісарыяты.</p> <p>1931 год — у калгасе «Чырвоная Палачына» Ушацкага раёна выйшаў першы нумар газеты «Ударнік» — адной з першых у Беларусі сельскіх шматтыражных газет.</p> <p>1950 год — нарадзілася Галіна Рыгораўна Санько, беларускі вучоны-эканаміст, доктар эканамічных навук (2001), прафесар (2005). Аўтар навуковых прац па праблемах канкурэнцыі, антыманапальнага рэгулявання, транснацыяналізацыі вытворчасці і капіталу, міжнародных эканамічных адносін.</p>	<p>1795 год — нарадзіўся Уладзімір Федасеевіч Раеўскі, рускі паэт, публіцыст, дзекабрыст.</p> <p>1920 год — дэкратам УЦВК заснавана новая баявая ўзнагарода — ганаровая рэвалюцыйная зброя. Першапачаткова яна ўяўляла сабой шапку (корцік) з орданам Чырвонага Сцяга, потым з'явілася і агнястрэльная ганаровая зброя — маўзер. Усяго гэтай ўзнагароды былі ўдастоены 21 чалавек, апошняга ўзнагародзілі Сцяпана Вастрацова ў 1930 годзе.</p> <p>1960 год — астраном Фрэнк Дрэйк прыступіў да рэалізацыі эксперыментальнага праекта «Озма», які стаў пачаткам планамернага навуковага пошуку цывільзацый за межамі Сонечнай сістэмы і перарос у сучасна вядомую праграму пошуку пааземнага розуму.</p> <p>1971 год — у Лондане пачаўся I кангрэс Міжнароднага саюза цыганой, які ўстанавіў Міжнародны дзень цыганой.</p> <p>ПЯТРУСЬ БРОЎКА: Нават страціўшы зрок, Абыду я паўсвету, А да родных мясцін Шлях заўсёды знайду.</p>	<p>У свеце</p>

СЁННЯ

Месяц

Поўня ў 5.34.

Месяц у сузор'і Скарпіёна.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дзя
Мінск	6.24	19.59	13.35
Віцебск	6.12	19.51	13.39
Магілёў	6.15	19.49	13.34
Гомель	6.14	19.43	13.29
Гродна	6.40	20.14	13.34
Брэст	6.43	20.12	13.29

Імяніны

Пр. Авраама, Алы, Васілія, Ганны, Гаўрыіла, Ібрагіма, Ларысы, Прааскоўі, Сцяпана, К. Юлія, Дзянісія.

ЗАЎТРА

Геамагнітнае ўзрушэнні

ГРОДНА	ВІЦЕБСК	МАГІЛЕЎ
752мм рт.ст. +5...+7°C +16...+18°C	748мм рт.ст. 0...+2°C +13...+15°C	746мм рт.ст. +1...+3°C +15...+17°C
МІНСК	БРЕСТ	ГОМЕЛЬ
743мм рт.ст. +1...+3°C +13...+15°C	752мм рт.ст. +5...+7°C +18...+20°C	752мм рт.ст. +2...+4°C +15...+17°C

Абазначэнні:

- — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
- — невялікія геамагнітныя узрушэнні
- — слабая геамагнітная бура

...у суседзях

ВАРШАВА +18...+20°C	КІЕЎ +14...+16°C	РЫГА +10...+12°C
ВІЛЬНЮС +13...+15°C	МАСКВА +12...+14°C	С.ПЕЦЯРБУРГ +6...+8°C

УСМІХНЕМСЯ

Аднойчы я злавіў такую велізарную рыбу, што давялося яе адпусціць. Усё роўна ніхто не паверыў бы.

Госпадзе, дапамажы мне зрабіць з дзіцем урокі і застацца пры гэтым любячай матуляй, культурнай жанчынай і адэкватнай суседкай.

Калі дзятчына нерэальна прыгажосці любіць цябе да вар'яцтва, лашчыць, цалуе і песьціць, то, хутчэй за ўсё, ты — шпіц.

Пачуць у аўтобусе абрывак гутаркі дзвюх дзятчак: — Блін, як надакучылі гэтыя дзеці, фітнес, салоны... Хутчэй бы ўжо замуць выйсці!

— Чаго ты злавіў? Паднялася з левай нагі?

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
для зваротаў: zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklamo@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруж матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрокваецца ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў у тыдзень. Тыраж 14.804. Індэксы 63850. Зак. № 1279.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
7 красавіка 2020 года.